

Hanidabaa Odiya Naa77antto Maxaafaa

Gidduwaa Erissuwaa

Hanidabaa Odiya Maxaafaa Naa77antto shaahoi Hanidabaa Odiya Maxaafaa Koiro shaahoi eqqidosaappe doommee. Hegeekka Kawuwaa Solomona haaruwaappe doomfnidi, i haiqqana gakkanaashin de7iya wodiya kantti kiyees. Huuphessa baggan de7iya zareti ba aawaa Solomona sohuwan kawotida Yihudaa Kawuwaa Robi7aama bolli makkalido hanotaa odi simmidi, Yerusalaamee laalettido wodiya, Kiristtoosa yeletaappe kase 586 laittaa gakkanaashin de7iya tohossa bagga Yihudaa taarikiyaa shiishshidi odees.

Kawoi Solomoni Aadhdhida Eraa Ekkanaau Woossiis

(Kawotu Maxaafaa Koiruwaa 3:1-15)

1 Daawita na7ai Kawoi Solomoni ba kawotettaa minttiis. GODAI a Xoossai aara gididi, a keehippe gitayiiis.

²Solomoni Israa7eela ubbaa, shaalaqata, mato halaqata, daannata, Israa7eela asaa kaalettiya ubbatanne keettaa asatu halaqata xeesidi shiishshiiis. ³Hegaappe guyyiyan, Solomoninne shiiqida asai ubbai Gabaa7oonan de7iya goinniyo xoqqa sohuwaa biidosona; aissi giikko, GODAA ashkkaarai Muusee bazzon medhdho Xoossaa Dunkkaanee yan de7ees. ⁴Kase Daawiti Xoossaa Taabootaayyo Yerusalaamen dunkkaaniyaa tolidi, Xoossaa Taabootaa

Qiriyaati-Yi7aariima katamaappe he giigissi wottido sohuwau ehi wottiis. ⁵Huura na7aa Uura na7ai Baxaali7eeli nahaasiyaa birataappe oottido yarshshiyooasai Gabaa7oonan GODAA Dunkkaaniyaa sinttan de7ees. Solomoninne he shiiqida asai GODAAYYO hegan goinnidosona. ⁶Solomoni Xoossaa Dunkkaaniyaa sinttan de7iya nahaasiyaappe oosettida

yarshshiyooosaakko, GODAA sintti biidi, issi sha7u xuuggiyo yarshshuwaa yarshshiiis.

⁷He gallassa qammi Xoossai Solomonassi qonccidi, "Taani neeyyo ai immanau koyai?" yaagiis.

⁸Yaagin Solomoni Xoossaa, "Neeni ta aawaa Daawita aggenna gita siiquwan siiqadasa; yaatada tana a sohuwan kawoyadasa. ⁹Ha77ikka abeet GODAU, Xoossau, neeni ta aawaa Daawitayyo kase

giido qaalai poletto. Neeni tana sa7an de7iya baanaadan corattida asaa bolli kawoyido gishshau, ¹⁰taani ha asaa kaalettanau neeni taayyo aadhdhida erattaanne akeekaa imma. Hegee xayikko, ha ne gita asaa ooni aissanau danddayii?" yaagiis.

¹¹Yaagin Xoossai Solomona hagaadan yaagiis; "Neeni dure gidanau, woikko aquwaa demmanau, woikko bonchchettanau, woikko ne morkketi haiqqanau, woikko neeyyo baree aduqqanau oichchennan aggada, taani nena kawoyido ta asaa aissiyo aadhdhida erattaanne akeekaa oichchido gishshau, ¹²taani neeyyo aadhdhida erattaanne akeekaa immana. Qassi neeppe kase de7ida kawotuyyo woikko neeppe guyyiyan yaana kawotuyyookka baina duretaa, aquwaanne bonchchuwaa taani neeyyo immana" yaagiis.

¹³Hegaappe guyyiyan, Solomoni Xoossaa Dunkkaanee Gabaa7oonan de7iyo, goinniyo xoqqa sohuwaappe simmidi, Yerusalaamee biisi; biidi Israa7eela bolli kawotiis.

Kawuwaa Solomona Minotettaanne Duretettaa

(Kawotu Maxaafaa Koiruwaa 10:26-29)

¹⁴Solomoni paraa gaaretanne parata shiishshiiis. Ayyo issi sha7anne oiddu xeetu paraa gaaretinne tammanne naa77u sha7u parati de7oosona. I eta paraa gaaretu katamatuuninne banaara Yerusalaamen wottiis. ¹⁵Kawoi worqqinne biri Yerusalaamen shuchchaadan korettanaadan, zigikka bargguwan dicciya ettaadan corattanaadan oottiis. ¹⁶Solomona parati Gibxxepenne Qaawe giyo

biittaappe yiidosona. Kawuwaa zal77anchchati eta Qaaweppe miishshan shammidi ehoosona. ¹⁷Eti issi issi paraa gaariyaa usuppun xeetu xaqara biran, issi issi paraa issi xeetanne ishatamu xaqara biran Gibxxeppe shammidi ehoosona; ehiidi Hiitetu kawotu ubbatussinne Sooriyaa kawotussi baizzoosona.

Solomoni Beeta Maqidasiyaa Keexxanau Giigissiis

(Kawotu Maxaafaa Koiruwaa 5:1-18)

2 ¹Solomoni GODAA sunttaayyo Beeta Maqidasiyaanne baayyo kawo keettaa keexxanau halchchiis. ²Hegaa gishshau, Solomoni tookkiyoobaa toossanau laappun tammu sha7u asatanne gezziyan shuchchaa qoo7anau hosppun tammu sha7u asata dooriis; qassi eta wochchiya heezzu sha7anne usuppun xeetu asata eta bolli sunttiis.

³Hegaappe guyyiyan, Solomoni Xiirroosa Kawuwaa Kiiraamayyo kiitaa kiittidi, “Ta aawai Daawiti baayyo kawo keettaa keexxanau neeni zigaa yeddidoogaadan, taayyookka yedda. ⁴Ha77i taani GODAA ta Xoossaa sunttaayyo Beeta Maqidasiyaa keexxanau hanais. Taani sawuwaa tonggu giya ixaanaa cuwayanau, ubba wode GODAA sinttan oittaa wottanaunne ubbato maalladonne omarssi, Sambbata gallassatun, aginai xeeriyo wodetuuninne GODAA nu Xoossaa baalaa gallassatun xuuggiyo yarshshuwaa yarshshanau, he Beeta Maqidasiyaa dummayana. Israa7eela asai merinau oottanaadan azazettido oosoti hageeta.

⁵“Nu Xoossai hara xoossatu ubbaappe gita gidiiyo gishshau, taani keexxanau haniyo Beeta Maqidasee gita. ⁶SHin ayyo Beeta Maqidasiyaa keexxanau danddayiyai oonee? Aissi giikko, saluwaappe xoqqa saloikka ayyo gidanau danddayenna! Yaatin, taani a sinttan ixaanaa cuwayanaappe attin, taani ayyo Beeta Maqidasiyaa keexxanau oonee?

⁷“Ha77ikka alleeqota kessiyo oosuwaa, worqqa, biraa, nahaasiyaanne birataa seerissi tigiyo oosuwaanne zo7o maayuwaa, ochchaa teera milatiya maayuwaanne salo milatiya maayuwaa giigissiyo oosuwaa eratetta de7iyo asa taayyo yedda. Ta aawai Daawiti Yihudaaninne Yerusalaamen de7iyya kushe

hiillaa eriyaageeta doori wottiis; i etaara issippe oottana. ⁸Liibaanoosan de7iyya ne asati mittaa waati qanxxiyaakko eriyooгаа taani erais. Hegaa gishshau, neeni taayyo Liibaanoosappe zigaa, xiiddaanne sanddalliyaa yedda. Ta asati ne asatuura gididi, ⁹taayyo daro mittaa giigissana. Aissi giikko, taani keexxiyo Beeta Maqidasee gitanne maalaalissiyaagaa. ¹⁰Mittaa qanxxiya ne ashkkaratuyyo taani laatamu sha7u konttaale gisttiyaanne laatamu sha7u konttaale bangгаа, qassi oiddu xeetu sha7u litiro woine eessaanne oiddu xeetu sha7u litiro wogaraa zaitiyaa immana” yaagiis.

¹¹Yaagin Xiirroosa Kawoi Kiiraami Solomonayyo dabddaabbiyaa kiittidi, “GODAI ba asaa siiqiyo gishshau, i nena eta bolli kawoyiis” yaagiis. ¹²Kiiraami qassikka, “GODAAAYO Beeta Maqidasiyaanne baayyo kawo keettaa keexxanaadan aadhdhida eranchcha, akeekanchchanne cincca na7aa Kawuwaa Daawitayyo immida, saluwaa sa7aa medhdhida GODAI, Israa7eela Xoossai galatetto.

¹³“Ha77ikka taani neeyyo Huraama giyo hiillanchchanne akeekanchcha bitaniyaa yeddaas. ¹⁴A aayiyaa Daana zare; qassi a aawai Xiirroosa biittaa asa. I worqqa, biraa, nahaasiyaa, birataa, shuchchaanne mittaa oottiya asa; qassi ochchaa teera milatiya maayuwaa, salo milatiya maayuwaa, zo7o maayuwaanne liinuwaa giyo maayuwaa giigissiyo oosuwaa erees. Qassikka i dumma dumma alleeqota kessidi, odidoogaadan ubbabaa oottanau danddayees. Hegaa gishshau, kushe hiillan loohida ne asatuuranne kase ne aawaassi, Daawitassi oottida asatuura a ootissa.

¹⁵“Ha77ikka neeni ta godai immana giido gisttiyaanne bangгаа, zaitiyaanne woiniyaa eessaa ta ashkkaratuyyo yedda. ¹⁶Neeni Liibaanoosappe koyido mittaa keenaa nuuni qanxxana; qanxxidi qashissidi, abbaa bollaara toohettidi, neekko Yoophphe baanaadan oottana. Yaatobare neeni yaappe Yerusalaame gakkanau efiissana” yaagiis.

Solomoni Beeta Maqidasiyaa Keexxiis

(Kawotu Maxaafaa Koiruwaa 6:1-38)

¹⁷A aawai Daawiti kase qoodidoogaadan, Solomoni Israa7eela

biittan de7iya kare biitta asaa ubbaa qoodiis; qoodin eti xeetanne ishatamanne heezzu sha7anne usuppun xeeta gididosona. ¹⁸Solomoni he asaappe laappun tammu sha7aa tookkiyoobaa toossanau, hospun tammu sha7aa gezziyan shuchchaa qoo7anau dooriis; qassi eta wochchanau heezzu sha7anne usuppun xeetu asata sunttiis.

3 ¹Solomona aawai Daawiti GODAA Beeta Maqidasee keexettana sohuwaa Mooriyaa giyo deriyan Yerusalaamen giigissi wottiis. He sohoi GODAI Daawitayyo qonccido, Yaabuusiyya Ornna audiyaa. ²Solomoni ba kawotido oiddantto laittan, naa77antto aginan Beeta Maqidasiyaa keexxanau doommiis.

³Solomoni Xoossaa Beeta Maqidasiyaa keexxanau baasido baasuwa zananai usuppun tammu wara; gomppai laatamu wara. ⁴Beeta Maqidasiyaa geliyoosan de7iya baranddaa gomppai Beeta Maqidasiyaa gomppaakka keena laatamu wara; geesai laatamu wara. ⁵"A gidduwaa geeshsha worqqan sheeshshiis. ⁶Wuige godaa xiiddaa xallaa licidi kammiiis; kammidi muruta worqqan sheeshshiis; yaatidi zambbaa misiliyaanne sanssalatan alleeqiisiiis. ⁷Beeta Maqidasiyaakka al77o shuchchan alleeqiisiiis; i alleeqiisido worqqai Pariwaima biittaappe yiida worqqaa. ⁸Godata, zabaayeta, qosilettatanne penggeta worqqan sheeshshiis; qassi godaa bolli kiruubetu misiliyaa massiis.

⁹Solomoni Ubbaappe Aadhdhiya Geeshsha Sohuwaa keexxiis. He sohuwaa zananai Beeta Maqidasiyaa gomppaadan laatamu wara; gomppai laatamu wara. He sohuwaa godaa laatamu sha7u kilo giraame muruta worqqan sheeshshiis. ¹⁰Eti go7ettido misimaaree issai issai ichchashu xeetanne laappun tammu giraame worqqaappe merettiis. Pooqiyan de7iya kifiletakka worqqan sheeshshiis.

¹¹Solomoni Ubbaappe Aadhdhiya Geeshsha Sohuwan naa77u kiruubetu misileta massi giigissidi, worqqan sheeshshiis. ¹²He kiruubetu qefee micettidi, laatamu wara; koiro kiruubiyau koiro qefee ichchashu wara gididi, Beeta Maqidasiyaa godaa bochchees; naa77antto

qefeeikka ichchashu wara gididi, hara kiruubiyaa qefiyaa bochchees.

¹³Naa77antto kiruubiyau koiro qefee ichchashu wara gididi, Beeta Maqidasiyaa godaa bochchees; naa77antto qefeeikka ichchashu wara gididi, koiro kiruubiyaa qefiyaa bochchees. ¹⁴Ha naa77u kiruubetu qefee micettidi, laatamu wara gididi; eti bantta som77uwaa Geeshsha Sohuwaakko zaaridi, bantta tohuwan eqqidosa.

¹⁵Solomoni salo milatiya maayuwaappe, ochchaa teeraa milatiya maayuwaappe, zo7o maayuwaappenne liinuwa qacinaappe dadettida maayuwaappe magalashuwa oottidi, a bolli kiruubetu misileta medhdhiis.

Naa77u Nahaasiyaa Tuussata

(Kawotu Maxaafaa Koiruwaa 7:15-22)

¹Solomoni Beeta Maqidasiyaa sinttan issuwaa issuwaa geesai hasttamanne ichchashu wara aduqqiyo naa77u tuussata merissidi, eta huuphiyan ichchashu wara gumbbuwaa wottiis. ²Qassi sanssalataa gitedan merissidi, tuussatu huuphiyan wottiis; yaatidi roomaane giyo teeraa misileta xeetata merissidi, sanssalataa bolli wottiis. ³Tuussatuppe issuwaa Beeta Maqidasiyaa sinttan ushachcha baggaara, naa77anttuwaa qassi haddirssa baggaara essiis. Essidi ushachcha baggaara de7iya tuussaa Yaakiina sunttiis; haddirssa baggaara de7iya tuussaa Boo7eeza sunttiis.

Beeta Maqidasiyaa Miishshata

(Kawotu Maxaafaa Koiruwaa 7:23-51)

4 ¹Hegaappe guyyiyan, Solomoni zananai laatamu wara, gomppai laatamu wara, geesai tammu wara gidido yarshshiyooosaa nahaasiyaa birataappe ootissiis.

²Qassi nahaasiyaa birataa seerissidi, doonai ya gaxaappe ha gaxaa gakkanaashin tammu wara, geesai ichchashu waranne yuushoi hasttamun wara gidido Abba giyo sainiyaa merissiis. ³Abba Sainiyaa doonan kare baggaara ziqqi giidi, aara oiqettidi merettida misileta de7oosona; he misileta naa77u maaran de7iya booratu misileta.

⁴He Abba Sainee nahaasiyaa birataappe merettida tammanne naa77u booratu misileta zokkuwan uttiis. Booratuppe heezzati huuphessa baggi, heezzati arggo

¹ 3:4 Laatamu wara: Ibraawettoi issi xeetanne laatamu wara gees.

baggi, heezzati tohossa baggi, heezzati qassi arshsho baggi simmidi xeelliyaabaa milatoosona. Abba Sainee eta bolli uttiis; etayyo guyye baggai giddokko simmi uttiis. ⁵Abba Sainee issi takkaaro keena ordde; a doonai wanccaa doonaa mala; qassi ciishshai ciyyidaagaakka milatees. He Abba Sainee usuppun tammu sha7u litiro gidiya haattaa oiqqiyaagaa.

⁶Solomoni qassikka meecettiyo tammu kereta merissiis; merissidi ichchashata tohossa baggaara, qassi ichchashata huuphessa baggaara wottiis. Etan xuuggiyo yarshshuwaa ashoi meecettees; shin Abba Sainiyaa haattan qeeseti meecettoosona.

⁷Hegaappe guyyiyan, Solomoni etau imettida halchchuwaadan xomppiyaa wottiyo ballata tammata worqqaappe ootissidi, ichchashata ushachcha baggaara, ichchashata haddirssa baggaara Beeta Maqidasiyaa gidдон wottiis. ⁸Qassikka i tammu xaraphpheezata oottidi, ichchashata ushachcha baggaara, ichchashata haddirssa baggaara Beeta Maqidasiyaa gidдон wottiis. Qassi xeetu kuixaarotakka worqqaappe merissiis.

⁹Solomoni qeesetuuyo giddo dabaabaanne kare bagga gita dabaabaa giigissiis; dabaabaayyo penggeta giigissidi, penggeta nahaasiyaa biratan sheeshshiis.

¹⁰Abba Sainiyaa Beeta Maqidasiyaappe tohossa arshsho baggi wottiis.

¹¹Huraami kereta, akaafatanne kuixaarota medhdhiis; yaatidi Huraami Kawuwaa Solomonassi Xoossaa Beeta Maqidasiyan oosuwa oottidi poliis. ¹²I oottido oosotikka naa77u tuussata, tuussatu huuphiyan wottiyo saine mala naa77u gumbbota, tuussatu bollan de7iya naa77u gumbbota alleeqissiyo naa77u gite mala sanssalatata, ¹³issi issi gumbbuwaa bolli naa77u maaran nahaasiyaappe merettida issi issi xeetu roomaane teeraa misileta, muleera oiddu xeetu roomaane teera misileta, ¹⁴tammu gaareta, gaaretu bollan wodhdhiya, meecettiyo tammu kereta, ¹⁵Abba Sainiyaanne appe garssan de7iya tammanne naa77u booratu misileta, ¹⁶kereta, akaafata, qaphetanne hara miishshata ubbaa.

Huraami Kawuwaa Solomonayyo GODAA Beeta Maqidasiyaa oosuwaassi medhdhido ha miishshata ubbaa qucettida nahaasiyaappe medhdhiis. ¹⁷Kawoi

Solomoni Sukkotappenne Xareedappe gidduwan, Yorddaanooosa dembban de7iya nahaasiyaa birataa seerissiyo sohuwan hageeta ubbaa ootissiis. ¹⁸Nahaasiyaa birataappe merettida ha miishshai ubbai keehi daro gidido gishshau, woisaa deexxiyaabaakko, likkec eretibeenna.

¹⁹Qassikka Solomoni Xoossaa Beeta Maqidasiyan de7iya miishshata ubbaa worqqaappe merissiis. Hegeetinne worqqaappe oottido yarshshiyooosaa, GODAA sinttan wottiyo oittai uttiyo xaraphpheezaa, ²⁰etau wottido wogaadan Ubbaappe Aadhdhiya Geeshsha Sohuwaa sinttan poo7anaadan xomppiyaa wottiyo worqqa ballata, eta worqqa xomppeta, ²¹geeshsha worqqaappe oottido ciishshaa misileta, xomppetanne qapheta, ²²xomppiyaa toissiyooobata, kuixaarota, ixaanaa cuwayiyoobatanne tamaa ekkiyo miishshata. Ha miishshati ubbai geeshsha worqqaappe oosettidosona. Beeta Maqidasiyaayyo kare bagga penggetanne Ubbaappe Aadhdhiya Geeshsha Sohuwaa geliyo penggeta worqqan sheeshshiis.

5 ¹Solomoni GODAA Beeta Maqidasiyaa oosuwa ubbaa polidoogaappe guyyiyan, a aawai Daawiti GODAAYYO dummayi wottido biraa, worqqaanne hara miishshata ubbaa ehiidi, Xoossaa Beeta Maqidasiyaa buquraa minjjiyoosan wottiis.

GODAA Taabootai Beeta Maqidasiyaa Geliis

(Kawotu Maxaafaa Koiruwa 8:1-9)

²Hegaappe guyyiyan, Kawoi Solomoni GODAA Maachchaa Taabootaa Daawita Katamaappe, Xiyooneppe ehanaadan Israa7eela cimata, zaretu ubbaa halaqatanne Israa7eela keettaa asata kaalettiyaageeta Yerusalaame katamaa shiishshiis. ³Israa7eela asai ubbai laappunnta aginan, Daase Baalai bonchchettiyo wode, kawuwaakko shiiqiis. ⁴Israa7eela cimati ubbai gakkinn, Leewati Taabootaa denttidosona. ⁵Leewatinne qeeseti Taabootaa, Xoossaa Dunkkaaniyaanne Dunkkaaniyaa gidдон de7iya geeshsha miishshata ubbaa tookkidi ehiidosona. ⁶Kawoi Solomoninne aara issippe de7iya Israa7eela yaa7ai kumettai Taabootaa sinttan shiiqidi, qoodanau

danddayettenna, cora dorssaanne mehiyaa yarshshidosona.

⁷Hegaappe guyyiyan, qeeseti GODAA Maachchaa Taabootaa Beeta Maqidasiyaayyo giddo geeshsha qol77uwaa, Ubbaappe Aadhdhiya Geeshsha Sohuwaa giyo sohuwaa ehiidi, kiruubetu misiletu qefetuppe garssa baggaara wottidosona. ⁸Micetti uttida kiruubetu qefeti Taabootaanne Taabootaa tookkiyo kasota kammidosona. ⁹Kasoti keehippe adussa gidiyo gishshau, eta xeerai Ubbaappe Aadhdhiya Geeshsha Sohuwaa sinttan de7iya Geeshsha Sohuwan beettanau danddayees; shin Geeshsha Sohuwaappe kareera beettenna. Eti hachchi gakkanaashin, he sohuwan de7oosona. ¹⁰Israa7eela asai Gibxxe biittaappe kiyido wode, GODAI etaara maachchaa maacettido Siinaa Deriyan Muusee wottido naa77u masettida shuchchatuppe attin, Taabootaa gidдон harabi aibinne baawa.

GODAA Bonchchuwaa

¹¹⁻¹⁴He sohuwan de7iya qeeseti ubbati bantta oottiyo sohuwan sohuwan shaahetnannan, issippe banttana GODAASSI dummayi wottidosona. Mazamuriyaa yexxiya Leewati ubbati, Asaafi, Hemaaninne Yidutuuni, eta naatinne eta dabboti liinuwaa giyo maayuwaa maayidosona. He maayuwaa maayidi, daalata, diittatanne maazinqqeta oiqqidi, yarshshiyooosaappe arshsho baggaara eqqidosa; xeetanne laatamu qeeseti xurumbbata punnanau etaara issippe eqqidosa. Eti ubbai xurumbbata punniiddi, daalata qaattiiddi, diittata diixxiiddinne hara kaa7iyo miishshatun kaa7iiddi,

“GODAI keha!

Aggenna a siiqoi merinaagaa”

yaagidi GODAA sabbidosona.

Qeeseti Beeta Maqidasiyaappe kiyiyo wode, shaarai GODAA Beeta Maqidasiyaa kumiis; he shaaraa gaasuwan qeeseti bantta oosuwaa oottanau danddayibookkona; aissi giikko, GODAA bonchchoi Xoossaa Beeta Maqidasiyaa kumi uttiis.

Solomoni Asaassi Haasayido Haasayaa
(Kawotu Maxaafaa Koiruwaa 8:12-21)

6 ¹Hegaappe guyyiyan, Solomoni hagaadan yaagiis; “Abeet GODAU,

neeni, ‘Taani xuma shaaran de7ana’ yaaga wottadasa. ²SHin taani neeyyo lo77o Beeta Maqidasiyaa, neeni an merinau de7ana sohuwaa keexxaas” yaagiis.

³Israa7eela yaa7ai kumettai eqqidaashin, kawoi etakko simmidi, eta hagaadan yaagidi anjiis; ⁴“GODAI Israa7eela Xoossai galatetto! Ta aawaa Daawitassi ba doonan odido ufaissaa ba kushiyan poliis. He i odido ufaissai, ⁵‘Taani ta asaa Israa7eela Gibxxeppe kessada ehiido gallasaappe doommin, ta sunttai an xeesettana mala, Beeta Maqidase keexxanau Israa7eela zaretu gidдон ai katamanne doorabeikke; woikko i ta asaa Israa7eela kaalettana mala, oonanne doorabeikke. ⁶SHin ha77i ta sunttai Yerusalaamen xeesettana mala, taani Yerusalaame dooraas; qassi ta asaa Israa7eela kaalettana mala, Daawita dooraas’ yaagiis.

⁷“Ta aawai Daawiti GODAA Israa7eela Xoossaa sunttaayyo Beeta Maqidase keexxanau ba wozanan qoppiis. ⁸SHin GODAI ta aawaa Daawita, ‘Neeeni ta sunttaayyo Beeta Maqidase keexxanau ne wozanan qoppido gishshau, lo77obaa oottadasa. ⁹Gidikkonne, Beeta Maqidase keexxanaagee nena gidakka; ta sunttaayyo Beeta Maqidasiyaa keexxanaagee ne gulbbataappe yelettana ne na7aa’ yaagiis.

¹⁰“Ha77ikka GODAI ba giido ufaissaa qaalaa poliis. GODAI kase immido ufaissaadankka, taani ta aawaa Daawita sohuwan kawotaasinne ha77i Israa7eela kawotaa araatan uttaas. Qassi GODAA Israa7eela Xoossaa sunttaayyo Beeta Maqidasiyaa keexxaas. ¹¹GODAI Israa7eela asaara maacettido maachchai xaafettido masettida shuchchati de7iyo Taabootaakka a gidдон wottaas” yaagiis.

Solomona Woosaa

(Kawotu Maxaafaa Koiruwaa 8:22-53)

¹²⁻¹³Solomoni zananai ichchashu wara, gomppai ichchashu waranne qassi geesai heezzu wara gidido madirakiyaa nahaasiyaa birataappe giigissidi, dabaabaa gidдон essi wottiis. Hegaappe guyyiyan, Solomoni GODAAYYO yarshshiyooosaa sinttan, Israa7eela yaa7ai kumettai de7iyoosan eqqidi, ba kushiya saluwaa zaaridi micciis; miccidi Israa7eela yaa7aa kumettaa sinttan gulbbatiis. ¹⁴Gulbbatidi hagaadan yaagidi woossiis; “Abeet

GODAU, Israa7eela Xoossau, saluwan woikko sa7an ne mala xoossi baawa. Neeni ne maachchaa naagaasa; bantta kumetta wozanaappe ne sinttan hemettida ne ashkkarata aggenna siiquwan siiqaasa. ¹⁵Ne ashkkaraayyo, ta aawaa Daawitayyo neeni oottana gaada haasayido qaalaa naagadasa; neeni kase ne doonan haasayidoogaa ne kushiyan hachchi poladasa.

¹⁶“Ha77ikka abeet GODAU, Israa7eela Xoossau, neeni ne ashkkaraassi, ta aawaa Daawitassi, ‘Neeni ta sinttan hemettidoogaadan ne naatikka ta higgiiyan hemettanau bantta ogiyaa naagikko, Israa7eela kawotaa araatan uttiya asa neeni mulekka xayakka’ yaagido qaalaa pola. ¹⁷Abeet GODAU, Israa7eela Xoossau, neeni ne ashkkaraa Daawitayyo haasayido ne qalalai ha77ikka poletto.

¹⁸“SHin Xoossai tumu, asaara issippe ha sa7an de7aneeyye? Be7a, saloti, ubbaappe xoqqan de7iya salotikka neeyyo gidanau danddayokkona. Yaatin, ha taani keexxido Beeta Maqidasee neeyyo ai keenaa guuxxanddeeshsha! ¹⁹Gidikkonne, abeet GODAU, ta Xoossau, ta woosaa, ne ashkkaraa woosaanne watiwatuwaa neeni ezgga. Taani ne ashkkarai ne sinttan woossiyo woosaanne waasuwa neeni siya. ²⁰Neeni ‘Ta sunntai he sohuwan xeasettana’ giido ha Beeta Maqidasiyaakko, ne aifce qamminne gallassi xeello. Taani ne ashkkarai ha Beeta Maqidasiyaakko simmada, woossiyo woosaa neeni siya. ²¹Taani ne ashkkarainne ne asai Israa7eeli ha Beeta Maqidasiyaakko simmidi, watiwatiyo watiwatuwaa neeni siya. Neeni de7iyoosan saluwan siyada, nuuyyo atto yaaga.

²²“Issi asi ba shooruwaa naaqqidi kashi gin, a caaqettanau ha Beeta Maqidasiyaa ehin, a giddon de7iya yarshshiyosaa sinttan i caaqqikko, ²³neeni saluwan siya; siyada ootta. Ne ashkkaratu gidduwan pirdda. Mooranchchaa bolli pirddada, i oottidobaa a bolli zaara; xilluwaa shatintada, ayyo a xillotettaadan zaara.

²⁴“Ne asai Israa7eeli ne bolli nagaraa oottido gaasuwan morkkiyan xoonettidi, eti neekko simmidi, ne sunntaa xeesidi, ha Beeta Maqidasiyan nena woossikkonne neeyyo watiwatikko, ²⁵neeni saluwan siya. Siyada ne asaa Israa7eela nagaraa atto yaaga; yaatada neeni kase etayyoonne eta

maizza aawatuuyo immido biittau eta guyye zaara.

²⁶“Ne asai ne bolli nagaraa oottido gaasuwan saloi gorddettiinne irai bukkennan ixxin, eti ha sohuwaa simmidi, woossikkonne neeni eta un77ettido gishshau, ne sunntaa xeesidi, bantta nagaraappe simmikko, ²⁷neeni saluwan siya. Siyada ne ashkkaratu nagaraa, ne asaa Israa7eela nagaraa atto yaaga. Eti hemettanau bessiya lo77o ogiyaa eta tamarissa; yaatada neeni ne asaa laatissido biittan iraa bukissa.

²⁸“Biittaa bollan koshai woikko boshai yin, woikko kattaa leege, woikko leeshoi, woikko boolee, woikko gumbbuoi bashshin, woikko morkkee eta katamata dooddin, woikko ai mala bashshai woikko harggee yin, ²⁹ne asaa Israa7eelappe ooninne woikko ne asai ubbai nena woossikkonne neeyyo watiwatikko, qassi ai asinne ba wozanan un77ettiyoobaanne azzaniyoobaa eridi, ha Beeta Maqidasiyaakko simmidi, ba kushiya miccikko, ³⁰neeni de7iyoosan saluwan siya. Siyada eta nagaraa atto yaaga; yaatada etau ootta. Neeni asaa wozanaa eriyooogaadanka asa ubbau a oosuwaadan oosuwaadan imma. Aissi giikko, asaa ubbaa wozanaa eriyai ne xalaala.

³¹Yaaticko, neeni nu maizza aawatuuyo immido biittan bantta de7iyo wode ubban, eti neeyyo yayyidi, ne ogiiyan hemettana.

³²“Hegaadanka, ne asaa Israa7eela gidenna kare biitta asi ne gita sunntaa gishshaunne neeni ne asaayyo oottido maalaalissiya oosotu gishshau, haaho biittaappe yiidi, ha Beeta Maqidasiyaakko simmidi woossikko, ³³neeni de7iyoosan saluwan siya. Siyada he kare biittaa asi oichchiyoobaa ubbaa ootta. Ha sa7aa asai ubbai ne sunntaa eranaadan, ne asaa Israa7eeladan neeyyo yayyanaadaaninne taani keexxido ha Beeta Maqidasee neeyyo goinniyo soho gididoogaa eti eranaadan kare biittaa asi nena woossiyoobaa ubbaa pola.

³⁴“Ne asati bantta morkketa olana mala, neeni kiittidosaa aunne biidi, eti neeni doorido ha katamaakkonne taani ne sunntaayyo keexxido Beeta Maqidasiyaakko simmidi, nena woossikko, ³⁵eta woosaanne watiwatuwaa saluwan neeni siya; siyada etau xoonuwaa imma.

³⁶“Nagara oottenna asi bainnaagaadankka, eti ne bolli nagaraa oottin, neeni etayyo hanqgettada morkketuyyo aatta immiin, morkketikka eta omooddidi, haakkin matinkka bantta biitti ekkidi efin, ³⁷eti he omoodettido biittan de7iiddi, bantta wozanan nagaraappe simmikko, qassi he omoodettido biittan de7iiddi, ‘Nuuni nagaraa oottida; nuuni moorida; nuuni iitabaa hanida’ yaagidi neeyyo watiwatikko, ³⁸banttana omooddidi efiida morkketu biittan de7iiddi, eti bantta kumetta wozanaappenne bantta kumetta qofaappe neekko simmikko, neeni eta maizza aawatuyyo immido eta biittaakko, neeni doorido katamaakkonne taani ne sunttaayyo keexxido Beeta Maqidasiyaakko simmidi, nena woossikko, ³⁹yaatikko, eta woosaanne watiwatuwaa neeni de7iyoosan saluwan siya. Siyada etau pirdda; ne bolli nagaraa oottida ne asaayyo atto yaaga.

⁴⁰“Ha77ikka abeet ta Xoossau, ha sohuwan woossiyo woosaa ne aifee xeello; ne haaittaikka ezggo. ⁴¹Hegaa gishshau, abeet GODAU, Xoossau, dendda! Denddada ne wolqqau malaata gidida ne Taabootaara ne shemppiyo sohuwaa gela. Abeet GODAU, Xoossau, ne qeeseti atotettaa maayona; ne geeshsha asatika ne kehatettan ufaittona. ⁴²Abeet GODAU, Xoossau, neeni tiyido kawuwaa aggoppa. Ne ashkkaraa Daawitassi aggenna ne siiquwaa hassaya” yaagiis.

Beeta Maqidasiyaa Anjjissuwaa

(*Kawotu Maxaafaa Koiruwaa 8:62-66*)

7 ¹Solomoni woosaa polido wode, saluwaappe tamai wodhdhidi, xuuggiyo yarshshuwaanne hara yarshshuwaa miis. Yaatin, GODAA bonchchoi Beeta Maqidasiyaa kumiis. ²GODAA bonchchoi GODAA Beeta Maqidasiyaa kumido gishshau, qeeseti GODAA Beeta Maqidasiyaa gelanau danddayibookkona. ³Israa7eela asai ubbai tamai saluwaappe wodhdhishiininne GODAA bonchchoi Beeta Maqidasiyaa kumishin be7ido wode, bantta som77uwaa biittaa gatti gufannidi goinnidosona; goinnidi,

“GODAI keha!

Aggenna a siiqoi merinaagaa”

yaagidi GODAA galatidosona.

⁴Hegaappe guyyiyan, kawoinne asai ubbai GODAA sinttan yarshshuwaa yarshshidosona. ⁵Kawoi Solomoni laatamanne naa77u sha7u korimatanne xectanne laatamu sha7u dorssata yarshshiiis. Hegaadan oottidi, kawoinne asai ubbai Xoossaa Beeta Maqidasiyaa anjjissidosona. ⁶Qeeseti banttau giigida sohuwan eqqin, Leewati qassi Kawoi Daawiti GODAA sabbanau kase oottido, mazamuriyaa yexxiyo miishshaa oiqqidi, eta sinttan eqqidi, “Aggenna a siiqoi merinaagaa” yaagidi yexxiiddi, GODAA galatidosona. Qeeseti Leewatu sinttan eqqidi, xurumbbata punnidosona; punnishin Israa7eela asai ubbai eqqiis.

⁷Solomoni GODAA Beeta Maqidasiyaa sintta baazzan de7iya giddo dabaabaa dummayiis. Dummayidi he sohuwan xuuggiyo yarshshuwaanne issippetettaa yarshshuwaappe modhdhuwaa yarshshiiis. I hega oottidoogee GODAA sinttan de7iya, nahaasiyaa giyo birataappe oosettida yarshshiyooasai xuuggiyo yarshshuwaa, kattaa yarshshuwaanne issippetettaa yarshshuwaappe modhdhuwaa yarshshanaa guuxxido gishshaassa.

⁸He wode Solomoninne Israa7eela asai ubbai Daase Baalaa laappun gallassau bonchchidosona; Israa7eela zawan Hamaata Pinuwaappe biidi, Gibxxe SHaafaa gakkanaashin de7iya cora asai he sohuwaa shiiqiis. ⁹Asai yarshshiyooasaa anjjissiiyo baalaa laappun gallassaa, qassi Daase Baalaa hara laappun gallassaa bonchchiis. Hospuntta gallassan geeshshaa yaa7au asai shiiqiis. ¹⁰Hegaappe guyyiyan, Solomoni laappuntta aginan, laatamanne heezzantto gallassi asaa moissiis; GODAI Daawitayyo, Solomonayyoonne ba asaa Israa7eelayyo oottido kehatettan asai ufaittiiddinne wozanappe pashkkiiddi, ba soo ba soo biis.

¹¹Solomoni GODAA Beeta Maqidasiyaanne kawo keettaa keexxidi wurssiis; Solomoni GODAA Beeta Maqidasiyaanne ba kawo keettan oottanau ba wozanan qoppidobaa ubbaa poliis. ¹²GODAI Solomonayyo qammi qonccidi, hagaadan yaagiis; “Taani ne woosaa siyaas; taani ha sohuwaa taayyo yarshshoi yarshshettiyo Beeta Maqidase gidanaadan dooraas. ¹³Taani irai

bukkennaadan saluwaaw gorddin, woikko sa7aa kattaa maanaadan booliyaa azazin, woikko ta asaa gidдон boshaa yeddin, ¹⁴ta sunntan xeesettida ta asati bantta asatettaa kaushshidi woossikko, eti tana koyikkonne bantta iita ogiyaappe simmikko, taani saluwan eta woosaa siyana. Siyada eta nagaraa atto gaana; eta biittaakka pattana. ¹⁵Ha77ikka ha sohuwan woosettiya woosaa ta aifee xeellana; ta haittaikka siyana. ¹⁶Ha77ikka ha Beeta Maqidasee merinau ta sunntai an de7ana mala oottada taani dooraas; doorad akka geeshshaas. Ta aifeenne ta wozanai ubba wode ha Beeta Maqidasiyan de7ana.

¹⁷“Nena gidikko, neeni ne aawai Daawiti hemettidoogaadan ta sinttan hemettikko, taani azazidobaa ubbaa oottikkonne ta wogaanne ta higgiiyaa naagikko, ¹⁸taani ne aawaa Daawitaara, ‘Israa7eela haariya asa neeni mulekka xayakka’ yaagada maacettidoogaadan, ne kawotaa araataa mintta essana.

¹⁹“SHin intte Israa7eela asati wora simmikko, taani inttena azazido ta azazuwaanne ta wogaa aggi bayikkonne hara xoossatuyyo oottanaanne goinnanau biikko, ²⁰yaatikko, taani kase intteyyo immido biittaappe inttena xoqollana; taani ta sunntaayyo geeshshido ha Beeta Maqidasiyaakka aggaagana. Taani ha Beeta Maqidasiyaa asaa ubbaa gidдон haiseyyoobaanne qilliicciyoobaa oottana. ²¹Ha77i keehippe bonchchettida ha Beeta Maqidasiyaa mataara kanttiya asi ubbi dagammiiddi, ‘GODAI ha biittaanne ha Beeta Maqidasiyaa aibissi hagaadan oottidee?’ yaagana. ²²Yaagin asai, ‘Eta maizza aawata Gibxxeppe kessida GODAA bantta Xoossaa eti aggidi, hara xoossata kaallido gishshaassinne etayyo oottidi goinnido gishshaassi, GODAI eta bolli ha iitabaa ubbaa ehiis’ yaagidi zaarana” yaagiis.

Solomoni Oottido Hara Oosota

(Kawotu Maxaafaa Koiruwaaw 9:10-28)

8 ¹Solomoni GODAA Beeta Maqidasiyaanne ba kawo keettaa keexxido laatamannta laittaa wurssettan, ²Kawoi Kiiraami zaaridi immido katamata Solomoni wotti yeggidi keexxiis; keexxidi Israa7eela asaa he katamatun wottiis.

³Hegaappe guyyiyan, Solomoni Hamaatanne Xooba geetettiya biittata

biidi, he biittata omoooddiis. ⁴Yaatidi bazzuwan de7iya Taaximooraa giyo katamaanne miishshaa ubbaa minjjiyo katamata Hamaata biittan keexxiis.

⁵Hegaadankka, Solomoni Killi Beeti-Horoonanne Hirkki Beeti-Horoonaa geetettiya katamata zaarettidi keexxiis; he katamati dirssai, penggeenne gordee de7iyo diretti uttida katamata. ⁶Baa7ilaata katamaa, miishshaa minjjiyo katamata ubbaa, ba paratanne paraa gaareta wottiyo katamata ubbaanne i keexxanau amottido ubbaa Yerusalaamen Liibaanoosaaninne ba haariyo biitta ubban keexxiis.

⁷Hiitetuppe, Amooretuppe, Parzzetuppe, Hiiwetuppenne Yaabuusatuppe attida asati ubbai Israa7eela asa gidokkona; ⁸eti Israa7eela asati biittaappe wurssi xaissennan aggin, he biittan attida asatu zerettata. Solomoni eta gabbaaratettaa ootissiis; eti hachchi gakkanaashinkka gabbaaratettan oottoosona. ⁹SHin Solomoni ba oosuwaayyo Israa7eela asaappe oonanne ailleyibeenna; eti ayyo olanchchata, ola gadaawata, para gaareta laaggiyaageetu halaqatanne paraasata gididi oottidosona. ¹⁰Hegaadankka, qassi eti Kawuwaa Solomona oosuwaaw oottiyaageetu halaqata. Etappe naa77u xeetanne ishatamati oosuwaaw oottiya gabbaarata xeellidi ootissidosona.

¹¹Hegaappe guyyiyan Solomoni “GODAA Taabootai gelido sohoi geeshsha gidiyo gishshau, ta keettaayyiyaa Israa7eela Kawuwaa Daawita keettan de7anau bessukku” yaagiis; yaagidi Gibxxe kawuwaa na7iyo Daawita Katamaappe denttidi, i iyyo keexxi wottido kawo keettaa ehiis.

¹²Solomoni he wode Beeta Maqidasiyaa sinttan GODAAYYO keexxido yarshshiyooosan xuuggiyo yarshshuwaa GODAAYYO yarshshees. ¹³Muuse higgee azaziyoogaadan hachchi hachchissi bessiya xuuggiyo yarshshuwaa yarshshees. Solomoni Sambbatan Sambbataaninne aginai xeeriyoo wodiyan wodiyan, qassi laittaappe heezzuton bonchchiyo baalatun (Oittaa Baalan, Saaminttatu Baalaaninne Daase Baalan) GODAAYYO yarshshuwaa yarshshees.

¹⁴A aawai Daawiti kase azazidoogaadan, qeeseta eta oosuwan

oosuwan shaakkidi sunttiis; qassi gallassi gallassi mazamuriyan sabbanaunne qeeseta maaddanau Leewata shaakkidi sunttiis. Qassikka Xoossaa asa gidida Daawiti azazidoogaadan, pengge ubbaa kayan kayan naaganaadan penggiyaa naagiyaageeta shaakkidi sunttiis.

¹⁵Hegaadankka, kase Daawiti buquraa minjjiyoosaabanne hara allaalletubaa qeesetanne Leewata azazidoogaadan, issoinne attennan ubbaikka polettiis.

¹⁶Solomoni halchchido ooso ubbai oosettidi wuriis; GODAA Beeta Maqidasee baasettido wodiyaappe doommidi, polettana gakkanaashinkka ooso ubbai lo77o oosettiis.

¹⁷Hegaappe guyyiyan, Kawoi Solomoni Eedooma biittan Zo7o Abbaa doonan de7iya Eexiyooni-Gaabiranne Eelaata geetettiya katamata biis. ¹⁸Kawoi Kiiraami markkabetanne markkabiyyaa laaguwan loohida ba asata Solomonayyo yeddiis; yeddin eti Solomona asatuura issippe Ofiira biitti biidosona; biidi yaappe tammanne ichchashu sha7u kilo giraame deexxiya worqqa Kawuwaa Solomonayyo ekkidi yiidosona.

Saaba Kawiyoo

(Kawotu Maxaafaa Koiruwaa 10:1-13)

9 ¹Saaba kawiyaa Solomona woriyaa siyada, deexo oishata ekkada, a paaccanau denddaasu. Denddada sawuwaa, keehi daro worqqaanne al77o shuchchaa caanettida daro gaameelatu cugiyaara keehi daro ajaban Yerusalaame gakkada, Solomona sintti aadhdhaasu. Aadhdhada ba wozanan de7iyaabaa ubbaa Solomonayyo yootaasu. ²Solomoni a oichchidobaa ubbaa odiis; i iyyo birshshennan appe geemmi attidabi aibinne baawa. ³Saaba kawiyaa Solomona aadhdhida eratettaa, i keexxido kawo keettaa, ⁴a maaddan shiiqiya qumaa, a oosanchchati uttiyo utettaa, a ashkkarati oottiyo oosuwaanne maayiyo maayuwaa, a eessaa tigiyaageeti maayiyo maayuwaanne GODAA Beeta Maqidasiyan i xuuggiyo yarshshuwaa be7ido wode, i wozanai gagettiis.

⁵Hegaappe guyyiyan, a kawuwaa, “Nebaanne ne aadhdhida eratettaabaa taani ta deren de7aidda siyidoogee tuma. ⁶SHin taani yaada ta aifiyaa biraanan be7ana gakkanaashin, eti taayyo yootidobaa ammanabeikke. Ne aadhdhida

eratettaa gitatettaayyo baggaanne taayyo yootibookkona; taani siyidobaappe neeni keehi xoqqaasa. ⁷Ubba wode ne sinttan eqqidi, ne aadhdhida eratettaa siyiya ne asatinne ne oosanchchati aiba ufaittiyoonaashsha! ⁸Nenan ufaittidi, nena ba kawotaa araatan utissida GODAI ne Xoossai galatetto! Ne Xoossai Israa7eela asaa siiqido gishshaunne merinau mintti essanau koyido gishshau, neeni suure pirddaanne xillotettaa oottana mala, i nena eta bolli kawoyiis” yaagaasu.

⁹Yaagada kawiyaa oiddu sha7u kilo giraame deexxiya worqqa, keehi daro sawuwaanne al77o shuchchaa kawuwaayyo immaasu; Saaba kawiyaa Kawuwaa Solomonayyo immido sawuwaa milatiya sawoi mulekka baawa.

¹⁰(Ofiirappe worqqa ehiida, Kiiraama asatinne Solomona asati yaappekka sanddalle giyo mittaanne al77o shuchchaa ehiidosona. ¹¹Kawoi Solomoni he sanddalliyaappe GODAA Beeta Maqidasiyaa, kawo keettaa geliyoosaayyo xekkatanne mazamuriyaa yexxiyaageetuyyo maazinqqiyaanne diittaa merissiis. Hega milatiyaabi Yihudaa biittan kase beetti erenna.)

¹²Kawoi Solomoni Saaba kawiyaa amottada a oichchidobaa ubbaa iyyo immiis. A ayyo ehiidoogaappe daruwaa i iyyo immiis. Hegaappe guyyiyan, Saaba kawiyaa ba ajabaara denddada, ba biitti simmaasu.

Solomona Aquwaa

(Kawotu Maxaafaa Koiruwaa 10:14-25)

¹³Solomoni laittan laittan ekkiyo worqqai laatamanne heezzu sha7u kilo giraame deexxiyaagaa. ¹⁴Hegee zal77anchchatuppe ekkido qaraxaanne Araba biittaa kawotu ubbaappenne Israa7eela biittaa haariyaageetuppe ekkido worqqaanne biraa gujjennaana. ¹⁵Kawoi Solomoni naa77u xeetu wogga gonddalleta qoxxido worqqaappe merissiis; issi issi gonddalliyan laappun kilo giraame gidiya worqqai geliis. ¹⁶Qassikka i heezzu xeetu qeeri gonddalleta qoxxido worqqaappe merissiis; issi issi qeeri gonddalliyan naa77u kilo giraame gidiya worqqai geliis. Kawoi he gonddalleta Liibaanoosa Woraa Keettaa giyo keettan wottiis.

¹⁷Qassikka kawoi danggarssaa zaaliyaappe issi gita kawotaa araataa

merissidi, geeshsha worqqan sheeshshiis.

¹⁸Kawotaa araatai de7iyosaa pude kiyana yedhdhiyo usuppun xekkati de7oosona. Gediyan yedhdhanau kawotaa araataara gattidi, worqqaappe oottido oidee de7ees. Araataa naa77u baggaarakka qesiyaa zemppissiyo sohota de7oosona; he naa77u sohota lanqqiyanka ya baggaaranne ha baggaara eqqida issi issi gaammo misilee de7ees.

¹⁹He araataa pude kiyiyo usuppun xekkatun ya baggaaranne ha baggaara issi issi gaammo misilee, muleera tammanne naa77u misileti de7oosona. Hagaa mala kawotaa araatai hara kawotettan awaaninne oosettiibeenna.

²⁰Kawoi Solomoni ushshaa uyiyo miishsha ubbai worqqaappe oosettiis; Liibaanoosa Wora Keettan de7iya miishsha ubbaikka muruta worqqaappe oosettiis. Solomona wode biri mulekka go77iyaabadan qoodetti erenna.

²¹Kawuwaayyo Kiiraama markkabetuura zal77iya gita markkabeti abban de7oosona. He markkabeti worqqaanne biraa, danggarssaa zaaliyaa, qaaretanne geleshshota caani ekkidi, heezzu laittaappe issiton simmoosona.

²²Kawoi Solomoni duretetaaninne aadhdhida eratettan sa7an de7iya kawotu ubbaappe darees. ²³Sa7an de7iya kawoti ubbai a sintti aadhdhanaunne Xoossai a wozanan wottido aadhdhida eratettaa siyanau koyoosona. ²⁴Laittaappe laittan yiya ubbai ayyo immanau worqqanne bira miishshata, maayota, ola miishshatanne sawuwaa, paratanne baqulota ekkidi yees.

²⁵Solomonau paratuuyyoonne gaaretuuyo oiddu sha7u gaaxataa de7ees; qassi tammanne naa77u sha7u parati ayyo de7oosona. Solomoni hegeeta paraa gaaretu katamatuuninne banaara Yerusalaamen wottiis. ²⁶Solomoni Efiraaxiisa SHaafaappe doommidi, Pilisxeema biittaaanne Gibxxe zawaa gakkanaassi de7iya kawota ubbaa haariis.

²⁷Kawoi Yerusalaamen biri shuchchadan korettanaadan, zigikka bargguwan dicciya ettaadan corattanaadan oottiis.

²⁸Solomonayyo parata Gibxxepenne hara biitta ubbaappe ehoosona.

Solomona Haiquwaa

(Kawotu Maxaafaa Koiruwaa 11:41-43)

²⁹Koiroppe wurssettaa gakkanaassi Solomoni hanido harabai Hananabaa

Yootiya Naataana Taarikiyaa Maxaafan, Seeloppe Yiida Akiyi Hananabaa Yootido Maxaafaanne Nabaaxa Na7aa

Iyorbbaamabaa Hananabaa Yootida Iddoi Be7ido Ajuutaa Maxaafan xaafetti uttiis.

³⁰Solomoni Israa7eela ubbaa bolli Yerusalaamen oitamu laitta kawotiis.

³¹Hegaappe guyyiyan, Solomoni haiqqidi, ba maizzan gaittiis; ba aawaa Daawita Kataman moogettiis. A na7ai Robi7aami a sohuwan kawotiis.

Israa7eela Zareti Tammati

Makkalidosona

(Kawotu Maxaafaa Koiruwaa 12:1-20)

10 ¹Israa7eela asai ubbai Robi7aama kawoyanau Sekeema katamaa biido gishshau, ikka yaa biis.

²Nabaaxa na7ai Iyorbbaami, Kawuwaa Solomonappe baqatidi Gibxxen de7iyaagee hagaa siyido wode, Gibxxeppe simmidi yiis. ³Yin Israa7eela asai ubbai Iyorbbaamayyo kiittidi xeesissin, inne Israa7eela yaa7ai ubbai Robi7aamakko biis; biidi, ⁴“Ne aawai nuna deexo qambarangaa toossiis; shin ha77i neeni i nuna ootissiyo wolqqaama oosuwaanne deexo qambarangaa nuuyyo kaushsharkkii. Yaatikko, nuuni neeyyo haarettana” yaagidosona.

⁵Yaagin Robi7aami eta, “Biite; biidi heezzantto gallassi simmidi, taakko yiite” yaagiis. Yaagin asai simmidi biis.

⁶Hegaappe guyyiyan, Kawoi Robi7aami a aawai Solomoni paxa de7iyo wode, Solomona zorida cimata zoretaa bessiiis. I eta, “Ha asaayyo woigada zaara geetii?” yaagidi oichchiis.

⁷Oichchin cimati Robi7aama, “Neeeni ha asaayyo kehikko, eta ufaissikkonne etau lo77o qaala zaarikko, eti ubbaton neeyyo ashkkara gidana” yaagidosona.

⁸SHin Robi7aami cimati zorido zoriyaa aggidi, aara diccidi, ayyo oottiya yelaga asata zoretaa bessiiis. ⁹I eta, “Intte tana zoriyoobi aibee? ‘Ne aawai nuna toossido deexo qambarangaa nuuyyo kaushsharkkii’ yaagiya ha asaayyo woigada zaaroo?” yaagidi oichchiis.

¹⁰Oichchin aara diccida yelagati, “‘Ne aawai nuna deexo qambarangaa toossiis; shin neeni nuuyyo kaushsharkkii’ yaagiya asaayyo, ‘Ta gil77a biradhdhee ta aawaa xeessaappe orddees. ¹¹Ta aawai intte qambarangaa deexettiis; shin taani

hegaappekka aattada deexettana. Ta aawai inttena lissuwan wadhdhiis; shin taani inttena masimasuwaadan dukkiya lissuwan wadhdhana' yaagada zaara" yaagidosona.

¹²Hegaappe guyyiyan, Kawoi Robi7aami, "Heezzantto gallassi simmidi, taakko yiite" giidoogaadankka, Iyorbbaaminne asai ubbai heezzantto gallassi simmidi yiidosona. ¹³Yin Kawoi Robi7aami etayyo hanqqo zaaruwaa zaariis. Cimatu zoriyaa aggi bayidi, ¹⁴yelagati zorido zoriyaa kaalliis. Yaatidi hagaadan yaagiis; "Ta aawai intte qambaraa deexettiis; shin taani hegaappekka aattada deexettana. Ta aawai inttena lissuwan wadhdhiis; shin taani inttena masimasuwaadan dukkiya lissuwan wadhdhana" yaagidi zaariis. ¹⁵Kawoi asai giyoogaa siyennan ixxiis; aissi giikko, GODAI Seeloppe yiida Akiiya baggaara kase Nabaaxa na7aa Iyorbbaamayyo yootido qaalai polettanaadan hagee Xoossaappe haniis.

¹⁶Israa7eela asai ubbai kawoi eti giyoogaa siyennan ixxidoogaa be7idi, kawuwaa hagaadan yaagidosona; "Daawitabaappe nuna gakkiiyaabi aibee? Issey na7aappe nuuni laattanabi baawa! Israa7eela asau, intte soo intte soo biite! Simmi Robi7aami bau naagetto!" yaagidosona. Hega gishshau, Israa7eela asai ubbai bantta soo bantta soo biidosona. ¹⁷SHin Robi7aami Yihudaa biittan de7iya Israa7eela asaa bolli kawotiis.

¹⁸Hegaappe guyyiyan, Kawoi Robi7aami ba gabbaaratu halaqaa Adooniraama Israa7eela asaakko kiittiis; kiittin eti a shuchchan caddidi woridosona. Yaatin, Kawoi Robi7aami ba paraa gaariyan eesuwan kiyi uttidi, Yerusalaame baqatiis. ¹⁹Heedeppe doommidi, hachchi gakkanaashin, Israa7eela zaretu tammata Daawita zariyaappe kawotida kawotu bolli makkalidosona.

SHamaa7ee Hananabaa Yootiis

(Kawotu Maxaafaa Koiruwaa 12:21-24)

11

¹Robi7aami Yerusalaame katamaa gakkido wode, Israa7eela biittaa asaara olettidi, kawotettaa baayyo zaarana mala, Yihudaa zariyaappenne Biniyaama zariyaappe doorettida issi xeetanne hosppun tammu

sha7u olanchchata shiishshiiis. ²SHin GODAA qaalai Xoossaa asa gidiya SHamaa7iyaakko yiis; yiidi, ³Solomona na7aa Yihudaa Kawuwaa Robi7aamayyoonne Yihudaaninne Biniyaaman de7iya Israa7eela asaa ubbaayyo hagaadan yaaga; ⁴GODAI inttena, "Intte ishanttuura, Israa7eelatuura olettanau booppite. Haga taani oottido gishshau, intte ubbaikka intte soo intte soo simmite" yaagees' yaagada yoota" yaagiis. Yaagin eti GODAA qaalaa siyidi, Iyorbbaama olanau biyoogaa aggidi simmidosona.

Robi7aami Qatota Gimbbiis

⁵Robi7aami Yerusalaamen uttidi, hegaappe kaallidi xaafettida Yihudaanne Biniyaama katamatussi qatota gimbbiis. ⁶He katamatikka Beetalieeeme, Exaama, Taqo7a, ⁷Beetixuura, Sooko, Adulaama, ⁸Gaate, Mareesha, Ziifa, ⁹Adoraima, Laakisha, Azeeqa, ¹⁰Xor77a, Ayyaaloonaanne Kebroona. ¹¹Robi7aami katamatu qatuwaa mintidi, halaqata etan wottiis; qassi qumaa, zaitiyaanne woine eessaa etan wottiis. ¹²He gimbbettida katamatu ubban gondalletanne toorata wottiis; yaatidi eta keehippe minttiis. Hegaadan oottidi, Yihudaanne Biniyaama biittata haariiddi de7iis.

Qeesetinne Leewati Ubbai Yihudaa Yiidosona

¹³Israa7eela ubban de7iya qeesetinne Leewati ubbai bantta de7iyooosaappe Robi7aamakko yiidosona. ¹⁴Leewati bantta henta gadiyaanne bantta sohuwaa aggidi, Yihudaanne Yerusalaame yiidosona. Aissi giikko, eti qeese gididi GODAAYYO oottennaadan, Iyorbbaaminne a naati diggidosona. ¹⁵Iyorbbaami goinniyo xoqqa sohotun hara qeeseta sunttiis; sunttin eti xalahetussinne i medhdhido maratu misiletussi qeese gididi oottidosona. ¹⁶Leewati yiidoogaappe guyyiyan, Israa7eela zaretu ubbaappe GODAAYYO, Israa7eela Xoossaayyo bantta wozanappe goinnanau koyiyaageeti GODAAYYO, bantta aawatu Xoossaayyo yarshshuwaa yarshshanau eta geeduwaa kaallidi, Yerusalaame yiidosona. ¹⁷Eta yuussai Yihudaa kawotettaa minttiis; eti heezzu laitta kumettaa Solomona na7aa Robi7aama maaddidosona. Eti Kawuwaa Daawita ogiyaanne Kawuwaa Solomona

ogiyaa kaallidi, heezzu laittaa saro de7idosona.

Robi7aama So Asaa

¹⁸Robi7aami Mahilaato giyo maccaasiyo ekkiis. Mahilaati aawai Daawita na7aa Yaarimoota; i aayyiyaa Isseya na7aa Eli7aaba na7iyo Abihailo. ¹⁹Mahilaata Robi7aamayyo Yi7uusha, SHamaariyaanne Zahaama geetettiya attuma naata yelaasu. ²⁰Hegaappe guyyiyan, Abeselooma na7ee na7iyo Maa7iko ekkiis; Maa7ika Robi7aamayyo Abiiya, Attaaya, Ziizanne SHalomiita yelaasu. ²¹Robi7aami ba maccaasatuppenne ba baakkotu ubbaappe Abeselooma na7ee na7iyo Maa7iko aaro siiqees. Ayyo tammanne hosppun maccaasatinne usuppun tammu baakkoti de7oosona. I laatamanne hosppun attuma naatanne usuppun tammu macca naata yeliis. ²²Robi7aami Maa7iki na7aa Abiiya baappe guyyiyan kawoyanau qoppido gishshau, a ishanttu bolli halaqa oottidi sunttiis. ²³Robi7aami cincidi, ba attuma naata Yihudaanne Biniyaama biittatu ubban de7iya gimbbettida katamatu ubban shaakki shaakki wottiis; wottidi etayyo daro kattaa immiis. Qassi etayyo cora maccaasaa immiis.

Gibxxee Yihudaa Bolli Woraajjiis

(Kawotu Maxaafaa Koiruwaa 14:25-28)

12 ¹Robi7aama kawotetta minni eqqido wode, inne Israa7eela asai ubbai GODAA higgiiyaa aggi bayidosona. ²Eti GODAA ammanettennan ixido gishshau, Robi7aami kawotido ichchashantto laittan Gibxxe Kawoi SHiishaaqi Yerusalaame katamaa bolli woraajjiis. ³Aara issippe Gibxxeppe yiidai issi sha7anne naa77u xeetu paraa gaareta, usuppun tammu sha7u paraasatanne qoodai baina Liibiyaa olanchchata, Sukka olanchchatanne Toophphiyya olanchchata. ⁴Kawoi SHiishaaqi gimbbettida Yihudaa katamata omooddidi, Yerusalaame katamaa yiis.

⁵Hegaappe guyyiyan, hananabaa yootiya SHamaa7ee Robi7aamakkonne SHiishaaqappe baqatidi, Yerusalaamen shiiqi uttida Yihudaa kaalettiyaageetukko yiidi, "GODAI hagaadan yaagees; 'Intte tana aggideta; heгаа gishshau, taanikka inttena SHiishaaqa kushiyan aggaas' yaagees" yaagiis.

⁶Yaagin Israa7eela kaalettiyaageetinne Kawoi Robi7aami banttana kaushshidi, "GODAI xillo" yaagidosona.

⁷Eti banttana kaushshidoogaa GODAI be7ido wode, SHamaa7iyaa GODAI hagaadan yaagiis; "Eti banttana kaushshido gishshau, taani eta wurssa xaissikke; taani eta ashshana. Ta hanqqoi SHiishaaqa baggaara Yerusalaame bolli tigettenna. ⁸Gidikkonne, eti taayyo haarettiyoogaaninne hara biittatu kawotuuyo haarettiyoogan de7iya dummatettaa erana mala, eti SHiishaaqayyo haarettana" yaagiis.

⁹Hegaa gishshau, Gibxxe Kawoi SHiishaaqi Yerusalaame katamaa olidi, GODAA Beeta Maqidasiyaaninne kawo keettan de7iya buquraa ubbaa ekkiis. Qassi Solomoni worqqaappe ootissido gondalletakka ekki efiis. ¹⁰I efiido worqqa gondalletu gishshaa, Kawoi Robi7aami nahaasiyaa birataappe hara gondalleta ootissii; ootissidi kawo keettaa penggiyaa naagiyaageetu halaqaa kushiyan wottiis. ¹¹Kawoi GODAA Beeta Maqidasiyaa geliyo wode ubban, penggiyaa naagiyaageeti yiidi, he gondalleta oiqqoosona. Hegaappe simmin, eti zaaridi, naagiyaageetu keettan wottoosona. ¹²Robi7aami bana kaushshido gishshau, i wuri xayennaadan GODAA hanqqoi appe kichchiis. Ubba Yihudaa biittau muliyau sa7ai injjetiiis.

Robi7aama Kawotaa Wurssetta

¹³Kawoi Robi7aami bana minttidi, Yerusalaamen kawotiis. Robi7aami kawotido wode a laittai oitamanne isiino; GODAI ba sunntaa yan wottanau Israa7eela biitta ubbaappe doorido Yerusalaame kataman tammanne laappun laitta kawotiis. Robi7aama aayyiyaa Amooniyo Naa7imo. ¹⁴Robi7aami GODAAYYO wozanappe goinnanau koyibeenna gishshau, iitabaa oottiis.

¹⁵Robi7aami koiroppe wurssetta gakkanaassi hanidobainne a yeletaa maarai Hananabaa Yootiya SHamaa7iyaa Taarikiyaa Maxaafaaninne Iddoi Be7ido Ajjuuataa Maxaafan xaafetti uttiis. Robi7aaminne Iyorbbaami ubba wode olettiiddi de7idosona. ¹⁶Robi7aami haiqqidi, ba maizzan gaittiis; i Daawita Kataman moogettiis. A sohuwan a na7ai Abiiyi kawotiis.

Yihudaa Kawuwaa Abiiya

(Kawotu Maxaafaa Koiruwa 15:1-8)

13 ¹Kawoi Iyorbbaami kawotido tammanne hospunnata laittan Abiiyi Yihudan kawotiis. ²Abiiyi Yerusalaamen heezzu laitta kawotiis. A aayee suntai Mikaayo;” Mikaaya Gib77appe yiida Uri7eela na7iyo.

Abiiyinne Iyorbbaami olettiiddi de7idosona. ³Abiiyi doorettida oiddu xeetu sha7u mino olanchchata ekkidi, olanau kiyiis; kiyin Iyorbbaamikka doorettida hospunnata xeetu sha7u mino olanchchata ekkidi, Abiiyaara olettana kiyiis.

⁴Hegaappe guyyiyan, Abiiyi Efireema gezziyan de7iya Kamaraima giyo deriyaa huuphiyan eqqidi, hagaadan yaagiis; “Inttenoo, Iyorbbaamaanne Israa7eela asatoo, ubbaikka taani giyoobaa siyite! ⁵GODAI Israa7eela Xoossai Daawitinne a zeretta Israa7eela bolli merinau kawotanaadan, Daawitaara i laamettenna maachchaa maacettidoogaa intte erekketiyye? ⁶SHin Daawita na7aa Solomona ashkkaarai, Nabaaxa na7ai Iyorbbaami denddidi, ba godaa bolli makkaliis. ⁷Robi7aami yelaganne lammachcha gididi, etaara eqettana danddayenna wode, pattenna shufuro asati Iyorbbaamakko shiiqidi, Solomona na7aa Robi7aama bolli minnidosona.

⁸“Ha77ikka GODAI Daawita zerettatuyyo immido kawotettaara intte gaaddetanau qoppeeta. Intte heгаа qoppidoogee intte keehippe cora asa gidiiyo gishshaassanne intteyyo xoossata gidana mala, Iyorbbaami worqqaappe merissido maratintennaara de7iyo gishshaassa. ⁹Aarona zare gididi, GODAASSI oottiya qeesetanne Leewata intte yedettideta. Yedettidi hara biittaa asai oottiyoogaadan intteyyo hara qeeseta sunttideta. Bana dummayanau issi mirgguwaanne laappun dorssa orggeta ekkidi yiya ooninne worddo xoossatuyyo qeese gidana.

¹⁰“SHin nuna gidikko, GODAI nu Xoossaa; nuuni a aggibookko. Aarona zare gididi GODAASSI oottiya qeeseti nuuyyo de7oosona; qassi Leewata eta maaddoosona. ¹¹Eti ubba gallassi

maalladonne omarssi GODAAYYO xuuggiyo yarshshuwaa yarshshoosonanne sawiya ixaanaa cuwayoosona. GODAA sinttan wottiyo oittaa geeshsha xaraphpheetan wottosona. Omarssi omarssi poo7issanaadan worqqaappe oottido xomppeta wottiyo ballan wottidi giigissoosona. Aissi giikko, nuuni GODAA nu Xoossaa azazuwaa naagoos; shin intte a aggideta. ¹²Be7ite, Xoossai nunaara de7ees; i nuna kaalettiyaagaa. Olaa xurumbbaa punniya a qeesetikka nunaara de7oosona; nuuni inttenaara olaa doommanau xurumbbaakka eti punnana. Israa7eela asau, GODAARA intte aawatu Xoossaa olettoppite! Aissi giikko, intte a xoonanau danddayekketa” yaagiis.

¹³I haasayishin, Iyorbbaami ba olanchchatuppe issi citaa etappe guyyeera zuggidi naagana mala yeddiis. Israa7eela olanchchati Yihudaa olanchchatu sinttan de7iyo wode, zuggidi naagiya olanchchati etappe guyyeera de7oosona. ¹⁴Yihudaa olanchchati guyye simmi xeelliyo wode, eta olanau yiidaageeti guyyeeranne sinttaara de7iyoogaa be7idosona. Be7idi GODAASSI waassidosona; qeesetikka xurumbbaa punnidosona. ¹⁵Hegaappe guyyiyan, Yihudaa olanchchati ola waasuwa waassidosona. Eti ola waasuwa waassido wode, GODAI Iyorbbaamaanne Israa7eela asaa ubbaa Abiiya sinttaaninne Yihudaa sinttan xooniis. ¹⁶Israa7eela olanchchati Yihudaa olanchchatu sinttaappe baqatin, Xoossai eta Yihudaa olanchchatu kushiyan aattidi immiis. ¹⁷Abiiyinne a olanchchati eta suppu oottidi wurssidosona; yaatin, ichchashu xeetu sha7u doorettida Israa7eela olanchchati haiqqidosona. ¹⁸Israa7eela asai he wode xoonettiis; Yihudaa asai GODAN, bantta aawatu Xoossan ammanettido gishshau, eta xoonidosona.

¹⁹Abiiyi Iyorbbaama yedettidi, appe Beetele katamaa, Yishaana katamaanne Efiroona katamaa eta moottatuura oiqqiis. ²⁰Abiiyi de7ido laittan ubban Iyorbbaami simmidi minnibeenna. GODAI Iyorbbaama dechchin haiqqiis.

²¹SHin Abiiyi minni minni biis. Abiiyi tammanne oiddu maccaasaa ekkidi,

² 13:2 Mikaayo: Mikaayo woikko Maa7iko geetetausu. Hanidabaa Odiya Naa77antto Maxaafaa 11:20 xeella.

laatamanne naa77u attuma naatanne tammanne usuppun macca naata yeliis. ²²Abiiyi oottido harabai, i hanidobainne i giidobai ubbai Hananabaa Yootiya Iddo Taarikiyaa Maxaafan xaafetti uttiis.

Kawoi Asi Toophphiyaa Olanchchata Xooniis

14 ¹Abiiyi haiqqidi, ba maizzan gaittiis; Daawita Kataman a moogidosona. A sohuwan a na7ai Asi kawotiis. I kawotido wode biittai tammu laitta woppaa demmiis.

²Asi GODAA ba Xoossaa sinttan lo77obaanne suurebaa oottiis. ³Asi allaga xoossatuyyo yarshshiyoo sohotanne goinniyo xoqqa sohuwaa xaissiiis. Goinnanau shuchchaappe oottido tuussatakka mentterettiis; Asheero giyo xoosee misiletakka qanxxeretti oliis. ⁴Yihudaa asai GODAA bantta aawatu Xoossaa koyanaadaaninne a higgiiyaanne a azazuwaa naaganaadan Asi azaziis. ⁵Qassi goinniyo xoqqa sohotanne ixaanaa cuwayiyo sohota Yihudaa katamaa ubbaappe xaissiiis. Xaissin a kawotettaa laittan biittai woppaa demmiis. ⁶Kawoi Asi Yihudan de7iya katamatussi qatota medhdhiis. GODAI a shemppiisido gishshau, biittaikka shemppiis; he laittatun aara ooninne olettibeenna.

⁷Asi Yihudaa asaa hagaadan yaagiis; “Ane nuuni ha katamata keexxoos; keexxidi eta yuushuwan miixata medhdhoos. Medhdhidi eta bolli adussa gimmbeta, penggetanne penggeta gorddiyo hiraqota kessoos. Nuuni GODAA nu Xoossaa koyido gishshau, biittai ha77ikka nuussa. Nuuni a koyida; i nuuyyo ubba baggaara woppaa immiis” yaagiis. Hegaa gishshau, eti katamata keexxidi polidosona.

⁸Asayyo wogga gondalletanne toorata oiqqiya heezzu xeetu sha7u olanchchati Yihudaa zariyaappe de7oosona; qassi qeeri gondalleta oiqqiyaageetinne wonddafiyaa dukkiyaageeti naa77u xeetanne hospun tammu sha7u olanchchati Biniyaama zariyaappe de7oosona. Hageeti ubbaikka mino asata.

⁹Zeraaha giyo issi Toophphiyaa asi issi miiloone olanchchatanne heezzu xeetu paraa gaareta ekkidi, Yihudaa olanau yiidi, Mareesha gakkiiis. ¹⁰Gakkin Asikka aara olettanau kiyiis; kiyidi ba

olanchchata Mareesha matan de7iya Xafaata Wombban salppissiis. ¹¹Hegaappe guyyiyan, Asi GODAA ba Xoossaa woossidi, “Abeet GODAU, wolqqi baina olanchchati wolqqaama olanchchata xoonanaadan maaddiyai neeppe attin, harai baawa! Abeet GODAU, nu Xoossau, nuuni nenan ammanettidi, ha cora olanchchatuura ne sunntan olettanau yiido gishshau, neeni nuna maadda. Abeet GODAU, neeni nu Xoossaa; nena asi xoonenna” yaagiis.

¹²Hegaa gishshau, GODAI Asa sinttaaninne Yihudaa olanchchatu sinttan Toophphiyaa olanchchata shociis; shocin Toophphiyaa olanchchati baqatidosona. ¹³Asinne aara de7iya asai eta Garaara gakkanaassi yedettidosona. Toophphiyaa olanchchatuppe daroi haiqqido gishshau, eti simmidi minnanaunne olettanau danddayibookkona. Hegaadan hanidi, Toophphiyaa olanchchati GODAANINNE a olanchchatun xoonettidosona. Kawuwaa Asa olanchchatikka darobaa omooddidosona. ¹⁴Hegaa heeran de7iya asai GODAI oottidobaa be7idi, daro dagammiiis. Asa olanchchatikka Garaara yuushuwan de7iya katamata ubbaa bonqqidi xaissidosona. ¹⁵Qassi mehiyaa heemmiyaageetu moottata olidi, daro dorssaa, deeshshaanne gaameelaa di7idi, Yerusalaame simmididosona.

Kawoi Asi Yihudan De7iya Eeqaa Misileta Xaissiiis

15 ¹Odeeda na7aa Azaariyaasa bolli Xoossaa Ayyaanai wodhdhiis; ²Wodhdhin Asaara gaittanau biidi, hagaadan yaagiis; “Asaa, neeni, Yihudaa asainne Biniyaama asai ubbai siyite! Intte GODAARA issippe de7iyo keena ubban ikka inttenaara de7ees. Intte a koyikko, i intteyyo beettana; shin intte a aggikko, ikka inttena aggana. ³Israa7eela asai tumu Xoossai, tamarissiya qeeseenne higgee bannan daro wodiyaa de7iis. ⁴SHin banttana metoi gakkido wode, eti GODAAKKO, Israa7eela Xoossaakko simmidi, a koyidosona; koyin i etau beettiis. ⁵He wodiyan kare kiyiyaagaunne soo geliyaagau sarotettai baawa; aissi giikko, biittaa ubbaa bollan de7iya asai daro shabbarettees. ⁶Xoossai eta dumma dumma metuwan yeggido gishshau, deree deriyaa, katamaikka

katamaa un77ettees. ⁷SHin intte minnite; laafoppite! Aissi giikko, intte oottido oosuwau woitoi de7ees” yaagiis.

⁸Odeeda na7ai hananabaa yootiya Azaariyaasi odido qaalaa siyido wode, Asi minniis. Asi Yihudaanne Biniyaama biittatu ubbaappenne Efireema gezziyan i omooddidi oiqqido katamatuppe sheneyiya eeqa misileta xaissiiis. Hegaappe guyyiyan, GODAA Beeta Maqidasiyaa sinttan de7iya GODAAYYO yarshshiyooosaakka bottokoniis.

⁹GODAI a Xoossai aara de7iyooogaa be7ido gishshau, daro asai Israa7eelappe akko yiis; Yihudaa asaanne Biniyaama asaa ubbaa, etaara de7iya Efireema zareta, Minaase zaretanne Simoona zareta Asi shiishshiiis. ¹⁰Asi kawotido tammanne ichchashantto laittan, heezzantto aginan he asai Yerusalaamen shiiqiis. ¹¹He gallassi omooddi ehiidobaappe laappun xeetu korimatanne laappun sha7u dorrsata GODAAYYO yarshshidosona. ¹²GODAA bantta aawatu Xoossaa bantta kumetta wozanaaninne bantta kumetta shemppuwan koyanau qaalaa gelidosona. ¹³GODAA Israa7eela Xoossaa koyenna asi, guutta gidin gita gidin, attuma gidin macca gidin, haiqqo” giidi maacettidosona. ¹⁴Hegaa bollankka malkkataanne xurumbbaa punniiddi, bantta qaalaa xoqqu oottidi, GODAASSI caaqqidosona. ¹⁵Yihudaa asai ubbai bantta kumetta wozanan ha caaquwaa caaqqido gishshau, ufaittidosona. Aissi giikko, GODAA eti laamotidi koyin, i etau beettiis. GODAI etayyo ubba baggaarakka woppaa immiis.

¹⁶Kawoi Asi ba aawaa aayyiyaa Maa7ika Asheero giyo xoosseessi sheneyiya eeqaa misiliyaa medhdhido gishshau, Kawuwaa Aayyiyo a geetettiyo bonchchuwaappe o diggiis. Asi he eeqaa misiliyaa qanxxeretti suuppayidi, Qediroona Zanggaaran xuuggiis.

¹⁷Goinniyo xoqqa sohota Asi Israa7eela biittaappe xaissennan aggikkonne, i ba de7ido laitta ubban GODAAYYO wozanappe ammanettiya asa gididi de7iis. ¹⁸Inne a aawai GODAAYYO dummayi wottido biraanne worqqaqaa hara miishshata ehiidi, Xoossaa Beeta Maqidasiyaa giddon wottiis. ¹⁹Asi kawotido hasttamanne ichchashantto laitti gakkanaassi oli baawa.

Yihudainne Israa7eeli Olettidosona
(Kawotu Maxaafaa Koiruwaa 15:16-22)

16 ¹Asi kawotido hasttamanne usuppuntta laittan Israa7eela Kawoi Baa7ishi Yihudaa bolli woraajjiis; woraajjidi Yihudaa Kawuwaa Asakko ooninne gelennaadaaninne kiyennaadan teqqanau Raama katamaa yuushuwaa minttidi gimbbiis. ²⁻³Hegaa gaasuwan Kawoi Asi GODAA Beeta Maqidasiyaanne ba kawo keettaa buquraa minjjiyoosaappe worqqaanne biraa ekkiiis. Ekkidi Damasqqo kataman de7iya Sooriyaa Kawuwaa Benihadaadayyo hagaadan yaagidi yeddiis; “Kase ta aawaaranne ne aawaara maacettidoogaadan, ane tanaaranne nenaara maacettoos. Be7a, taani neeyyo biraanne worqqaqaa yeddaas. Israa7eela Kawoi Baa7ishi ba olanchchata ta biittaappe kessana mala, neeni kase aara maacettido maachchaa kola” yaagiis.

⁴Yaagin Benihadaadi Kawoi Asi giidoogaa maayidi, ba ola gadaawata Israa7eela katamata olanau yeddiis. Yeddin eti Iyoona, Daananne Aabeeli-Beetimaa7ika geetettiya katamatanne Niftaaleema biittan de7iya miishshaa minjjiyo katamata ubbaa xoonidosona. ⁵Baa7ishi hejaa siyidi, Raama katamaa gimbbiyooogaa aggi bayiis.

⁶Hegaappe guyyiyan, Kawoi Asi Yihudaa asaa ubbaa shiishshiiis; shiishshin asai Baa7ishi kase yan go7ettiyo shuchchanne mittaa Raamappe miyyidosona. Miyyin i Gebaa7anne Mixiphpha geetettiya katamata an minttidi gimbbiis.

Kawoi Asi Hananabaa Yootiya Hanaana Qasho Keettan Yeggiis

⁷He wode hananabaa yootiya Hanaani Yihudaa Kawuwaa Asakko yiidi, “Neni Sooriyaa kawuwan ammanettada, GODAN, ne Xoossan, ammanettabeenna gishshau, Sooriyaa kawuwaa olanchchati ne kushiyaappe kessi ekkidosona.

⁸Toophphiyaa asatinne Liibiyaa asati, cora paraa gaaretinne parati de7iyo daro olanchchata gidokkonaayye? SHin neeni GODAN ammanettido gishshau, GODAI eta ne kushiyan aatti immiis. ⁹Aissi giikko, ba kumetta wozanaappe GODAN ammanettiya asa minttetanau GODAA aiffee sa7aa bollan ubbasaa xeellees. Neni ha yohuwan eeyyadasa; hejaa gishshau,

hachhippe doommin, neeppe oli shaahetenna” yaagiis.

¹⁰Yaagin Asi hananabaa yootiyaagaa bolli daro hanqettiiis; hanqettidi qasho keettan yeggiis. Qassi Asi he wode asaappe amaridaagaa waissiiis.

Kawuwaa Asa Haiquwaa

¹¹Asi oottidobai koiroppe wurssettaa gakkanaassi Yihudaa Kawotunne Israa7eela Kawotu Taarikiyaa Maxaafan xaafetti uttiis. ¹²Asi kawotido hasttamanne uddufunnta laittan tohuwaa sakettiis; au sahoi keehi darikkokka, i aakimeta koyiisippe attin, GODAA koyibeenna. ¹³Asi ba kawotido oitamanne isiinintta laittan haiqqidi, ba maizzan gaittiis. ¹⁴Eti a ahaa duufuwan dumma dumma shittoinne sawoi de7iyo arssaa bolli wottidosona. Eti a bonchchuwau daro mittaa dooridi, tamaa eettidi, daroppe yeekkidosona. Asi baayyo Daawita Kataman shuchchaa woocidi giigissido duufuwan a moogidosona.

Yoosaafixi Yihudan Kawotiis

17 ¹Asa na7ai Yoosaafixi a sohuwan kawotiis; Yoosaafixi Israa7eela olanau bana minttiis. ²Gimbbetti uttida Yihudaa katamatu ubban olanchchata wottiis; qassi Yihudaa biittaanne a aawai Asi omooddido Efireema biittaa katamatun olanchchatu qatuwaa medhdhiis.

³⁻⁴GODAI Yoosaafixa anjjiis; aissi giikko, a aawai koiro kawo gidido wode, GODAASSI ammanettidoogaadan, ikka ammanettiis. Ammanettidi Ba7aala eeqa misiliyaayyo goinnennan ixiiis. Yoosaafixi ba aawaa ogiyan hemettidi, GODAA azazuwaa poliis. I Israa7eela kawoti oottido iita oosuwaa oottibeenna. ⁵Hegaa gishshau, GODAI a Yihudaa kawotettan mintti essiis. Yihudaa asai ubbai Yoosaafixayyo imuwaa ehiidosona; yaatin, i keehippe duretiisinne bonchchettiis.

⁶Yoosaafixi GODAASSI wozanappe oottiya asa gidiis. Hegaa bollanka goinniyo xoqqa sohotanne Asheero giyo Xoosee eeqa misileta Yihudaa biittaappe xaissiiis.

⁷Yoosaafixi ba kawotido heezzantto laitti Yihudaa katamatun tamaarissanaadan ba oosanchchata Benihaila, Obaadiyaa, Zakkaariyaasa Nataani7eelanne Mikaaya kiittiis. ⁸Qassi etaara issippe Leewata SHamaa7iyaa, Nataaniyaa, Zabaadiyaa, Asaaheela, SHamiraamoota, Yonaataana,

Adooniyaa, Xoobbiyaanne Xobaadooniya yeddiis; qassikka qeeseta Elishamaa7anne Yoraama etaara issippe kiittiis. ⁹Eti ubbai GODAA Higgiyaa Maxaafaa banttanaara ekkidi, Yihudaa biittan de7iya katamata ubbaa biidi, yan asaa tamarissidosona.

Yoosaafixa Gitatettaa

¹⁰Yihudaa biittaa yuushuwan de7iya kawotettata ubbaa GODAI yashissin, eti Yoosaafixaara olettibookkona.

¹¹Pilixxeema asatuppe aramidaageeti imuwaanne biraa giiraa Yoosaafixayyo ehiidosona; qassi Arabatikka ayyo laappun sha7anne laappun xeetu dorssa orgetanne laappun sha7anne laappun xeetu deeshsha orggeta ehiidosona. ¹²Hegaa gishshau, Yoosaafixi keehippe minni minni biis. I Yihudan qatotanne minjjiyoobaa wottiyo katamata keexxiis. ¹³Keexxidi i he katamatun darobaa minjjiis.

Yerusalaamen ayyo mino olanchchati de7oosona. ¹⁴Eti bantta aawatu keettan keettan hagaappe kaallidi xaafettidosona. Yihudaa zariyaappe shaalaqai Adinaaha; aara heezzu xeetu sha7u mino olanchchati de7oosona.

¹⁵Adinaaha kaallidi de7iya halaqai Yohanaana; aara naa77u xeetanne hospupun tammu sha7u mino olanchchati de7oosona.

¹⁶GODAASSI ba sheniyan kiyida Amaasaayi a kaallidi de7iya heezzantto halaqa; i Ziikira na7aa. Amaasaayaara naa77u xeetu sha7u mino olanchchati de7oosona.

¹⁷Biniyaama zariyaappe halaqai mino olanchchaa Eliyadaa7a; aara wonddafiyaanne gondalliyaa oiqqiya naa77u xeetu sha7u olanchchati de7oosona.

¹⁸Eliyadaa7a kaallidi de7iya halaqai Yihozabaada; aara olaa baanau gixxida issi xeetanne hospupun tammu sha7u olanchchati de7oosona.

¹⁹Ha ubba olanchchati kawuwaayyo Yerusalaamen oottidaageeta; hageetu qoodai Yihudan de7iya gimbbettida katamatun ubban kawoi wottido olanchchata gujjenna.

Hananabaa Yootiya Mikaayi Akaabayyo Xoonettiyoogaa Odiis

(Kawotu Maxaafaa Koiruwaa 22:1-28)

18 ¹Yoosaafixi keehippe duretiisinne bonchchettiis; qassi

Akaabaarakka bollotiis. ²Amarida laittaaappe guyyiyan, Yoosaafixi Akaaba be7anau Samaariyaa biis. Bin Akaabi assinne aara issippe de7iya asaassi daro dorssatanne boorata shukkiis. Yaatidi Yoosaafixi Gala7aaden de7iya Raamoota giyo katamaa olanau banaara baanaadan maizziis. ³Israa7eela Kawoi Akaabi Yihudaa Kawuwaa Yoosaafixa, “Gala7aaden de7iya Raamoota olanau tanaara buutee?” yaagidi oichchiis.

Oichchin Yoosaafixi, “Ee, neeni olaa baanau giigiyo wode audenne taani giigana. Ta olanchchati ne olanchchatu mala; nuuni nenaara olanau baana” yaagiis. ⁴Qassikka Yoosaafixi Israa7eela kawuwaa, “Gidikkonne, neeni kasetada GODAA oichcha” yaagiis.

⁵Yaagin Israa7eela kawoi hananabaa yootiya oiddu xeetu asata shiishshidi, “Taani Gala7aaden de7iya Raamoota katamaa olanau booyye booppoo?” yaagidi eta oichchiis.

Oichchin eti, “Ba; aissi giikko, Xoossai he katamaa kawuwaa kushiyan aattidi immana” yaagidosona.

⁶SHin Yoosaafixi, “Nuuni GODAA oichchanau danddayiyo hananabaa yootiya hara asi hagan baawee?” yaagiis.

⁷Yaagin Israa7eela kawoi Yoosaafixassi zaaridi, “Nuuni a baggaara GODAA oichchanau danddayiyo issi hara bitanee de7ees; i Yimila na7aa Mikaaya. SHin taani a ixkais; aissi giikko, i ubba wodekka tabaa iitabaa yooteesippe attin, lo77obaa yooti erenna” yaagiis.

Yaagin Yoosaafixi, “Kawoi hegaadan gooppol” yaagiis.

⁸Hegaappe guyyiyan, Israa7eela kawoi ba oosanchchatuppe issuwaa xeesidi, “Yimila na7aa Mikaaya eesuwana ekkada ya” yaagiis.

⁹Israa7eela kawoinne Yihudaa Kawoi Yoosaafixi, bantta kawotaa maayuwaa maayidi, Samaariyaa katamaa geliyo penggiyan bantta kawotaa araatan uttidosa; uttin hananabaa yootiya ubbati eta sinttan hananabaa yootosona.

¹⁰Etappe issai, Kanaa7ina na7ai Xidiqee birataappe kaceta giigissidi, Akaaba, “GODAI hegaadan yaagees; ‘Sooreti xayana gakkanaashin, neeni eta ha kacetun qaicana’ yaagees” yaagiis.

¹¹Hananabaa yootiya hara ubbatikka, “Gala7aaden de7iya Raamoota katamaa

ba; baada ola; oladakka xoonaa. Aissi giikko, GODAI he katamaa kawuwaa kushiyan aattidi immana” yaagidi yootidosona.

¹²Hegaappe guyyiyan, Mikaaya xeesanau kiitetti biida bitanee a, “Be7a, hananabaa yootiya ubbati issi doona gididi, ‘Kawoi ha olaa xoonana’ yaagidi yootidosona. Hega gishshau, hayyanaa ne odoikka etappe issuwaagaa mala gido; neenikka lo77obaa oda” yaagiis.

¹³SHin Mikaayi he bitaniyaa, “GODAI ero! Ta Xoossai yootiyoobaa taani yootana” yaagiis.

¹⁴Mikaayi kawuwaakko yiido wode, kawoi a, “Mikaayaa, nuuni Gala7aaden de7iya Raamoota olanau boniiyye boopponii?” yaagidi oichchiis.

Oichchin Mikaayi kawuwaa, “Ba; baada ola; oladakka xoonaa. Aissi giikko, eti ne kushiyan aadhdhi imettana” yaagiis.

¹⁵Yaagin kawoi a, “Neni GODAA sunttan tumaappe attin, harabaa taayyo odennaadan taani nena aapputoo caaqqetanau koshshii?” yaagiis.

¹⁶Yaagin i, “Israa7eela olanchchati ubbai henttanchchi bainna dorssaadan deriyan laalettidaageeta taani be7aas. GODAI eta, ‘Hageetuyyo godi baawa. Eti ubbaikka bantta soo bantta soo saro boona’ yaagees” yaagiis.

¹⁷Yaatin, Israa7eela kawoi Yoosaafixa, “I tabaa iitabaa yooteesippe attin, lo77obaa yooti erenna’ gaada taani neeyyo yootabeikkinaa?” yaagiis.

¹⁸Mikaayi gujjidikka hegaadan yaagiis; “Simmi GODAI giyoobaa siya! GODAI ba kawotaa araatan uttin, saluwaa olanchchati ubbai a ushachchaaranne a haddirssaara eqqidaageeta taani be7aas. ¹⁹GODAI, ‘Israa7eela Kawoi Akaabi Gala7aaden de7iya Raamoota katamaa biidi, yan haiqqanaadan a balettana’ oonee?” yaagiis. Yaagin issai hegaadan giyo wode, harai qassi hegaadan giis. ²⁰Hegaappe guyyiyan, ayyaanai kiyidi GODAA sinttan eqqidi, ‘Taani a balettana’ yaagiis.

“Yaagin GODAI, ‘Waata balettutee?’ yaagiis.

²¹“Yaagin ayyaanai, ‘Taani kiyada baada, ayyo hananabaa yootiyaageetu ubbatu doonan worddotiya ayyaana gidana’ yaagiis.

“Yaagin GODAI, ‘Ee, neeni a balettana; neeyyo hegee hanana. Ba; baada baletta’ yaagiis.” yaagiis.

²²Qassikka i, "Hegaa gishshau, GODAI neeyyo hananabaa yootiyaageetu hageetu doonan worddotiya ayyaanaa wottiis; aissi giikko, GODAI ne bolli bashshaa ehaanau qachchiis" yaagiis.

²³Hegaappe guyyiyan, Kanaa7ina na7ai Xidiqee shiiqidi, Mikaaya qinxalliyyaa baqqiis. Baqqidi, "GODAA Ayyaanai ta achchappe waanidi neeyyo odanau biidee?" yaagiis.

²⁴Yaagin Mikaayi a, "Neeni qosettanau qol77o geliyo gallassi heгаа demmana" yaagiis.

²⁵Hegaappe guyyiyan, Israa7eela kawoi ba olanchchatuppe issuwaa azaziiddi, "Mikaaya oiqqaa; oiqqada katamaa haariya Amoonayyoonne ta na7aa Yo7aashayyo efaada imma. ²⁶Immada eta, 'Kawoi inttena "Ha bitaniyaa qasho keettan qachchite. Qachchidi taani saro simmana gakkanaashin, qii oittappenne haattappe harabaa aibanne ayyo immoppite" yaagees' yaaga" yaagiis.

²⁷Yaagin Mikaayi a, "Tumu neeni saro simmiyaabaa gidikko, GODAI tanan haasayibeenna" yaagiis. Qassikka Mikaayi, "Asau ubbau, taani yootidobaa akeekite" yaagiis.

Akaaba Haiquwaa

(Kawotu Maxaafaa Koiruwa 22:29-35)

²⁸Hegaappe guyyiyan, Israa7eela kawoinne Yihudaa Kawoi Yoosaafixi Gala7aaden de7iya Raamoota katamaa biidosona. ²⁹Israa7eela kawoi Yoosaafixa, "Taani ta maayuwaa laammada, hara asa malatada, olau gelana; shin neeni ne kawo maayuwaa maaya" yaagiis. Yaagidi Israa7eela kawoi ba maayuwaa laammidi, hara asa milatidi olau geliis.

³⁰Sooriyaa kawoi ba paraa gaareta azaziya asata, "Gitatin guuxxin, hara asa oonaarakka olettoppite; Israa7eela kawuwaa xalaalaaara olettite" yaagidi azaziis.

³¹Paraa gaareta azaziyaageeti Yoosaafixa be7ido wode, "Hagee Israa7eela kawuwaa" yaagidosona. Yaagidi aara olettanau simmidosona. Simmin Yoosaafixi waassiis; waassin GODAI Xoossai a maaddidi, eta guyye zaariis.

³²Paraa gaareta azaziyaageeti i Israa7eela kawuwaa gidennaagaa be7idi, a yedettiyoogaa aggiigidosona.

³³Issi bitanee coo ba wonddafiyaa olanchchatu bolli dukkidi, Israa7eela kawuwaa olaa maayoi gaittiyo kayyiyaara caddiis. Caddin kawoi ba gaariyaa laaggiya bitaniyaa, "Gaariyaa guyye zaarada, tana olaa giddoppe kessa. Aissi giikko, taani iita cachchaa cadettaichchaas" yaagiis. ³⁴He gallassi olai suulliyo wode, Israa7eela Kawoi Akaabi ba paraa gaariyaa gidдон zempidi, omarssi gakkanaashin, Sooretu sinttan takkiis. Takkidi awai wullido wode, i haiqqi bayiis.

Hananabaa Yootiya Yeehu Yoosaafixa Seeriis

19 ¹Hegaappe guyyiyan, Kawoi Yoosaafixi ba soo Yerusalaame saro simmiis. ²Simmin hananabaa yootiya Hanaana na7ai Yeehu aara gaittanau kiyidi, Kawuwaa Yoosaafixa, "Neeni iitata maaddanau woikko GODAA ixxiyaageeta siiqanau bessii? Hegaa gishshau, GODAA hanqqoi ne bolli yiis. ³Gidikkonne, Asheero giyo eeqee misileta biittaappe diggido gishshauanne Xoossaa koyanau ne wozanaa giigissido gishshau, neeni lo77obaa oottadasa" yaagiis.

Yoosaafixi Daannata Sunttiis

⁴Yoosaafixi Yerusalaamen de7iis. Qassi Yoosaafixi Berssaabehappe doommidi, Efireema gezziyaa gakkanaashin, asaa gidдон yuuyidi, GODAAKKO, eta aawatu Xoossaakko, eta zaariis. ⁵Yihudaa biittan de7iya gimbbettida katamatu ubban daannata sunttiis. ⁶Sunttidi i daannatuyyo, "Intte oottiyooban inttena erite. Aissi giikko, intte asayyo pirddekketa; GODAAYYO pirddeeta. Intte pirddiyo wode, i inttenaara de7ees. ⁷Ha77ikka intte GODAAYYO yayyite; intte oottiyooban inttena erite. Aissi giikko, GODAA nu Xoossaa matan naaqoi, asa sinttaa xeellidi maaddiyooeenne mattaaiyyaa miyoogee baawa" yaagiis.

⁸GODAA higgiiyaa kanttiyoogaanne asaa gidдон denddiya yohuwaa pirddanaadan Leewatuppe, qeesetuppenne Israa7eela asaa aawatu keettaa halaqatuppe amarida asata Yoosaafixi Yerusalaamen sunttiis. ⁹Hegaappe guyyiyan, Yoosaafixi eta hagaadan yaagidi azaziis; "GODAASSI yayyidi, ammanettiyoogaanne kumetta wozanan oottite. ¹⁰Bantta kataman de7iya

intte ishannti shemppo yoho, woikko higgebaa, woikko azazobaa, woikko awaajobaa, woikko pirddabaa inttekkko ehiikko, eti GODAA sinttan mooranchcha gidennaadaaninne a hanqqoi intte bollinne intte ishanntu bolli yeennaadan eta seerite. Intte eta seerikko, intte intte huuphiyau mooranchcha gidekketa. ¹¹GODAA bagga yoho ubbaayyo aawatiyaagee qeesetu halaqaa Amaariyaa; qassi kawuwaa bagga yoho ubbaayyo aawatiyaagee Yihudaa zaretu halaqaa Isimaa7eela na7aa Zabaadiyaa. Leewati intte sinttan halaqa gidana. Intte minnidi oottiite. Suurebaa haniyaageetuura GODAI issippe gido” yaagiis.

Eedooma Biittai Yihudaa Bolli Woraajjiis

20 ¹Hegaappe guyyiyan, Moo7aabatanne Amoonati qassi etaara issippe Ma7uunati Yoosaafixa bolli woraajjidosa. ²Yaatin, amarida asati yiidi Yoosaafixayyo, “Maxine Abbaappe hefinttaara de7iya Sooriyaappe daro olanchchati nena olanau yiidosona. Be7a, eti Haxaaxooni-Taamaaran de7oosona” yaagidi yootidosona. (Haxaaxooni-Taamaari Enggaadayyo harantto sunntaa.)

³Yaatin, Yoosaafixi yayyidi, GODAA oichchanau ba qofaa qachchiis; qachchidi Yihudaa biittan ubban xoomaa awaajjiis. ⁴Awaajjin Yihudaa asai ubbai GODAAPPE maaduwaa koyanau issippe shiiqiis; eti GODAAPPE maaduwaa koyanau Yihudaa katamatu ubbaappe yiidosona.

⁵Yin Yoosaafixi Yihudaanne Yerusalaame yaa7aa gidon, GODAA Beeta Maqidasiyan de7iya Ooratta Dabaabaa sinttan eqqiis. ⁶Eqqidi hagaadan yaagiis, “Abeet GODAU, nu aawatu Xoossau, saluwan de7iya Xoossai nena! Sa7an de7iya kawotettata ubbaa haariyaagee nena! Gitatettainne wolqqai ne kushiyan de7iyo gishshau, nenaara eqettanau danddayidabi baawa. ⁷Abeet nu Xoossau, kase ha biittan de7iyaageeta ne asaa Israa7eela sinttaappe yedettada, ne siiquwaa Abrahaama zerettatuyyo merinau immidai nena! ⁸Eti ha biittan de7idosona; eti hagan ne sunntaayyo Beeta Maqidasiyaa keexxidi, ⁹Nu bolli iitabai, woi olai, woi boshai, woikko koshai yiyaakko, nuuni ne sunntai de7iyo ha Beeta Maqidasiyaa

sinttaaninne ne sinttan eqqidi, nu metuwan neekko waassana. Neeni nu waasuwaaw siyada, nuna ashshana’ yaagidosona.

¹⁰“Ha77ikka Amoonati,

Moo7aabatanne Eedoomati nu bolli woraajjidosa. Beni nu aawati Gibxxeppe kiyido wode, neeni eta he biittata gelennaadan diggadasa; hegea gishshau, nu aawati he biittatun yuuyidi aadhdhidosonappe attin, eta xaissibookkona. ¹¹Nuuni oottidobau eti nuuyyo zaaridobaa be7a. Neeni nuuyyo immido laata biittaappe eti nuna yedettanau yiidosona. ¹²Abeet nu Xoossau, neeni eta bolli pirddikii? Aissi giikko, nuna olanau yiida ha daro olanchchatuura olettanau nuuyyo wolqqi baawa. Nuuni oottanabaakka erokko; shin nu aifeti nena xeelloosona” yaagiis.

¹³Yihudaa asai ubbai bantta yiira naatuura, bantta maccaasatuuranne bantta naatuura issippe gididi, GODAA sinttan eqqidosa.

¹⁴Hegaappe guyyiyan, Zakkaariyaasa na7ai Yahaazi7eeli yaa7aa gidon eqqidaashin, GODAA Ayyaanai a bolli wodhdhiis. Zakkaariyaasi Banaaya na7aa; Banaayi Yi7i7eela na7aa; Yi7i7eeli Mataaniyaa na7aa; Mataanec Leewa zarenne Asaafa yara. ¹⁵GODAA Ayyaanai Yahaazi7eela bolli wodhdhin, hagaadan yaagiis; “Kawuwau Yoosaafixaa, Yihudaaninne Yerusalaamen de7iya asau, ubbaikka siyite! GODAI inttena hagaadan yaagees; ‘Ha daro olanchchatu gaasuwan yayyoppitenne dagammoppite. Aissi giikko, olai Xoossaagaappe attin, intteegaa gidenna. ¹⁶Intte wontto eta bolli kiyite. Kiyidi Xiixa giyo pudettan Yiru7eela Bazzuwan de7iya zanggaaraa wurssettan intte eta demmana. ¹⁷Ha olaa olettiaageeti inttena gidekketa. Intte sohuwaa sohuwaa oiqqi eqqidi, GODAI inttena ashshiyooгаа be7eeta’ yaagees. Yihudaa asau, Yerusalaame asau, yayyoppitenne dagammoppite! Etaara olettanau wontto kiyite. GODAI inttenaara gidana” yaagiis.

¹⁸Yoosaafixi som77uwaa sa7aa gattidi goinniis; hegaadankka, Yihudaa asai ubbainne Yerusalaamen de7iya asai ubbai GODAA sinttan kunddidi, GODAAYYO goinnidosona. ¹⁹Qahaata yaraappenne Qoraaha yaraappe amarida Leewati eqqidi,

bantta qaalaa xoqqu oottidi, GODAA Israa7eela Xoossaa galatidosona.

²⁰Eti maallado guuran denddidi, Taqo7a Bazzuwaa baanau kiyidosona; eti kiyido wode Yoosaafixi dendi eqqidi, “Yihudaaninne Yerusalaamen de7iya asau, taani giyoogaa siyite. GODAN, intte Xoossan, ammanettite; intte minnana. Qassi hananabaa yootiyaageetun ammanettite; yoho ubbi intteyyo injjetana” yaagiis. ²¹Yoosaafixi asaara zorettidoogaappe guyyiyan, mazamuriyaa yexxiyaageetanne GODAA galatiyaageeta sunttiis. Sunttin eti ba7aala gallassa maayuwaa maayidi, olanchchatu sinttaara kanttiiddi,

“GODAA galatite!
Aggenna a siiqoi merinaagaa”

yaagi yaagidi yexxanaadan azaziis.

²²Eti mazamuriyaa yexxiyoogaanne galatiyoogaa doommido wode, Yihudaa olanau yiida Amoonatu bolli, Moo7aabatu bollinne Eedoomatu bolli GODAI shabbirssaa yeddiis. ²³Yeddin Amoonatinne Moo7aabati Eedoomatu bolli denddidi, eta muleera xaissidosona. Eti Eedoomata xaissidoogaappe guyyiyan, bantta gidдон issoi issuwaa xaissidosona. ²⁴Yihudaa asai bazzuwan de7iya wochchiyo sohuwaa yiido wode, bantta morkketi de7iyo sohuwaa xeellidosona; xeellidi eta ahai biittan zin77idaagaa be7idosona. Etappe issi asinne kessi ekkidi bibeenna.

²⁵Hegaappe guyyiyan, Yoosaafixinne a asai omooduwaa ekkanaa biidi, daro meheta, shinqqeta, ola miishshata, maayotanne hara al77o miishshata demmidosona. SHin omoodo ubbabaa tookki efaanaa danddayibookkona. Omooddidobai keehippe daro gidido gishshau, heгаа shiishshanau heezzu gallassaa ekkiiis. ²⁶Hegaappe guyyiyan, eti oiddantto gallassi Beraaka Wombbaa giyoosan shiiqididosona; shiiqidi he sohuwan GODAA galatidosona. Hega gishshau, eti he sohuwaa Galataa Wombbaa yaagidi sunttidosona.

²⁷Hegaappe guyyiyan, Yihudaa asai ubbainne Yerusalaame asai ubbai, Yoosaafixi kzalettin, ufaissan Yerusalaame simmiis. ²⁸Eti Yerusalaame gakkidi, diittaara, maazinqqiyaaranne xurumbbaara GODAA Beeta Maqidasiyaa gelidosona.

²⁹Israa7eela morkketa GODAI olidoogaa biittan de7iya kawotettati ubbai siyido wode, eti Xoossaayyo yayyidosona.

³⁰Yaatiidi Xoossai Yoosaafixayyo ubba baggaara shemppuwaa immido gishshau, a kawotettai sarotettaa demmiis.

Yoosaafixa Kawotaa Wurssettaa

(Kawotu Maxaafaa Koiruwaa 22:41-50)

³¹Yoosaafixi Yihudan kawotiyo wode, a laittai hasttamanne ichchasha; i Yerusalaamen laatamanne ichchashu laitta kawotiis. A aayyiyaa SHiiliha na7iyo Azuubo geetettaasu. ³²Yoosaafixi ba aawaa Asa ogiyan hemettiis; i he ogiyaappe sher77i gibeenna; GODAA sinttan i suurebaa oottiis. ³³Gidikkonne, goinniyo xoqqa sohota xaissibeenna; asai biron ba kumetta wozanaappe ba maizza aawatu Xoossaakko simmibeenna.

³⁴Yoosaafixi hanido harabai, koiroppe wurssettaa gakkanaassi Israa7eela Kawotu Taarikiyaa Maxaafan, Hanaana Na7aa Yechu Taarikiyaa gidдон xaafetti uttiis.

³⁵Issi wode, Yihudaa Kawoi Yoosaafixi iitabaa oottida Israa7eela Kawuwaa Akaaziyaasaara issippetettaa oottiis. ³⁶Yaatiidi Yoosaafixi aara zal77iyo gita markkabeta medhdhanau maayis. Maayidi he markkabeta Eexiyooni-Gaabira kataman merissidosona. ³⁷Hegaappe guyyiyan, Mareeshappe yiida Dodaawa na7ai El77eezari, “Neeni Akaaziyaasaara issippetettaa oottido gishshau, neeni oottido oosuwaa GODAI xaissana” yaagidi, Yoosaafixa bolli hananabaa yootiis. Hega gishshau, markkabeti meqqidosona; eti awanne baanau danddayibookkona.

21 ¹Hegaappe guyyiyan, Yoosaafixi haiqqidi, ba maizzan gaittiis. Daawita Kataman ba maizza aawatuura moogettiis. A sohuwan a na7ai Yoraami kawotiis.

Yihudaa Kawuwaa Yoraama

(Kawotu Maxaafaa Naa77anttuwaa 8:17-24)

²Yoraama ishantti Azaariyaasa, Yihi7eela, Zakkaariyaasa, Azaariyaasa, Mikaa7eelanne SHafaaxiyaa; hageeti ubbai Yihudaa Kawuwaa Yoosaafixa naata. ³Eta aawai Yoosaafixi etayyo daro biraa, worqqaanne al77o miishshaa immiis; qassi gibbettida Yihudaa katamata akka immiis.

SHin Yoraami ba aawau baira na7a gidioy gishshau, kawotettaa ayyo immiis.

⁴Yoraami ba aawaa kawotettaa ekkidi minnido wode, ba ishannta ubbatanne issi issi Israa7eela halaqata bisuwan woriis.

⁵Yoraami kawotioy wode, laittai ayyo hasttamanne naa77a; i Yerusalem hospun laitta kawotiis. ⁶Yoraami Akaaba na7iyo ekkido gishshau, Akaaba so asai hemettidoogaadanka kase Israa7eela kawotu ogiyan hemettiis; GODAA sinttanka iitabaa oottiis. ⁷Gidikkonne, GODAI kase Daawitaara maaccettido maachchaa gishshau, Daawita zerettaa xaissanau koyibeenna. Daawita zeretta merinau kawotanau GODAI ufaissaa inmi wottiis.

⁸Yoraami kawotido wode, Eedooma asai Yihudaa kawuwaa bolli makkalidi, banttau kawuwaa kawoyidosona. ⁹Hegaa gishshau, Yoraami ba ola gadaawaturanne ba paraa gaaretu ubbaara issippe Eedooma biittaa olanau biis; bin Eedooma asai ane a paraa gaaretu halaqata dooddidosona. SHin Yoraaminne a asai qammi denddidi, doodaa kanttidi baqatidosona. ¹⁰He wodeppe doommidi, hachchi gakkanaashin, Eedooma asai Yihudaa asaassi haarettibeenna. Yoraami GODAA ba aawatu Xoossaa aggido gishshau, Liibina asai qassi he wode Yihudaa kawuwaa bolli makkaliis.

¹¹Yoraami qassi Yihudaa gezziyan goinniyo xoqqa sohota giigissii; giigissidi Yerusalem de7iya asai shaaramuxanaadan oottiis; Yihudaa asaakka balettiis. ¹²Hegaappe guyyiyan, hananabaa yootiya Eelaasi Yoraamayyo dabddaabbiyaa hagaadan yaagidi kiittiis; "GODAI, ne maizza aawaa Daawita Xoossai, 'Neeni ne aawaa Yoosaafixa ogiyan woikko Yihudaa Kawuwaa Asa ogiyan hemettiyoogaa aggada, ¹³Israa7eela kawotu ogiyan hemettadasa. Akaaba so asai oottidoogaadan, Yihudaaninne Yerusalem de7iyaageeti shaaramuxanaadan oottadasa. Qassikka neeppe kehiya, ne aawaa keettan de7iya ne ishannta woradasa. ¹⁴Hegaa gishshau, GODAI ne asaa, ne naata, ne maccaasatanne neeyyo de7iya ubbabaa

wolqqaama boshan shocana. ¹⁵Nena maracciyaa harggee oiqqin, neeyyo sahoi yaa goobi goobidi baana' yaagees" yaagiis.

¹⁶Hegaappe guyyiyan, GODAI Pilisxxeematanne Toophphiyaa matan de7iya Arabata Yoraama olanaadan denttettiis. ¹⁷Yaatin, eti Yihudaa bolli woraajjidosona; woraajjidi kawo keettan de7iya miishshaa ubbaa, kawuwaa attuma naatanne a maccaasata omooddidosona. A naatu ubbaappe kaaluwaa Akaaziyaasappe attin, hara issi na7inne ayyo attibeenna.

¹⁸He ubbaappe guyyiyan, paxanau danddayenna maracciyaa harggiyan Yoraama GODAI shociis. ¹⁹Naa77u laittaa gididon harggee a bolli goobiis; goobin a maraccee kare kiyiis; yaatin, keehi sahattidi haiqqiis. A moogiyo wode asai kase a maizza aawatuuyo oottidoogaadan, a bonchuwau mittaa dooridi, tamaa ettibeenna.

²⁰Yoraami kawotioy wode, laittai ayyo hasttamanne naa77a; i Yerusalem hospun laitta kawotiis. I haiqqiyo wode ooninne azzanibeenna. Yoraami Daawita Kataman moogettiisippe attin, kawotu makkaanan moogettiibeenna.

Yihudaa Kawuwaa Akaaziyaasa
(Kawotu Maxaafaa Naa77anttuwaa
8:25-29; 9:21-28)

22 ¹Arabati yiidi Yoraamayyo baira naata ubbata worido gishshau, Yerusalem asai Yoraama na7aa ubbaappe kaaluwaa Akaaziyaasa a sohuwan kawoyidosona. Hegaa gishshau, Yoraama na7ai Akaaziyaasi kawotaa doommii. ²Akaaziyaasi kawotioy wode, laittai ayyo oitamanne naa77a; ³i Yerusalem issi laitta kawotiis. A aayee sunntai Ataalo; a Omirayyo na7aa na7iyo.

³Akaaziyaasi iitatettan baanaadan a aayiyaa a zorido gishshau, ikka Akaaba so asaa ogiyan hemettiis. ⁴A aawai haiqqidoogaappe guyyiyan, Akaaba so asaikka a zoriyo gishshau, Akaaba so asaadan ikka GODAA sinttan iitabaa oottiis. Yaatidi a xayuwau gaaso gididosona. ⁵Akaaziyaasi Akaaba so asaa zoriyaa kaallidi, Akaaba na7aa Israa7eela Kawuwaa Yoraamaara issippe, Sooriyaa

³ 22:2 Oitamanne naa77a: Ayyo laittai laatamanne naa77a woikko oitamanne naa77a. Kawotu Maxaafaa Naa77anttuwaa 8:26 xeella.

Kawuwaa Hazaa7eela olanau Gala7aaden de7iya Raamoota giyo katamaa biis. Bin Sooriyaa asati Yoraama caddidosona. ⁶Sooriyaa Kawuwaa Hazaa7eelaara i olettiyo wode, Sooriyaa asati a Raamootan caddido cachchaa patti ekkanau Iziraa7eela katamaa simmiis. Hegaappe guyyiyan, Yoraama na7ai, Yihudaa Kawoi Akaaziyaasi Akaaba na7aa Yoraama cadettidaagaa oichchanau duge Iziraa7eela katamaa biis.

⁷Akaaziyaasi Yoraamakko biidoogee Akaaziyaasau haiqo gidanaadan Xoossai oottiis. Akaaziyaasi Yoraama be7ishin, Akaaba zariyaa xaissanaadan GODAI doorido Nimisha na7aa Yeeha mokkanau naa77ai issippe kiyidosona. ⁸Yeehu Akaaba zariyaa bolli pirddiyoogaa polido wode, Yihudaa halaqatanne Akaaziyaasa maaddiya a ishanttu naata demmidi woriis. ⁹Qassi Yeehu Akaaziyaasa koyiis; koyin Samaariyan qosetti uttidaagaa a asati demmidosona; demmidi Yeehukko ehiidi woridosona. Woridi, "Ba kumetta wozanaappe GODAA koyida Yoosaafixa na7aa" yaagidi moogidosona.

Hegaa gishshau, Akaaziyaasa so asaappe kawotettaa oiqqanau danddayiyai ooninne baawa.

Yihudaa Kawiyo Ataalo

(Kawotu Maxaafaa Naa77anttuwaa 11:1-3)

¹⁰Akaaziyaasa aayiyaa Ataala ba na7ai haiqqidoogaa be7ido wode, denddada Yihudaa kawuwaa zariyaa ubbaa xaissaasu. ¹¹SHin kawuwaa na7iyaa Yihoshebaa7a, haiqqanau de7iya kawo naatu giddoppe Akaaziyaasa na7aa Yo7aasha wuuqqada akkaasu. Ekkada anne a xanttiyaaro hiixa keettan qosaasu. Hegaadan oottada, Ataala na7aa worennaadan, Kawuwaa Yoraama na7iyaa, Akaaziyaasa michchiyaa, qeesiyaa Yoodaahe machchiyaa, Yihoshebaa7a a qosaasu. ¹²Ataala biittaa haariyo wode ubban, na7ai eta matan Xoossaa Beeta Maqidasiyan usuppun laitta qosettidi uttiis.

Ataali Bolli Makkalidi Denddidosona
(Kawotu Maxaafaa Naa77anttuwaa 11:4-16)

23 ¹Laappunnta laittan Yoodaahee minnidi, mato halaqata

Yirohaama na7aa Azaariyaasa, Yahohanaana na7aa Isimaa7eela, Yoobeeda na7aa Azaariyaasa, Adaaya na7aa Ma7iseeyanne Ziikira na7aa Elishafaaxa shiishshidi, etaara maachchaa maacettiis. ²Eti Yihudaa biitta ubbaa yuuyidi, Yihudaa katamatun de7iya Leewatanne Israa7eela yaratu halaqata ubbaa ekkidi, Yerusalaame yiidosona.

³Hegaappe guyyiyan, he shiiqida asai ubbai Xoossaa Beeta Maqidasiyan kawuwaara maachchaa maacidosona. Yoodaahee he asaa, "Kawuwaa na7aa haggaa be7ite! GODAI kase Daawita zerettaabaa haasayidoogaadan i kawoto.

⁴Intte oottanau bessiyaabai haggaa: Sambbata gallassan ha Beeta Maqidasiyaa geliya qeesetuppenne Leewatuppe heezzu kushiyaappe issi kushee penggiyaa naagite; ⁵qassi heezzu kushiyaappe issi kushee kawo keettan de7ite; heezzu kushiyaappe issi kushee qassi Baasuwaaw Penggen de7ite. Asai ubbai GODAA Beeta Maqidasiyaa dabaabaa shiiqo.

⁶Qeesetuppenne oottiya Leewatuppe attin, ooninne GODAA Beeta Maqidasiyaa geloppo. Eti geeshsha gidiyo gishshau, gelona; shin hara asai ubbai GODAA azazuwaa naagiiddi, Beeta Maqidasiyaappe kareera de7ona.

⁷"Leewati ubbai bantta ola miishshaa bantta kushiyan kushiyan oiqqidi, kawuwaa giddoyidi, kawoi kiyiyo wodenne geliyo wode ubban aara issippe de7ona. Beeta Maqidasiyaa geliya oonanne worite" yaagiis.

⁸Leewatinne Yihudaa asai ubbai qeesee Yoodaahee azazidobaa ubbaa oottidosona. Qeesee Yoodaahee Sambbatan oosuwaappe kiyanaa bessiya Leewata kessidi yeddibeenna. Hegaa gishshau, naaguwaa kayai gakkidoogeeetikka naaguwaa kayaa polidaageetikka ubbai yan de7oosona. Hegan halaqatussi ekkanau gidiya asai de7ees. ⁹Hegaappe guyyiyan, qeesee Yoodaahee Xoossaa Beeta Maqidasiyan de7iya, beni Kawuwaa Daawita toorata, wogga gondalletanne qeera gondalleta halaqatuyyo immiis. ¹⁰Asai ubbai ola miishshaa ba kushiyan ba kushiyan oiqqidi, Beeta Maqidasiyaayyo ushachcha baggaappe haddirssa bagga gakkanaassi, yarshshiyooosaa mataaninne Beeta Maqidasiyaa matan kawuwaa yuushuwan

eqqanaadan qeese Yoodaahee oottiis.

¹¹Hegaappe guyyiyan, Yoodaahee kawuwaa na7aa Yo7aasha kare kessidi, a huuphiyan kallachchaa wottiis; wottidi Kawotaa Higgiiyaa Maxaafaa ayyo immidi kawoyiis. Yoodaaheenne a naati Yo7aasha tiyidi, "Kawoi shemppo gam77o!" yaagidosona.

¹²Asai yexxiiddinne kawuwaa sabbiiddi hobbociyoogaa Ataala siyido wode, asaakko GODAA Beeta Maqidasiyaa baasu.

¹³Baada kawoi penggen ba tuussaa matan eqqidaagaa be7aasu. Halaqatinne xurumbbaa punniyaageeti kawuwaa matan de7oosona; Yihudaa asai ubbai ufaittidi, xurumbbaa punnoosona; mazamuriyaa yexxiyaageetikka sinttau aadhdhidi, banttau de7iya yetta miishshan galatoosona. Ataala ba maayuwaaw pooshshada, "Hagee makkala! Hagee makkala!" yaagada waassaasu.

¹⁴Qeese Yoodaahee olanchchatu halaqata, "Ataalo Beeta Maqidasiyan woroppite! O yaaranne haara salppida salppetu gidduwan wottidi, kare kessite; o ashshanau kajeeliya asi de7ikko worite!" yaagiis. ¹⁵Hegaa gishshau, eti o oiqqidi, kawo keettaa efiidosona; efiidi Paraa Penggiyan o woridosona.

Yoodaahee Maachchaa Ooraxissiis

(Kawotu Maxaafaa Naa77anttuwaa 11:17-20)

¹⁶Hegaappe guyyiyan, Yoodaahee i ba huuphen, asai ubbainne kawoi GODAA asa gidanaadan maachchaa wottiis. ¹⁷He wode asai ubbai Ba7aala Eeqa Keettaa biidi, he keettaa qoliis; qolidi yarshshiyoh sohotanne misileta kinchcherettiis. Qassi Mataana giyo Ba7aala qeesiyaa yarshshiyoh sohotu sinttan woridosona.

¹⁸Yoodaahee qeesetanne Leewata Beeta Maqidasiyaa oosuwaassi halaqa oottidi sunttiis. Eta oosoi Muuse higgiiyan xaafettidoogaadan GODAAYYO xuuggiyo yarshshuwaa yarshshiyooqaanne Kawoi Daawiti odidoogaadan mazamuriyaa yexxiyoogaanne baalaa bonchchissiyoojaa. ¹⁹Higgiiyan xaafettidoogaadan tuna asi issoinne gelennaadan Yoodaahee GODAA Beeta Maqidasiyaa penggen naagiyaageeta wottiis.

²⁰Yoodaahee olanchchatu halaqata, gita asata, deriyaa haariyaageetanne he biittaa

asaa ubbaa banaara ekkidi, kawuwaa GODAA Beeta Maqidasiyaappe duge wottiis. Qommo bagga penggiyaara kawo keettaa gelidosona; gelidi kawuwaa kawotaa araatan utissidosona. ²¹Yaatin Yihudaa asai ubbai ufaittiis. Ataala kawo keettan bisuwan haiqqidoogaappe guyyiyan, katamai woppu giis.

Yihudaa Kawuwaa Yo7aasha

(Kawotu Maxaafaa Naa77anttuwaa 12:1-16)

24 ¹Yo7aashi kawotiyo wode, laittai ayyo laappuna; i Yerusalaamen oitamu laitta kawotiis. A aayee sunttai Xiibiyo; a Berssaabeha katamaappe yiida asa. ²Qeese Yoodaahee de7ido laitta ubban Yo7aashi GODAA sinttan suurebaa oottiis. ³Yoodaahee Yo7aashayyo naa77u maccaasata immiis; immiin eti ayyo attuma naatanne macca naata yelidosona.

⁴Hegaappe guyyiyan, Yo7aashi GODAA Beeta Maqidasiyaa bottokonanau qoppiis. ⁵Yo7aashi qeesetanne Leewata shiishshidi, "Yihudaa katamata biidi, intte Xoossaa Beeta Maqidasiyaa laittan laittan bottokonanau Israa7eela ubbaappe miishshaa shiishshite; ha yohuwaa eesuwan oottite" yaagiis. SHin Leewati eesuwan oottibookkona. ⁶Hegaa gishshau, kawoi qeese ubbatu halaqaa Yoodaaha xeesidi, "Yerusalaame asaappenne Yihudaa asaappe giiraa shiishshanau aissi Leewata kiittabeikkii? GODAA ashkkaarai Muuseenne Israa7eela asai Xoossaa Dunkkaaniyaa oosuwaassi giirai shiiqanaadan beni maayi uttidosona. ⁷He iita mishiriyo Ataalo kaalliyaa asati Xoossaa Beeta Maqidasiyaa mooringgidosona; eti GODAA Beeta Maqidasiyan de7iya geeshsha miishsha ubbaa ekkidi, Ba7aalayyo goinnanau go7ettidosona" yaagiis.

⁸Hegaa gishshau, kawoi Leewata azazin, eti saaxiniyaa giigissidi, GODAA Beeta Maqidasiyaa penggiyaappe kare baggaara wottidosona. ⁹Xoossaa ashkkaarai Muusee bazzon de7iiddi, Israa7eela asaappe shiishshanaadan azazido giiraa GODAAYYO ehaana mala, Yihudaaninne Yerusalaamen Leewati awaajjidosa.

¹⁰Awaajjin halaqatinne asai ubbai ufaittidi, giirai saaxiniyaa kumana gakkanaashin, an yeggidosona. ¹¹Saaxinee Leewatu baggaara kawo oosanchchatukko gakkin, saaxiniyaa

gidдон darо miishshai dagattidaagaa eti be7ido wode ubban, kawo xaafeenne qeese ubbatu halaqai sunttido bitanee yoosona; yiidi saaxiniyaappe miishshaa kessoosona; kessidi saaxiniyaa sohuwan zaari wottoosona. Eti ubba gallassi hegaadan oottidi, darо miishshaa dagayidosona.

¹²He miishshaa kawoinne Yoodahee GODAA Beeta Maqidasiyaa oosuwaa wochchanau sunttettida asatuyyo immoosona. Immin eti GODAA Beeta Maqidasiyaa bottokonanau shuchchaa massiyaageetanne anaaxeta, qassi GODAA Beeta Maqidasiyaa bottokonanau birataanne nahaasiyaa oosanchchata qaxaridosona. ¹³Qaxarin oosanchchati Xoossaa Beeta Maqidasee moorettidaagaa minni oottidi, bantta kushiyan kaseegaadan ooraxissidosona.

¹⁴Oosanchchati Beeta Maqidasiyaa bottokonuwa polido wode, palahida worqqaanne biraa kawuwaakkonne Yoodaahекko ehiidosona. Ehin eti he worqqaaninne biran GODAA Beeta Maqidasiyaa gidдо oosuwaayyo maaddiya miishshata, xuuggiyo yarshshuwaayyo haniya sainetanne hara dumma dumma miishshata ootissidosona.

Yoodahee de7ido laittan GODAA Beeta Maqidasiyan xuuggiyo yarshshuwaa ubba wode eti yarshshoosona.

¹⁵Yoodahee keehippe cimmidi haiqqiis; i haiqqiyo wode a laittai xeetanne hasttama. ¹⁶Yoodahee Israa7eelan Xoossayyoonne Xoossaa Beeta Maqidasiyaayyo lo77obaa oottido gishshau, Daawita Kataman kawotu makkaanan a moogidosona.

Yo7aashi GODAAPPE Wora Simmiis

¹⁷Yoodahee haiqqidoogaappe guyyiyan, Yihudaa halaqati yiidi, kawuwaayyo lichchi giidi gufannidosona. Yaatin, kawoi eta zoriyaa siyiis. ¹⁸Eti GODAA bantta maizza aawatu Xoossaa Beeta Maqidasiyaa aggidi, Asheeri misiletuyyoonne eeqatuyyo goinnidosona. Eti oottido balaa gishshau, Yihudaa bollinne Yerusalaaime bolli GODAA hanqqoi wodhdhiis. ¹⁹Asai baakko simmanaadan GODAI hananabaa yootiyaageeta etakko kiittiis; kiittin hananabaa yootiyaageeti eta bolli markkattidosona; shin eti siyennan ixxidosa.

²⁰Hegaappe guyyiyan, qeesiyaa Yoodahe na7aa Zakkaariyaasa bolli Xoossaa Ayyaanai wodhdhiis; wodhdhin Zakkaariyaasi asaa sinttan eqqidi, “Xoossai hagaadan yaagees; ‘Intte GODAA azazuwaa poliyoogaa aissi ixheetii? Hege intteyyo iita. Intte GODAA aggido gishshau, ikka inttena aggiis’ yaagees” yaagiis. ²¹Yaagin asai a bolli maqettiis. Kawoi eta azazin, GODAA Beeta Maqidasiyaa dabaaban a shuchchan caddidi woridosona. ²²Kawoi Yo7aashi Zakkaariyaasa aawai Yoodaabee baayyo oottido kehatettaa hassayennan aggidi, a na7aa Zakkaariyaasa worissiis. Zakkaariyaasi haiqqiiddi, “GODAI hagaade be7idi, halo kesso” yaagiis.

Yo7aasha Kawotaa Wurssettaa

²³He laittai laamettiyo wode, Sooriyaa olanchchati Yo7aasha olanau yiidosona. Yiidi Yihudaa bollinne Yerusalaaime bolli woraajjidi, asaa halaqata ubbaa woridi, etappe omooddidobaa ubbaa Damasqqon de7iya bantta kawuwaassi yeddidosona. ²⁴Sooriyaa olanchchati goodan guutta; shin Yihudaa asai GODAA bantta aawatu Xoossaa aggido gishshau, GODAI keehi darо gidida eta olanchchata Sooriyaa olanchchatu kushiyan aattidi immiis. Eti hagaadan oottidi, Yo7aasha qaxxayidosona.

²⁵Sooriyaa olanchchati appe shaahettiyo wode, Yo7aashi keehippe masunxxi uttiis. Qeesiyaa Yoodahe na7aa suutta gishshau, a oosanchchati a bolli maqettidi, i ba hiixan zin77idaashin woridosona. I haiqqin, Daawita Kataman a moogidosona; shin kawotu makkaanan a moogibookkona. ²⁶Yo7aasha bolli maqettidaageeti Amoonnee SHim77aati na7aa Zabaadanne Moo7aabee SHiimiriiti na7aa Yihozabaada. ²⁷Yo7aasha naatubai, a bolli hananabaa yootido darobainne Xoossaa Beeta Maqidasiyaa i bottokonissidobai Kawotu Taarikiyaa Maxaafan xaafetti uttiis. Yo7aashi haiqqin, a sohuwan a na7ai Amesiyaasi kawottiis.

Yihudaa Kawuwaa Amesiyaasa
(Kawotu Maxaafaa Naa77anttuwaa
14:2-6)

25 ¹Amesiyaasi kawotiyo wode, laittai ayyo laatamanne ichchasha; i Yerusalaaime laatamanne uddufun laitta kawottiis. A aayee suntai

Yiho7aadino; a Yerusalaame asa.

²Amesiyaasi GODAA sinttan suurebaa oottiis; shin kumetta wozanaappe gidenna.

³Amesiyaasi kawotettaa mintti oiqqidosaa, ba aawaa worida oosanchchata woriis. ⁴Muuse Higgiyaa Maxaafan xaafettidoogaadan, GODAI, “Naati oottido nagaraa gishshau, aawata woranau bessenna; qassi aawati oottido nagaraa gishshau, naata woranau bessenna. Asai ubbai ba oottido nagaran nagaran haiqqanau bessees” yaagidi azazidoogaadan, woridaageetu naata woribeenna.

Eedooma Bolli Denddida Olaa

(Kawotu Maxaafaa Naa77anttuwaa 14:7)

⁵Amesiyaasi Yihudaa asaa shiishshidi, bantta aawatu keettan keettan shaalaqatunne mato halaqatu sunttatettaa giddon wottiis. I laatamu laittanne laatamu laittaappe bollaara de7iya Yihudaa zaretanne Biniyaama zaretta ubbaa qoodiis; qoodidi gondalliyaanne tooraa oiqqidi, olau giigida heezzu xeetu sha7u doorettida asata demmiis. ⁶Qassi Israa7eelappe xeetu sha7u mino asata heezzu sha7anne oiddu xeetu kilo giraame deexxiya biran Amesiyaasi qaxariis. ⁷SHin Xoossaa asa giyo issi bitanee Amesiyaasakko yiidi, “Kawuwau, GODAI Israa7eelaaranne Efireema asaa de7enna gishshau, Israa7eela olanchchati nenaara booppona. ⁸Neeni, eti tana minttana gaada qoppikko, Xoossai nena ne morkketu sinttan kaushshana. Aissi giikko, maaddanau woikko kaushshanau Xoossau wolqqai de7ees” yaagiis.

⁹Yaagin Amesiyaasi Xoossaa asa, “Taani Israa7eela olanchchatuussi qanxxido he birai ubbai waanane?” yaagiis.

Yaagin Xoossaa asi, “GODAI neeyyo hegaappe aattidi immanau danddayees” yaagiis. ¹⁰Hegaa gishshau, Amesiyaasi Efireemappe baakko yiida olanchchati bantta soo soo baanaadan moissiis. Moissin eti Yihudaa asaa bolli keehippe hanqqettiiddi, bantta soo soo simmidosona.

¹¹Hegaappe guyyiyan, Amesiyaasi bana minttidi, ba olanchchata kaalettidi, Maxine Wombbaa biis; bin a olanchchati Se7iira asaappe tammu sha7aa woridosona. ¹²Qassi eti tammu sha7u olanchchata paxa omooddidosona;

omooddidi eta aafuwaa dooni efidosona; efiidi he aafuwan duge olin, hirkkin de7iya shuchchan asati ubbai meqerettidi wuridosona. ¹³SHin he wode Amesiyaasi banaara olau beenmaadan guyye yeddido Israa7eela olanchchati Samaariyaappe biidi, Beeti-Horoona gakkanaassi de7iya Yihudaa katamata olidosona. Eti Yihudaa asaappe heezzu sha7aa woridi, daro omoooduwaa ekkidosona.

¹⁴Amesiyaasi Eedooma asata woridi simmiiddi, Se7iira asaa xoossatu misileta ekkidi yiis. He misileti baageeta gidanaadan essidi, etayyo goinniinne ixaanaa cuwayiis. ¹⁵Hegaa gishshau, GODAA hanqqoi Amesiyaasa bolli eexxi kiyiis; yaatin, GODAI issi hananabaa yootiyaagaa Amesiyaasakko kiittiis. Kiittin biidi, “Bantta asaa ne kushiyaappe ashshanau danddayibeenna xoossatussi neeni aibissi goinnadii?” yaagiis.

¹⁶Hananabaa yootiyaagee haasayishin, kawoi, “Neeni kawuwaara zorettanaadan nuuni nena sunttidooyye? Agga! Neeni aibissi haiqqanau koyai?” yaagiis.

Yaagin hananabaa yootiyaagee aggi ekkidi, “Neeni haggaa oottido gishshaunne taani nena zoridoogaa siyabeenna gishshau, Xoossai nena xaissanau qachchidoogaa ha77i taani eraas” yaagiis.

Israa7eela Bolli Denddida Olaa

(Kawotu Maxaafaa Naa77anttuwaa 14:8-20)

¹⁷Hegaappe guyyiyan, Yihudaa Kawoi Amesiyaasi bana zoriya asatuura zorettidi, Israa7eela Kawuwaa Yeehu na7aa na7aa, Yo7akaaza na7aa, Yo7aashassi asa kiittidi, “Haaya; ane naa77ai olaa gaittoos” yaagidi naassiiis.

¹⁸Naassin Israa7eela Kawoi Yo7aashi Yihudaa Kawuwaa Amesiyaasa hagaadan yaagiis; “Liibaanoosan de7iya kinddiichchoi Liibaanoosan de7iya zigaayyo kiittidi, ‘Ne na7iyo ta na7aassi imma’ yaagiis. SHin Liibaanoosan de7iya issi do7ai hegaara kanttiiddi, he kinddiichchuwaa yedhdhiis. ¹⁹Neenikka, ‘Be7a, Eedooma biittaa asaa xonaas’ yaagada ne wozanan otoruwan kumadasa. SHin ha77i neeni ne son woppu gaada uttaaga. Ne bollinne ne biittaa Yihudaa bolli metonne bashsha ehiyaabaa aibissi denttetai?” yaagidi zaariis.

²⁰SHin Amesiyaasi sissaa ixxiis. Eti Eedooma xoossatussi goinnido gishshau, Xoossai eta eta morkketu kushiyan aattidi immanau koyiis. ²¹Hegaa gishshau, Israa7eela Kawoi Yo7aashi olanau kiyin, inne Yihudaa Kawoi Amesiyaasi Yihudan de7iya Beeti-SHemesha giyo kataman olaa gaittidosa. ²²Gaittin Israa7eela asai Yihudaa asaa xooniis; xoonin Yihudaa asai ubbai baqatidi, ba soo ba soo biis.

²³Hegaappe guyyiyan, Israa7eela Kawoi Yo7aashi Akaaziyaasa na7aa na7aa, Yo7aasha na7aa, Yihudaa Kawuwaa Amesiyaasa Beeti-SHemesha omooddidi, Yerusalaame ehiis. Yaatiidi Yerusalaame dirrsaa gimbbiyaa, Efireema Penggiyaappe biidi Zooziyaa Penggiyaa gakkanaashin de7iya, oiddu xeetu wara gidiya sohuwaa laaliis. ²⁴Laalidi Xoossaa Beeta Maqidasiyan de7iya worqqaanne biraa ubbaa, Obeedi-Eedooma zerettaa naagiyo miishshaanne kawo keettan de7iya miishshaa ubbaa ekkiiis; qassi iggitiyaa oiqettida asatakka ekkidi, Samaariyaa simmiis.

²⁵Yo7akaaza na7ai, Israa7eela Kawoi Yo7aashi haiqqidoogaappe guyyiyan, Yo7aasha na7ai Yihudaa Kawoi Amesiyaasi tammanne ichchashu laitta de7iis. ²⁶Amesiyaasi oottidobai ubbai, koiroppe wurssettaa gakkanaassi, Yihudaa Kawotunne Israa7eela Kawotu Taarikiyaa Maxaafan xaafetti uttiis. ²⁷Amesiyaasi GODAA kaalliyooгаа aggidoogaappe guyyiyan, eti a bolli Yerusalaamen maqettidosona. Maqettin i Laakisha katamaa baqatiis. SHin eti a geeduwaa Laakisha asa kiittin, a yan woridosona. ²⁸Woridi a ahaa paran caani ehiidi, Daawita Kataman a maizza aawatuura moogidosona.

Yihudaa Kawuwaa Ooziyaana

(Kawotu Maxaafaa Naa77anttuwaa 14:21-22, 15:1-7)

26 ¹Hegaappe guyyiyan, Yihudaa asai ubbai tammanne usuppun laitta gidio na7aa, Ooziyaana a aawaa Amesiyaasa sohuwan kawoyiis. ²A aawai Amesiyaasi haiqqidoogaappe guyyiyan, i Eelaata giyo katamaa zaaretti keexxidi, Yihudan timiis.

³Ooziyaani kawotiyo wode, laittai ayyo tammanne usuppuna; i Yerusalaamen ishatamanne naa77u laitta kawotiis. A

aayee sunntai Yikoolo; a Yerusalaame asa. ⁴A aawai Amesiyaasi oottidoogaadan, ikka GODAA sinttan suurebaa oottiis. ⁵Xoossaa yashshatettaa bana tamarriisida Zakkaariyaasi paxa de7ido wodiyan, Xoossaassi i ammanettidi oottiis. GODAASSI i oottido wode ubban, Xoossai a anjiis.

⁶Ooziyaani Pilisxxeematuura olettanau kiyidi, Gaate katamaa yuushuwaa gimbbiyaa, Yaabine katamaa yuushuwaa gimbbiyaanne Ashddooda gimbbiyaa laaliis; yaatiidi Ashddooda katamaa mataaninne Pilisxxeematu gidдон katamata keexxiis. ⁷Ooziyaani Pilisxxeemata, Gurbba7aalan de7iya Arabatanne Ma7uunata xoonanaadan Xoossai a maaddiis. ⁸Amoona asati Ooziyaanayyo giiridosona. Ooziyaani keehippe minnido gishshau, a woree Gibxxe zawaa gakkanaassi siyettiis.

⁹Qassi Ooziyaani Zooziyaa Penggiyaa matan, Zanggaara Penggiyaa mataaninne dirrsai sookko baqqiyo zooziyaa matan adussa gimbbeta gimbbissidi, Yerusalaame qatuwaa minttiis. ¹⁰Ayyo bargguwaaninne dembban cora mehee de7iyo gishshau, he sohotun adussa gimbbiyaa gimbbiis; gimbbidi daro ollaa bookkiis. I qassi goshshaa dosiyo gishshau, keratuuninne aradda gadiyan ayyo daro goshshanchchatinne woiniyaa turaa tokkiyaageeti de7oosona.

¹¹Qassikka Ooziyaanayyo olau giigida keehi daro olanchchati de7oosona. Olanchchatu xaafee Yi7i7eelinne halaqai Ma7iseeyi olanchchatu sunntaa mazggafan xaafidosona. Eta halaqai gadaawaa Hanaaniyaa. ¹²Bantta aawatu keettau halaqatiya mino asati naa77u sha7anne usuppun xeeta. ¹³Kawuwaa morkketuura olettidi, bantta kumetta wolqqan kawuwaa maaddanau kiyiya heezzu xeetanne laappun sha7anne ichchashu xeetu olanchchati eta kushiyan de7oosona.

¹⁴Ooziyaani olanchchatu ubbau gondalliyaa, tooraa, huuphiyan wottiyo birata qophiyaa, tiran maayiyo ola miishshaa, wonddafiyaa, yambarshshaanne mulumuqqe shuchchaa giigissiiis. ¹⁵Yerusalaamen de7iya kusha hiillaa eriya asata Kawoi Ooziyaani azazidi, wochchiyo adussa

gimbbetuppenne katamaa dirssaa
gimbbiyaa zoozetuppe, wonddafiyaa
zubbeta dukkiyo miishshatanne gita gita
shuchchata pixiridi oliya miishshata
merissiis. Xoossai a maaddin, i keehippe
minniis; a woreekka ubbasaa gakkidi
siyettiis.

Ooziyaani Ba Otoruwan Qaxxayettiis

¹⁶SHin Ooziyaani minnido wode
otorettiis; otoroi a kunddettau kaalettiis.
Ooziyaani GODAA ba Xoossaa naaqqiis; i
ixaanaa cuwayiyo saaxiniyan ixaanaa
cuwayanau GODAA Beeta Maqidasiyaa
geliis. ¹⁷Qeesee Azaariyaasinne GODAA
qeeseti hosppun tammati a geeduwaa
kaallidi gelidosona; he qeeseti mino asata.
¹⁸Qeeseti Kawuwaa Ooziyaana teqqidi,
“Ooziyaanaa, neeni GODAAYO ixaanaa
cuwayanau bessakka. Ixaanaa
cuwayiyoogee bessiyoi, ixaanaa cuwayanau
geeyi uttida, Aaroonaa zeretta gidia
qeesetu xalaalaassa. Ha Geeshsha
Sohuwaappe kiya! Aissi giikko, neeni
GODAA Xoossaa naaqqadasa; neeni appe
bonchcho demmakka” yaagidosona.

¹⁹SHin Ooziyaani ixaanaa cuwayanau
ixaanaa cuwayiyo miishshaa ba kushiyan
oiqqi uttidi hanqqettiis. Ooziyaani qeeseta
hanqqettidi, GODAA Beeta Maqidasiyan
ixaanaa cuwayiyo saaxiniyaa matan
qeesetu sinttan eqqidaashin, a som77uwaa
hanttaara goga harggee oiqqiis. ²⁰Qeesiyaa
halaqai Azaariyaasinne hara qeeseti ubbai
akko xeelliyo wode, a som77uwaa
hanttaara goga harggee oiqqidoogaa
be7idi, a eesuwan Beeta Maqidasiyaappe
kessidosona. Ikka GODAA a qaxxayidoogaa
erido gishshau, eesuwan hegaappe kiyidi
biis. ²¹Kawoi Ooziyaani haiqqana
gakkanaashinka he harggiyaara de7iis;
GODAA Beeta Maqidasiyaa
geliyoosaappekka teqettiis. He harggiyaa
gaasuwan dumma keettan barkka de7iis.
He wode a na7ai Yo7aataami kawo keettan
de7idi, he biittaa asaa haariis.

²²Kawoi Ooziyaani hanido harabaa
ubbaa koiroppe wurssettaa gakkanaassi
Amoxa na7ai, hananabaa yootiya Isiyaasi
xaafi wottiis. ²³Ooziyaani haiqqidi, ba
maizzan gaittiis. Yaatin, asai a, “Hanttaara
goga harggen oiqettidaagaa” giidi, kawotu
makkaanaa matan a moogidosona. I
haiqqin, a sohuwan a na7ai Yo7aataami

kawotiis.

Yihudaa Kawuwaa Yo7aataama (Kawotu Maxaafaa Naa77anttuwaa 15:32-38)

27 ¹Yo7aataami kawotiyo wode,
laittai ayyo laatamanne
ichchasha; i Yerusalaamen tammanne
usuppun laitta kawotiis. A aayee sunttai
Yaruusho; a Xaadooqa na7iyo. ²Ba aawai
Ooziyaani oottidoogaadan, Yo7aataamikka
GODAA sinttan suurebaa oottiis; shin i a
aawai GODAA Beeta Maqidasiyaa
gelidoogaadan gelibeenna. Gidikkonne,
asai nagaraa oottiyoogaa aggibeenna.

³Yo7aataami GODAA Beeta
Maqidasiyaa geliyo Qommo Penggiyaa
zaarettidi oottiis; qassi Yerusalaame
katamaa gimbbiyan Ofeela giyoosan daro
oosuwaa oottiis. ⁴Yihudaa gezziyan
katamata keexxiis; worai dariyo keran
qatuwaanne adussa gimbbiyaa gimbbiis.

⁵Yo7aataami Amoonaa kawuwaara
olettidi xooniis. Amoonati he laitti heezzu
sha7anne oiddu xeetu kilo giraame
deexxiya biraa, tammu sha7u konttaale
gidia gistiyaanne tammu sha7u konttaale
gidia banggaa ayyo giiridosona.
Amoonati naa77antto laittinne heezzantto
laitti hegaadanka ehidi, ayyo
giiridosona. ⁶Yo7aataami GODAA ba
Xoossaa sinttan suure hemettido gishshau,
keehippe minniis.

⁷Yo7aataami hanido harabai, i olettido
olaabai ubbainne i oottidobai ubbai
Israa7eela Kawotunne Yihudaa Kawotu
Taarikiyaa Maxaafan xaafetti uttiis.

⁸Yo7aataami kawotiyo wode, laittai ayyo
laatamanne ichchasha; i Yerusalaamen
tammanne usuppun laitta kawotiis.

⁹Yo7aataami haiqqidi, ba maizzan gaittiis.
Eti a Daawita Kataman moogidosona. A
sohuwan a na7ai Akaazi kawotiis.

Yihudaa Kawuwaa Akaazi (Kawotu Maxaafaa Naa77anttuwaa 16:1-5)

28 ¹Akaazi kawotiyo wode, laittai
ayyo laatama; i Yerusalaamen
tammanne usuppun laitta kawotiis. Akaazi
ba maizza aawai Daawiti suurebaa
oottidoogaadan, GODAA sinttan i suurebaa
oottibeenna; ²i kase de7ida Israa7eela
kawotu ogiyan hemettiis. Ba7aalayyo
goinnanaadan nahaasiyaa seerissidi,

misiliyaa medhdhiis. ³Qassi Hinnooma Zanggaaran ixaanaa cuwayiis; GODAI Israa7eela asaa sinttaappe laaggidi kessido asatu de7uwwa wogaa, he sheneyiyaagaa quillidi, ba attuma naata taman xuuggidi, eeqau yarshshiiis. ⁴Akaazi asai goinniyo xoqqa sohotun, keratu huuphiyaaninne daashsha mitta ubbaa garssan yarshshuwaa yarshshiiisinne ixaanaa cuwayiis.

⁵Hegaa gishshau, GODAI a Xoossai a Sooriyaa kawuwaa kushiyan aatti immiis. Immin eti a xoonidi, a asaappe daro asaa omooddidi, Damasqqo efiidosona. Qassikka GODAI a Israa7eela kawuwaa kushiya aatti immin, kawoi iita shochchaa shociis. ⁶Yihudaa asai GODAA bantta maizza aawatu Xoossaa aggido gishshau, Ramaaliyaa na7ai Paaquhi Yihudaa olanchchatuppe xeetanne laatamu sha7u mino asata issi gallassi woriis. ⁷Efireema zare gidiya mino olanchchai Ziikiri kawuwaa na7aa Ma7iseeya, kawo keettau aawatiya Aziriqaamanne kawuwaa kaallidi de7iya Elqqaana woriis. ⁸Israa7eela asai bantta dabbotuppe naa77u xeetu sha7u maccaasaa, attuma naatanne macca naata omooddidosona; qassi eti keehippe daro omooduwaa ekkidi, Samaariyaa efiidosona.

Hananabaa Yootiya Odeeda

⁹GODAA sunttan hananabaa yootiya Odeeda giyo issi bitanee Samaariyan de7ees. Odeedi Samaariyaa yiya olanchchatuura gaittanau kiyidi, hagaadan yaagiis; “Be7ite, GODAI, intte aawatu Xoossai Yihudaa hanqqettido gishshau, intte kushiyan aatti immiis. SHin inttekka saluwaa gakkida hanqquwan eta siifideta. ¹⁰Ha77ikka Yihudaa asainne Yerusalaame asai intteyyo maccanne attuma aille gididi, haarettanaadan qoppeeta. Inttekka etaagaadan hanidi, GODAA intte Xoossaa naaqqideta gidekketii? ¹¹Hegaa gishshau, ha77i intte taani giyoogaa siyite. GODAA hanqqoi intte bolli wodhdhido gishshau, intte omooddidi qachchido intte dabbota yeddiigite” yaagiis.

¹²Hegaappe guyyiyan, Efireema zaretu halaqatuppe oiddati, Yohanaana na7ai Azaariyaasi, Mashilemoota na7ai Berekee, SHaaluuma na7ai Yihizqeenne Hadilaaya na7ai Amaasi olaappe simmidaageetu bolli dendididosona. ¹³Denddidi, “He omoodettida asata intte hagau ehooppitel

Ehiikko, kase nuuni GODAA bolli oottido nagaraanne naaquwaa bolli hara naaquwaa gujjeeta. Nu naaqoi kasekka dari uttido gishshau, Israa7eela bolli GODAA hanqqoi wodhdhiis” yaagidosona.

¹⁴Hegaa gishshau, olanchchati omoodettida asatanne omoodettida miishshaa halaqatu sinttaaninne kumetta yaa7aa sinttan sheedhdhididosona.

¹⁵Hegaappe guyyiyan, sunttai hagaappe qommoora xaafettido asati denddi eqqidi, omoodettida asata ekkidosona. Ekkidi eta gidon kallo de7iyaageeta omoodettidabaappe maizzidosona; eti he asatussi maayuwaanne caammaa immidosona. Qassi eta mizidosonanne ushshidosona; eta mazunttaakka zaitiyaa tiyidosona. Eta gidon daafurida ubbata hariyaa togissidi, eta ishanttukko, zambbai de7iyo Yarkko katamaa ehiidosona. Hegaappe guyyiyan, eti Samaariyaa simmididosona.

Akaazi Asoore Kawuwaa Maaduwaa Oichchiis

(Kawotu Maxaafaa Naa77anttuwaa 16:7-9)

¹⁶He wode Kawoi Akaazi Asoore kawoi bana maaddanaadan kiitaa kiittiis. ¹⁷Aissi giikko, Eedooma asati naa77anttuwaakka Yihudaa bolli woraajjidi, daro asaa omooddidi efiidosona. ¹⁸Pilisxxeema asati qassi Yihudaa bargguwaanne Neegeeba Bazzuwan de7iya katamata olidosona; olidi Beeti-SHemesha, Ayyaaloona, Gaderoota, Sooko, Timina, Giimizonne eta yuushuwan de7iya moottata woraajji oiqqidi, yan de7idosona. ¹⁹Yihudaa Kawoi Akaazi Yihudaa asaa nagaraa ootissido gishshaunne GODAASSI ammanettibeenna gishshau, GODAI Yihudaa kaushshiiis. ²⁰Hegaa gishshau, Asoore Kawoi Tigilaati-Paleseeri Akaazakko yiidi, a tuggayiisippe attin maaddibeenna. ²¹Akaazi GODAA Beeta Maqidasiyaappe, kawo keettaappenne asaa halaqatuppe darobaa ekkidi, Asoore kawuwaayyo immiis. SHin hegaa oottidoogeeekka a ainne go77ibeenna.

Akaaza Nagaraa

²²Kawoi Akaazi ba huuphen ba tuggaa wode GODAASSI ammanettenna hanotaa kaseegaappe gujji gujjidi biis. ²³Bana xoonida Damasqqo xoossatuuyo yarshshiiddi, “Sooriyaa kawotu xoossati

eta maaddido gishshau, tanakka eti maaddanaadan taani etau yarshshana” yaagiis. SHin he xoossati ayyoonne Israa7eela asaa ubbaayyo bashshaa ehiidosona. ²⁴Akaazi Xoossaa Beeta Maqidasiyaa miishshaa ubbaa issisaa shiishshidi kinchcherettiis. Kinchcherettidi GODAA Beeta Maqidasiyaa penggeta gorddiis. Yaatidi Yerusalaamen ubbasan baayyo yarshshiyoo sohota essiis. ²⁵Akaazi hara xoossatuyyo ixaanaa cuwayanau Yihudan de7iya katamatu ubban goinniyo xoqqa sohota medhdhiis. Yaatidi GODAA ba aawatu Xoossaa hanqetissiis.

²⁶Akaazi hanido harabainne i oottidobai ubbai koiroppe wurssettaa gakkanaassi Yihudaa Kawotunne Israa7eela Kawotu Taarikiyaa Maxaafan xaafetti uttiis. ²⁷Akaazi haiqqidi, ba maizzan gaittiis. Yerusalaame kataman a moogidosona; shin Israa7eela kawotu makkaanan moogibookkona. A soluhwan a na7ai Hizqqiyaasi kawotiis.

Yihudaa Kawuwaa Hizqqiyaasa
(*Kawotu Maxaafaa Naa77anttuwaa*
18:1-3)

29 ¹Hizqqiyaasi kawotiyo wode, laittai ayyo laatamanne ichchasha; i Yerusalaamen laatamanne uddufun laitta kawotiis. A aayee sunntai Abiiyo; a Zakkaariyaasa na7iyo. ²A maizza aawati Daawiti oottidoogaadan, Hizqqiyaasikka GODAA sinttan suurebaa oottiis.

Beeta Maqidasiyaa Geeshshatettaa

³Hizqqiyaasi ba kawotido koiro laittan, koiro aginan, GODAA Beeta Maqidasiyaa penggeta dooyidi bottokoniis. ⁴Qeesetanne Leewata ehiissidi, Beeta Maqidasiyaayyo arshsho baggaara de7iya dabaaban shiishshiiis. ⁵SHiishshidi hagaadan yaagiis; “Leewatoo, taani giyoogaa siyite! Ha77i intte huuphiyau geeyite; GODAA intte aawatu Xoossaa Beeta Maqidasiyaakka geeshshite. Beeta Maqidasiyaa tunissiyaabaa ubbaa diggite. ⁶Aissi giikko, kase nu aawati ammanettibookkona; GODAA nu Xoossaa sinttan iitabaa oottidosona. Eti GODAA aggidi, GODAI de7iyoosaappe bantta som77uwaa wora zaaridi, bantta zokkuwaa akko zaaridosona. ⁷Eti qassi Beeta Maqidasiyaa penggeta gorddidosona; xomppiyaakka

toissidosona. Beeta Maqidasiyan Israa7eela Xoossaaayyo ixaanaa cuwayibookkona, woikko xuuggiyo yarshshuwaa yarshshibookkona. ⁸Hegaa gishshau, GODAA hanqqoi Yihudaa bollinne Yerusalaame bolli wodhdhiis. Intte aifiyan intte be7iyoogaadan, GODAI eta intteyyo yashsha, dagamanne ‘Pooral’ giyoobaa oottiis. ⁹Hegaa gaasuwan nu aawati bisuwan haiqqidosona; nu attuma naati, nu macca naatinne nu maccaasati omoodettidosona.

¹⁰“GODAA hanqqoi eexxiyaagee nu bollappe kichchana mala, taani GODAARA, Israa7eela Xoossaaara maachchaa maaccetanau ta wozanan qoppais. ¹¹Ta naatoo, intte GODAA sinttan eqqidi, ayyo oottiya oosanchcha gididi, ixaanaa cuwayanaadan inttena i doorido gishshau, shenehoo gooppite” yaagiis.

¹²He soluhwan de7iya Leewati hagaappe kaallidi xaafettidaageeta:

Qahaata yaraappe Amaasaaya na7aa Mahaatanne Azaariyaasa na7aa Yuu7eela.

Maraara yaraappe Abdda na7aa Qiisanne Yihaali7eela na7aa Azaariyaasa.

Gershshoona yaraappe Ziimma na7aa Yo7aahanne Yo7aaha na7aa Edena.

¹³Elxxaafaana yaraappe SHiimiranne Yi7u7eela.

Asaafa yaraappe Zakkaariyaasanne Mataaniyaa.

¹⁴Hemaana yaraappe Yihi7eelanne SHim77a.

Yidutuuna yaraappe SHamaa7iyaanne Uzzi7eela.

¹⁵Eti bantta dabbota, Leewata, shiishshin, eti ubbaikka bantta huuphiyau geeyidosona. Kawoi eta azazin, GODAA higgiiyan xaafettidoogaadan eti GODAA Beeta Maqidasiyaa geeshettaa doommidosona. ¹⁶Hegaa gishshau, qeeseti GODAA Beeta Maqidasiyaa geeshshanau giddo gelidosona; gelidi GODAA Beeta Maqidasiyaa gidдон de7iya tunabaa ubbaa kessidi, GODAA Beeta Maqidasiyaa dabaabaa ehiidosona. Ehin Leewati ekkidi, Qediroona Zanggaaran olidosona. ¹⁷Eti koiro aginan, koiro gallassi Beeta Maqidasiyaa geeshshiyooogaa doommidosona; he aginaayyo hospunnata gallassi baranddaa gakkidosona. Hara hospun gallassan GODAA Beeta

Maqidasiyaa goinuwaassi giigissidosona. Koiro aginaayyo tammanne usuppunta gallassi eti he oosuwaa polidosona.

¹⁸Hegaappe guyyiyan, eti Kawuwaa Hizqqiyaasakko gelidi, “Nuuni GODAA Beeta Maqidasiyaa ubbaa, xuuggiyo yarshshuwaa yarshshiyooasaanne he yarshshiyooosan go7ettiyo miishshaa ubbaa, GODAA. sinttan wottiyo oittaa xaraphpheezaanne he xaraphpheezean de7iya miishshata ubbaa geeshshida. ¹⁹Qassi Kawoi Akaazi kawotidi de7iyo wode, Xoossaayyo ammanettennan aggidi, efiido miishsha ubbaa nuuni zaaridi geeshshida. Be7a, nuuni geeshshido miishshai ubbai GODAASSI yarshshuwaa yarshshiyooosaa sinttan de7ees” yaagidosona.

²⁰Kawoi Hizqqiyaasi wonttetta gallassi guuran denddidi, katamaa halaqata shiishshidi, etaara issippe GODAA Beeta Maqidasiyaa biis. ²¹Eti kawotettaa gishshau, Beeta Maqidasiyaa gishshaunne Yihudaa asaa gishshau, laappun korimata, laappun dorssa orggeta, laappun dorssa maratanne qassi laappun deeshsha orggeta nagaraa yarshshuwaayyo ehiidosona.

Aaroonaa zeretta gidiiya qeeseti, GODAAYYO yarshshuwaa yarshshiyooosan hegeeta yarshshanaadan kawoi azaziis. ²²Azazin qeeseti korimata shukkidi, eta suuttaa yarshshiyooosaa bolli caccafidosona. Qassi dorssa orggeta shukkidi, eta suuttaa yarshshiyooosaa bolli caccafidosona. Qassikka dorssa marata shukkidi, eta suuttaa yarshshiyooosaa bolli caccafidosona. ²³Nagaraa yarshshuwaassi haniya deeshsha orggeta kawuwaa sinttinne shiiqida asaa sinti ehiidosona; ehin eti ubbai bantta kushiyaa deeshshatu bolli wottidosona. ²⁴Wottin qeeseti deeshshata shukkidi, Israa7eela asaa ubbaa nagarai atto geetettana mala, eta suuttaa yarshshiyooosaa bolli yarshshidosona. Aissi giikko, kawoi eti xuuggiyo yarshshuwaanne nagaraa yarshshuwaa yarshshanaadan azazido gishshaassa.

²⁵Hegaappe guyyiyan, GODAI kawuwaassi hiraagiya Gaada baggaaranne hananabaa yootiya Naataana baggaara Kawuwaa Daawita azazido azazuwaa Hizqqiyaasi kaallidi, Leewata daalaa, diittaaanne maazinqqiyaa oittidi, GODAA

Beeta Maqidasiyan essiis. ²⁶Leewati Daawiti kase yettaa yexxido miishshata oiqqin, qeeseti qassi xurumbbata oiqqidi eqqidosa. ²⁷He wode eti xuuggiyo yarshshuwaa yarshshanaadan Hizqqiyaasi azaziis. Xuuggiyo yarshshuwaa yarshshiyooogee doomettido wode, xurumbbatuuninne Israa7eela Kawuwaa Daawita yettaa miishshatun GODAAYYO yettai doomettiis. ²⁸Xuuggiyo yarshshuwaa yarshshiyooogee polettana gakkanaashin, kumetta yaa7ai GODAAYYO goinnees; yettaa yexxiyaageetikka yexxoosona; xurumbbaa punniyaageetikka punnoosona. ²⁹Qeeseti yarshshuwaa yarshshiyooogaa polido wode, kawoinne aara de7iya asai ubbai gulbbatidi goinnidosona. ³⁰Kawoi Daawitinne hananabaa yootiya Asaafi xaafido galataa mazamuriyaa GODAAYYO yexxanaadan Kawoi Hizqqiyaasinne halaqati Leewata azazidosona; azazin Leewati ufaissan galatidi, gulbbatidi goinnidosona.

³¹Hegaappe guyyiyan, Hizqqiyaasi asaa, “Ha77i intte inttena GODAAYYO dummayideta. Intte shiiqidi, yarshshuwaanne galataa yarshshuwaa GODAA Beeta Maqidasiyaa ehiite” yaagiis. Yaagin shiiqida asai yarshshuwaanne galataa yarshshuwaa ehiidosona; qassi koyida asati xuuggiyo yarshshuwaa ehiidosona. ³²He shiiqida asai ehiido xuuggiyo yarshshuwaa qoodai laappun tammu korimata, xeetu dorssa orggetanne naa77u xeetu dorssa marata; hegeeti ubbai GODAAYYO xuuggiyo yarshshota. ³³Qassi issippetettaa yarshshoti usuppun xeetu korimatanne heezzu sha7u dorssata. ³⁴SHin xuuggiyo yarshsho ubbaa shukkidi, galbbaa qaaranaa de7iya qeeseti qoodan keehi guutta. Hegaa gishshau, oosoi wurana gakkanaashiininne hara qeeseti bantta huuphiyau geeyana gakkanaashin, eta dabboti, Leewati eta maaddidosona. (Bantta huuphiyau geeyiyoogan Leewati qeesetuppe aadhdhidi ammanettoosona.) ³⁵Qeesetu oosoi daro; xuuggiyo yarshshuwaa, issippetettaa yarshshuwaa handdaanne xuuggiyo yarshshuwaara issippe yarshshettiya ushshaa yarshshuwaa ubbaa eti yarshshoosona.

Hegaadan hanidi, GODAA Beeta Maqidasiyaa oosoi naa77anttuwaa

doommiis. ³⁶Hegaappe guyyiyan, Hizqqiyaasinne asai ubbai he oosuwaa eesuwan polanaadan Xoossai eta maaddido gishshau, keehippe ufaittidosona.

Paasikaa Baalaa Bonchchanau Makkiyo Mahaa

30 ¹GODAA Israa7eela Xoossaa Paasikaa Baalaa bonchchanau, Yerusalaamen de7iya GODAA Beeta Maqidasiyaa Israa7eela asai ubbainne Yihudaa asai ubbai yaanaadan Hizqqiyaasi kiittiis; qassi Efireema asaayyoonne Minaase asaayyo dabddaabbiyaa xaafiis. ²Kawoi, halaqatinne, Yerusalaamen shiiqida asai ubbai Paasikaa Baalaa naa77antto aginan bonchchanau qofaa qachchidosona. ³Qoodin gidiya qeeseti bantta huuphiyau geeyibeenna gishshaunne daro asikka Yerusalaamen shiiqibeenna gishshau, asai Paasikaa a wodiyan, koiro aginan bonchchanau danddayibeenna. ⁴He qofai kawuwaassinne shiiqida asaassi lo77o qofa gidiis. ⁵Hegaa gishshau, GODAA Israa7eela Xoossaa Paasikaa Yerusalaamen bonchchanau Berssaabehappe doommidi Daana gakkanaassi de7iya Israa7eela asai ubbai yaanaadan awaajjanau qofaa qachchidosona. Aissi giikko, ha Paasikaa Baalaabai kase higgiiyan xaafettidoogaadan daro asai bonchhibeenna.

⁶Kawoinne kawuwaa halaqati azazin, kiittetidaageeti Israa7eela biittaa ubbaanne Yihudaa biittaa ubbaa hagaadan yaagiya dabddaabbiyaa ekkidi efiidosona; “Israa7eela asau, Asoore biittaa kawotu kushiyaappe kessi ekkidi, intte biittan attida inttekkko i simmanaadan, inttekkka GODAAKKO, Abrahaama, Yisaaqanne Israa7eela Xoossaakko simmite! ⁷Bantta GODAAYYO, bantta aawatu Xoossaayyo ammanettiibeenna intte aawatudaaninne intte ishanttudān hanoppite. Intte eriyooogaadan Xoossai eta hanttaara qixaatiyaa qaxxayyiis. ⁸Intte GODAAYYO azazetiteppe attin, kase intte aawatudan intte morggiyaa zozzissoppite! GODAI merinau geeshshido Beeta Maqidasiyaa haa yiite. GODAA hanqqoi eexxiyaagee intte bollappe kichchanaadan, GODAAYYO, intte Xoossaayyo, goinnite. ⁹Intte GODAAKKO simmikko, intte ishanttinne intte naati banttana omooddidaageetu

sinttan maarotaa demmidi, ha biitti simmana. Aissi giikko, GODAI intte Xoossai qarettiyaagaanne maariyaagaa. Intte akko simmikko, ba sinttaa intteppe wora zaarena” yaagiyaagaa.

¹⁰Kiittetidaageeti Efireema biittaaanne Minaase biittaa kanttidi, Zaabiloona biittaa gakkanaassi katamaappe katamaa biidosona. SHin he katamatun de7iya asati eta karidi, eta bolli miiccidosonanne qilliiccidosona. ¹¹Gidikkonne, Aseera asatuppe, Minaase asatuppenne Zaabiloona asatuppe aramida asati banttana kaushshidi, Yerusalaame yiidosona. ¹²Kawoinne kawuwaa oosanchchati GODAA qaalaa maaran azazidobaa, Yihudaa asai issi wozanan azazettanaadan, Xoossaa kushee Yihudaa asaa bolli de7ees.

Paasikaa Baalai Bonchchettiiis

¹³Naa77antto aginan Oittaa Baalaa bonchchanau keehi daro asai Yerusalaamen shiiqiis. ¹⁴Eti denddidi, Yerusalaamen de7iya yarshshiyoo sohota qolidi, ixaanaa cuwayiyo miishsha ubbaa diggidi, Qediroona Zanggaaran olidosona. ¹⁵Hegaappe guyyiyan, naa77antto aginan, tammanne oiddantto gallassi Paasikaa dorssaa shukkidosona. Bantta huuphiyau geeyibeenna qeesetinne Leewati yeellatidi, bantta huuphiyau geeyidosona; yaatidi xuuggiyo yarshshuwaa GODAA Beeta Maqidasiyaa ehiidosona. ¹⁶Xoossaa asa gidiya Muuse higgiiyaadan, Beeta Maqidasiyaa gidдон bantta sohuwan sohuwan eqqidosa; eqqidi qeeseti Leewatu kushiyaappe ekkido suuttaa caccaffidosona.

¹⁷He yaa7aa gidдон geeyibeenna daro asati de7oosona. Hegaa gishshau, he dorssata GODAAYYO geeshshanau, geeshsha gidenna ubbatuyyo Leewati Paasikaa dorssaa shukkidosona. ¹⁸⁻¹⁹Efireema zariyaappe, Minaase zariyaappe, Yisaakooraa zariyaappenne Zaabiloona zariyaappe daro asati higgee azaziyoogaadan bantta huuphiyau geeyibeennabaa gidikkokka, Paasikaa Baalaa gibiraa miidosona. Hegaa gishshau, Kawoi Hizqqiyaasi etau woossiiddi, “Abeet, asa ubbau keha GODAU, hageeti higgee azaziyoogaadan bantta huuphiyau geeyibeennabaa gidikkokka, eti neeyyo, GODAAYYO, bantta

aawatu Xoossaayyo goinnoosona. Hegaa gishshau, neeni etayyo atto yaaga” yaagidi woossiis. ²⁰Woossin GODAI Hizqqiyaasa woosaa siyidi, etayyo atto giis.

²¹Yerusalaamen shiiqida Israa7eela asai Oittaa Baalaa gita ufaissan laappun gallassi bonchchiis. Leewatinne qeeseti yetta miishshan yexxiiddi, gallassi gallassi GODAA galatoosona. ²²Hegaappe guyyiyan, Hizqqiyaasi GODAA oosuwan akeekanchcha gidinya Leewatussi haasayidi, eta minttettiis.

Asai ubbai issippetettaa yarshshuwaa yarshshiiddi, GODAA bantta aawatu Xoossaa galatiiddi, miiddinne uyiiddi, baalaa laappun gallassi bonchchidosona. ²³Kumetta yaa7ai baalaa hara laappun gallassaa gujjidi bonchchanau maayyiis; maayidi asai laappun gallassi baalaa ufaittiiddi bonchchiis. ²⁴Aissi giikko, Yihudaa Kawoi Hizqqiyaasi yarshshuwaa yarshshanau, sha7u korimata, laappun sha7u dorssatanne deeshshata yaa7aassi immiis; qassi halaqati sha7u korimatanne tammu sha7u dorssata yaa7aassi immidosona. Keehippe daro qeesetikka bantta huuphiyau geeyidosona. ²⁵Kumetta Yihudaa yaa7ai, qeeseti, Leewati, Israa7eelappe yiida asai ubbainne kase Israa7eela biittaappe yiidi, Yihudaa biittan de7ida asai ubbai ufaittiis. ²⁶Daawita na7aa, Israa7eela Kawuwaa Solomona wodiyaasappe doommin, hachchi gakkanaassi, Yerusalaamen haggaa milatiya baali bonchchetti erenna gishshau, Yerusalaamen asai keehippe ufaittiis. ²⁷Hegaappe guyyiyan, qeesetinne Leewati denddidi, GODAI asaa anjjana mala woossidosona; woossin Xoossai saluwan, ba de7iyo geeshsha sohuwan eta woosaa siyiis.

Kawoi Hizqqiyaasi Goinuwaa Hanotaa Ooraxissiis

31 ¹Hagee ubbai polettido wode, he sohuwan de7iya Israa7eela ubbati Yihudaa katamata biidi, de7iyaabaa ubbaa xaissana gakkanaashin, eeqaa tuussata kinchcherettidosona; Asheero giyo xoosee misiliyaa qanxxi olidosona; Yihudaa biittaaninne Biniyaama biittan ubban, qassi Efireema biittaaninne Minaase biittan de7iya goinniyo xoqqa sohotanne yarshshiyo sohota laalidosona.

Eti hegeeta ubbaa xaissidoogaappe guyyiyan, Israa7eela asai ubbai bantta katamaa katamaanne bantta soo soo simmidosona.

²Hizqqiyaasi qeesetanne Leewata eta oosuwaa maaran citan citan shaakkidi essiis. Eta oosoi xuuggiyo yarshshuwanne issippetettaa yarshshuwaa GODAAYYO yarshshiyooqaanne Beeta Maqidasiyaa penggiyan GODAA galatiyooqaanne sabbiyoogaa. ³GODAA higgiiyan xaafettidoogaadan maalladonne omarssi, Sambbatan, aginai xeeriyoo wodiyaaninne baalaa gallassatun yarshshiyo, xuuggiyo yarshshuwaassi koshshiya meheta kawoi baappe immees.

⁴GODAA higgiiyan xaafettidoogaadan, qeesetinne Leewati GODAA oosuwaa oottana mala, etayyo bessiyaabaa immanaadan Yerusalaamen de7iya asaa kawoi azaziis. ⁵Hizqqiyaasi heggaa azazosaarakka, Israa7eela asai kattaappe, woine eessaappe, zaitiyaappe, mattaa eessaappenne goshshan mokiidabaappe xeeraa GODAAYYO darissidi immidosona; banttau de7iya ubbabaappekka asirataa GODAAYYO kessidosona. ⁶Yihudaa katamatun de7iya Israa7eela asainne Yihudaa asai booraappenne dorssaappe asirataanne GODAAYYO, bantta Xoossaayyo, dummayi wottidobaa ehiidosona; ehiidi dooridosona. ⁷Eti heezzantto aginan doorettaa doommidi, laappunnta aginan polidosona. ⁸Hizqqiyaasinne halaqati doorettidaagaa yiidi be7ido wode, eti GODAANNE GODAA asaa Israa7eela galatidosona.

⁹Hegaappe guyyiyan, Hizqqiyaasi dooridi wottido imuwaabaa qeesetanne Leewata oichchiis.

¹⁰Oichchin Xaadooqa yara gidinya qeese ubbatu halaqai Azaariyaasi Hizqqiyaasa, “Asai bantta imuwaa GODAA Beeta Maqidasiyaa ehiyoogaa doommin, nuuni miidi kallida. GODAI ba asaa anjjido gishshau, hagee keehi daroi attiis” yaagiis.

¹¹Hegaappe guyyiyan, Hizqqiyaasi GODAA Beeta Maqidasiyan aibakko minjiyo kifileta giigissanaadan asaa azaziis; azazin asai giigissiis. ¹²Asai imuwaa, bau de7iyaagaappe asirataanne GODAAYYO dummayi wottidobaa ammanetti immidi, he kifileta gelissidosona. Leewee Konaanee eta bolli

sunttettiis; a ishai SHim77i a kaallidi sunttettiis. ¹³Kawoi Hizqqiyaasinne Xoossaa Beeta Maqidasiyan halaqatiya Azaariyaasi azazin, Yihi7eeli, Azaazee, Nahaati, Asaaheeli, Yaarimooti, Yozabaadi, Eli7eeli, Yisimaakee, Mahaatinne Banaayi sunttettidosona; eti Konaaniyaanne a ishaa SHim77a aawatettaappe garssaara oottanau sunttettidosona. ¹⁴Leewiyaa Yimina na7ai Qoree, arshsho bagga penggiyaa naagiyaagee, asai Xoossaayyo ba dosan coo ehiido imuwaanne dummayi wottidobaa ekkanaunne shaakki shaakkidi immanau sunttettiis. ¹⁵Qeeseti de7iyo katamatun gitaappe guutaa gakkanaassi de7iya bantta ishantuyyo ammanettidi, eta oosuwaadan oosuwaadan shaakki shaakkidi immanaadan Edeni, Miniyaamini, Yaasu, SHamaa7ee, Amaareenne SHakaanee Qoreppe garssaara sunttettidosona. ¹⁶Bantta citan citan bantta oosuwaa gallassi gallassi GODAA Beeta Maqidasiyan oottiyaageetuyyo, laittai hastamaa gakkidonne hastamaappe bolla gidido attumaasa ubbaayyo eta gakkiiyaagaa gakkiiyaagaa shaakkidi immidosona. ¹⁷Bantta aawatu keettan keettan qoodetti uttida qeesetuyyookka immidosona. Qassi laittai laatamaa gakkidonne laatamaappe bolla gidido Leewatuyyo bantta oosuwaadan oosuwaadan bantta citan citan shaaketti qoodettidaageetuyyo eta gakkiiyaagaa shaakkidi immidosona. ¹⁸Qeesetinne Leewati bantta yeletaadan yeletaadan qoodettiyo wode, eti bantta guutta naatuura, bantta maccaasatuura, bantta macca naatuuranne bantta attuma naatuura issippe xaafettidosona; aissi giikko, eti ammanettidi, bantta huuphiyau geeyidosona. ¹⁹Qassi bantta katamatu yuushuwan de7iya hennta gadetun woikko hara katamatun de7iya Aaroonaa yara gidiya qeesetuyyo, qeesetu zare gidiya attuma asatu ubbaayyoonne bantta yeletaadan qoodettida Leewatu ubbaayyo eta gakkiiya qumaa shaakkanau asati sunttettidosona.

²⁰Kawoi Hizqqiyaasi GODAA ba Xoossaa sinttan lo77o suurenne tuma gididabaa Yihudaa biittaa ubban oottiis.

²¹Hizqqiyaasi GODAA Beeta Maqidasiyaayyo oottido ooso ubban,

higgiyaaninne azazuwan xaafettidoogaadan Xoossaa ba kumetta wozanaappe koyido gishshau, ayyo ubbabai injjetiiis.

Asooreti Yerusalaame Olanau Naassidosona

(Kawotu Maxaafaa Naa77anttuwaa 18:13-17; 19:14-19,35-37; Isiyaasa 36:1-22; 37:8-38)

32 ¹Kawoi Hizqqiyaasi GODAAYYO ammanettidi oottido ha oosuwaappe guyyiyan, Asoore Kawoi Sanaakireebi Yihudaa biittaa bolli woraajjiis; woraajjidi baayyo oiqqanau qoppidi, gimbbetti uttida katamata dooddiis.

²Sanaakireebi Yerusalaamen olanau yiidoogaa Hizqqiyaasi be7ido wode, ³katamaappe kareera goggiya pultto haattaa zeeranau ba oosanchchatanne ba mino asata zoretaa bessii; bessin eti a maaddidosona. ⁴Hegaa gishshau, eti daro asaa shiishshidi, hegaa heeran de7iya pulttota ubbaanne goggiya shaafaa baridosona. Baridi, "Asoore kawoti yiidi, ai haattanne demmoppona" yaagidosona.

⁵Hegaappe guyyiyan, Hizqqiyaasi minni oottidi, laalettida dirssaa gimbbiyaa ubbaa zaarettidi gimbbiis; yaatidi a bolli adussa gimbbiyaa gimbbiis. He dirssaa gimbbiyaappe kare baggaara hara dirssaa gimbbiyaa gimbbiis; qassi Daawita Kataman de7iya Miillo giyoosaa minttiis. Daro ola miishshaakka gondalliyaakka medhdhiis.

⁶Yaatidi olanchchatu halaqata asaa bolli sunttiis; eta ubbaa katamaa penggiyaa matan de7iya gutaran shiishshidi, ⁷"Hayyaninta minnite! Asoore kawuwaara de7iyaagaappe nunaara de7iyaagee aadhdhees. Hegaa gishshau, Asoore kawuwaayyoonne aara de7iya daro olanchchatuyyo yayyoppite!

Dagammoppite! ⁸Aara asa wolqqi de7ees; shin nunaara GODAI nu Xoossai nuna maaddanaunne nuuyyo olettanau de7ees" yaagidi eta minttettiis. Yihudaa Kawoi Hizqqiyaasi haasayidoban asai minettiis.

⁹Hegaappe guyyiyan, Asoore Kawoi Sanaakireebi ba olanchchatu ubbaara issippe Laakisha katamaa dooddishin, Yihudaa Kawuwaa Hizqqiyaasakkonne Yerusalaamen de7iya Yihudaa asaa ubbaakko, oosanchchata kiittiis. ¹⁰Kiittidi,

“Asoore Kawoi Sanaakireebi, ‘Inttenoo, ha doodetti uttida Yerusalaaame kataman de7iya asatoo, oonan ammanettideti?’

¹¹Hizqqiyaasi inttena, “Asoore kawuwaa kushiyaappe GODAI nu Xoossai nuna ashshana” yaagees; shin i inttena hegaadan balettiiddi, namisaaninne saamuwan woranau hanees. ¹²Xoossaayyo goinniyo xoqqa sohotanne yarshshiyohota diggirggidi, Yihudaanne Yerusalaaame asaa, “Intte issi yarshshiyooosaa sinttan goinnite; qassi intte yarshshuwaakka a bolli xuuggite” yaagiyaagee ha Hizqqiyaasa gidennee?

¹³“Taaninne ta aawati hara kawotettatu asaa ubbaa bolli oottidobaa intte eribeekketii? He kawotettatu xoossati bantta biittaa ta kushiyaappe ashshanau danddayidona? ¹⁴Ta aawati xaissido ha kawotettatu xoossatu ubbaa gidon ba asaa ta kushiyaappe ashshanau danddayidai oonee? Yaatin, intte Xoossai inttena ta kushiyaappe waati ashshanau danddayii? ¹⁵Hegaa gishshau, ha77ikka, Hizqqiyaasi inttena balettoppo woikko hegaadan cimmooppo. Intte Hizqqiyaasa ammanoppite. Aissi giikko, a asaa ta kushiyaappe woikko ta aawatu kushiyaappe, dere asaa xoossati woikko kawotettaa xoossati ashshanau danddayibookkona. Yaatin, hegee intte Xoossai inttena ta kushiyaappe ashshanau waani danddayii?” yaagees” yaagidosona.

¹⁶Sanaakireeba oosanchchati GODAA Xoossaa bollinne a ashkkaraa Hizqqiyaasa bolli hara corabaakka haasayidosona.

¹⁷Sanaakireebi qassikka GODAA Israa7eela Xoossaa cayanaunne a bolli haasayanau dabddaabbiyaa xaafiiddi, “Sa7aa bollan de7iya kawotettatu xoossati bantta asaa ta kushiyaappe ashshibeennaagaadan, Hizqqiyaasa Xoossaikka ba asaa ta kushiyaappe ashshenna” yaagidi xaafiis.

¹⁸Sanaakireeba oosanchchati katamaa omooddanau koyidi, dirssaa gimbbiyaa bolli uttida Yerusalaaame asaa yashssanaunne daganttanau bantta qaalaa xoqqu oottidi, Ibraawettuwan eta bolli waassidosona. ¹⁹Asaa kushiyan oosettida, ha sa7an de7iya hara asatu xoossatu bolli haasayiyoogaadan, Yerusalaaame Xoossaa bollikka haasayidosona.

²⁰Hegaappe guyyiyan, Kawoi Hizqqiyaasinne Amoxa na7ai, hananabaa

yootiya Isiyaasi haggaa gishshau, Xoossaa woossidosona; eti saluwaa pude waassidosona. ²¹Waassin Asoore kawoi dunkkaanidosan de7iya olanchchata ubbata, gadaawatanne halaqata xaissiya kiitanchchaa GODAI kiittiis. Hegaa gishshau, Asoore kawoi kauyyidi, ba biitti simmiis. Simmidi, ba xoossaa keettaa gelido wode, a naati a he sohuwan bisuwan woridosona.

²²Hegaadan oottidi, GODAI Hizqqiyaasanne Yerusalaaamen de7iya asaa Asoore Kawuwaa Sanaakireeba kushiyaappenne hara morkketu ubbatu kushiyaappe ashshii; ashshidi eta shooro biittatu ubbabaappe eta shemppiisii.

²³Daro asati GODAAYYO imotaa immidosona; Yihudaa Kawuwaa Hizqqiyaasayyookka al77o miishsha ehiidosona. He wodeppe doommidi, kawotetta ubbai Hizqqiyaasa keehippe bonchchiis.

Hizqqiyaasa Harggiyaanne A Otoruwaa

(Kawotu Maxaafaa Naa77anttuwaa 20:1-3,12-19; Isiyaasa 38:1-3; 39:1-8)

²⁴He wode Hizqqiyaasi harggidi, haiqqana matiis; yaatidi GODAA woossiiis. Woossin GODAI ayyo woosettiis; woosettidi a pattanau malaataa immiis.

²⁵SHin Hizqqiyaasi otorettido gishshau, GODAI ayyo kehido kehaassi a galatibeenna. Hegaa gishshau, a bolli, Yihudaa bollinne Yerusalaaame bolli GODAA hanqqoi wodhdhiis. ²⁶Gidikkonne, wurssettan Hizqqiyaasi ba otoruwaa aggidi, Yerusalaaame asatuura issippe banatettaa kaushshiiis. Hegaa gishshau, Hizqqiyaasa wodiyan GODAA hanqqoi eta bolli wodhdhibeenna.

Hizqqiyaasa Duretettaanne Bonchchuwaa

²⁷Hizqqiyaasayyo keehippe daro duretettainne bonchchoi de7ees; Hizqqiyaasi ba birau, worqqau, al77o shuchchau, sawuwau, gondalliyaunne hara al77o miishsha ubbau buquraa minjjiyoosaa keexxiis. ²⁸Kattaa, woine eessaanne zaitiyaa wottiyo sohotakka keexxiis. Dumma dumma mehee eqqiyo aqotanne dorssaa wudee eqqiyo birddiyaa oottiis. ²⁹Xoossai ayyo keehi daro aquuwaa immido gishshau, baayyo katamata keexxiis; dorssaa wudiyaanne mehiyaa

wudiyaa daruwaa shiishshiiis. ³⁰Ha Hizqqiyaasikka qommo baggaara de7iya Giyoona haattaa pulttuwaa zeeridi, Daawita Katamaayyo arggo baggi zaaridi, haattaa yeddiis. Hizqqiyaasi oottidobai ubbai lo77o polettiis. ³¹SHin Yihudaa biittan hanida maalaalissiya malaataabaa oichchanau Baabiloone haariyaageeti kiittido asati Hizqqiyaasakko yiido wode, GODAI a paaccanaunne a wozanan de7iyaabaa ubbaa eranau a yeddi bessiiis.

Hizqqiyaasa Haiquwaa

(Kawotu Maxaafaa Naa77anttuwaa
26:20-21)

³²Hizqqiyaasi hanido harabainne GODAAYYO i oottido lo77o oosuwaabai Amoxa Na7aa, Hananabaa Yootiya Isiyaasa Ajuutaa Maxaafaaninne Yihudaa Kawotunne Israa7eela Kawotu Taarikiyaa Maxaafan xaafetti uttiis. ³³Hizqqiyaasi haiqqidi, ba maizzan gaittiis; gaittin qommo baggaara de7iya Daawita zerettatu makkaan a moogidosona. I haiqqin, Yihudaa asai ubbainne Yerusalaamen de7iya asai a bonchchidosona. A sohuwan a na7ai Minaasee kawotiis.

Yihudaa Kawuwaa Minaasa

(Kawotu Maxaafaa Naa77anttuwaa
21:1-9)

33 ¹Minaasee kawotiyo wode, laittai ayyo tammanne naa77a; i Yerusalaamen ishatamanne ichchashu laitta kawotiis. ²GODAI Israa7eela asaa sinttaappe laaggidi kessido asatu de7uwaa wogaa, he sheneyiyaagaa qullidi, ikka GODAA sinttan iitabaa oottiis. ³Minaasee ba aawai Hizqqiyaasi laalido, goinniyo xoqqa sohota zaarettidi keexxiis; Ba7aalayyo yarshshiyi sohotanne Asheero giyo xoosee misileta medhdhiis. Qassi saluwaa xoolinttetu ubbatuyyookka goinniisinne etayyo oottiis. ⁴GODAI kase, "Ta sunntai merinau Yerusalaamen de7ana" yaagi wottido GODAA Beeta Maqidasiyan Minaasee hara xoossatuyyo yarshshiyi sohota giigissiiis. ⁵GODAA Beeta Maqidasiyan de7iya naa77u dabaabatun saluwaa xoolinttetu ubbaayyo yarshshiyi sohota giigissiiis. ⁶Hinnooma Zanggaaran ba attuma naata taman xuuggidi yarshshiiis. I ba huuphenkka bitiyaagaanne gojiyaagaa gididi, shareechhotanne moitilliyaa haasayissiyaageeta zoriyaa oichchiis.

GODAA sinttan i daro iitabaa oottidi, a hanqetissiiis.

⁷Hegaappe guyyiyan, ba medhdhido eeqaa misiliyaa Xoossaa Beeta Maqidasiyaa giddon essiis. He Beeta Maqidasee, Xoossai Daawitayyoonne a na7aa Solomonayyo, "Israa7eela zare ubbaa giddoppe taani doorido ha Beeta Maqidasiyaaninne Yerusalaamen taani ta sunntaa merinau xeesissana. ⁸Taani Israa7eela asaa azazido azazo ubbaanne Muuse baggaara imettida higgiiyaa, wogaanne pirdaa ubbaa eti naagidi oottikko, taani eta maizza aawatuyyo immido biittaappe eta kottiyaa shodissikke" yaagi wottido Beeta Maqidasiyaa. ⁹SHin Minaasee Yihudaa asaanne Yerusalaame asaa balettiis; yaatin, eti GODAI Israa7eela asaa sinttaappe xaissido dere asaagaappe aadhdiya iitaa oottidosona.

Minaasee Ba Nagaraappe Simmiis

¹⁰GODAI Minaaseyyoonne a asaayyo haasayiiis; shin eti a haasayaa siyennan ixxidosa. ¹¹Hegaa gishshau, GODAI Asoore kawuwaa ola gadaawata eta bolli denttiis; denttin eti Minaase siiriyan dafuwaa aattidi oiqqidosona; oiqqidi nahaasiyaa sanssalatan qachchidi, Baabiloone biitti efiidosona. ¹²Minaasee tuggatido wode, GODAA ba Xoossaa maaduwwaa woossiis; ba aawatu Xoossaa sinttan banatettaa keehippe kaushshiiis. ¹³Minaasee Xoossaa woossido wode, Xoossai ayyo woosettiis; a watiwatuwaakko siyiis. Siyidi Yerusalaamen a kawotettan zaaretti wottiis. GODAI Xoossaa gididoogaa Minaasee hegan eriiis.

¹⁴Hegaappe guyyiyan, Minaasee Giyoona Pulttuwaa matan de7iya sohuwaappe doommidi, Ofeela giyo sohuwaara kanttidi biidi, Moliyaa Penggiyaa giyo penggiyaa gakkanaashin, kaseegaappe kare baggaara hara dirssaa gimbbiyaa gimbbiiis. He gimbee Daawita Katamaappe arshsho baggaara de7iya zanggaaran de7ees. Yihudaa katamatu ubban ola gadaawata wottiis.

¹⁵Allaga xoossatanne eeqaa misiliyaa GODAA Beeta Maqidasiyaappe diggiis; GODAA Beeta Maqidasee de7iyo deriyaa bollinne Yerusalaamen i oottido yarshshiyi sohota ubbaa qolidi, he katamaappe kare

kessidi oliis. ¹⁶Minaasee qassi GODAAYYO yarshshiyooosaa ooraxissidi, issippetettaa yarshshuwaanne galataa yarshshuwaa an yarshshiis. Yihudaa asaakka GODAASSI Israa7eela Xoossaassi goinnanaadan azaziis. ¹⁷Asai goinniyo xoqqa sohotun yarshshuwaa yarshshiyooogaa aggana xayikkokka, eti yarshshiyooogee GODAA bantta Xoossaa xalaalaassa.

Minaase Haiquwaa

(Kawotu Maxaafaa Naa77anttuwaa 21:17-18)

¹⁸Minaasee hanido harabai, i ba Xoossaa woossido woosainne GODAA Israa7eela Xoossaa sunttan hananabaa yootiyaageeti ayyo yootidobai Israa7eela Kawotu Taarikiyaa Maxaafan xaafetti uttiis. ¹⁹Qassi a woosainne Xoossai ayyo woosettidobai, i oottido nagarainne naaqoi ubbai, Minaasee bana kaushshanaappe kase oottido goinniyo xoqqa sohotinne Asheeri misiletanne ba goinniyo eeqata i essido sohota ubbai Hananabaa Yootiyaageetu Taarikiyaa Maxaafan xaafetti uttidosa. ²⁰Minaasee haiqqidi, ba maizzan gaittiis; yaatin, Minaasa a kawo keettan moogidosona. A sohuwan a na7ai Amooni kawotiis.

Yihudaa Kawuwaa Amooni

(Kawotu Maxaafaa Naa77anttuwaa 21:19-26)

²¹Amooni kawotiyo wode, laittai ayyo laatamanne naa77a; i Yerusalaamen naa77u laitta kawotiis. ²²A aawai Minaasee oottidoogaadan, ikka GODAA sinttan iitabaa oottiis. A aawai Minaasee ootissido misiletu ubbaayyo yarshshiihinne etayyo oottiis. ²³SHin a aawai Minaasee banatettaa kaushshidoogaadan, i banatettaa GODAA sinttan kaushshibeenna; Amooni naaquwaa yaa yaa darissiiis.

²⁴Amooni oosanchchati a bolli maqettidi, a kawo keettan a woridosona. ²⁵Hegaappe guyyiyan, Yihudaa asati Kawuwaa Amooni bolli maqettida ubbata woridosona. Woridi Amooni sohuwan a na7aa Yoosiyaasa kawoyidosona.

Yihudaa Kawuwaa Yoosiyaasa

(Kawotu Maxaafaa Naa77anttuwaa 22:1-2)

34 ¹Yoosiyaasi kawotiyo wode, laittai ayyo hospunna; i Yerusalaamen hasttamanne isiini laitta

kawotiis. ²Yoosiyaasi GODAA sinttan suurebaa oottiis; ushachchi haddirssi geennan, ba maizza aawaa Daawita ogiyan hemettiis.

Yoosiyaasi Eeqau Goinniyo Sohota Xaissiiis

³I kawotido hospunnta laittan biron yelaga de7iiddi, ba maizza aawaa Daawita Xoossaayyo goinnanau doommiis; qassikka i kawotido tammanne naa77antto laittan Yihudaaninne Yerusalaamen de7iya goinniyo xoqqa sohotanne Asheero giyo xoosee misiletanne massi giigissidonne seerissi medhdhido misileta xaissiyooogaa doommiis. ⁴I eqqidi azazin, Ba7aalayyo yarshshiyoo sohota laalidosona; etappe bollaara de7iya ixaanaa cuwayiyoobata akka qanxxerettidosona. Asheeri misileta, massi giigissido eeqatanne seerissi medhdhido misileta kinchcheretti liiqissidi, xiille kessidosona; yaatidi he xiilliyaa etayyo goinniya asatu duufuwan laalidosona.

⁵Qassi Yoosiyaasi eta qeesetu meqettaa he yarshshiyoo sohota bolla xuggiis; yaatidi Yihudaanne Yerusalaame geeshshiis.

⁶Minaase biittan, Efireema biittaaninne Simooni biittan, biidi Niftaaleema biittaa gakkanaashin de7iya katamatanne moorettida sohota ubbaa hegaadan oottidi geeshshiis. ⁷Yoosiyaasi yarshshiyoo sohota laaliis; Asheeri misiletakka hara eeqaa misiletakka kinchcherettidi liiqissiiis. Israa7eela biittan ubban ixaanaa cuwayiyoobata ubbaa qanxxerettiis. Hegaappe guyyiyan, Yoosiyaasi Yerusalaame simmiis.

GODAA Higgiyaa Maxaafai Beettiis

(Kawotu Maxaafaa Naa77anttuwaa 22:3-20)

⁸Yoosiyaasi kawotido tammanne hospunnta laittan, biittaanne Beeta Maqidasiyaa geeshshidoogaappe guyyiyan, GODAA ba Xoossaa Beeta Maqidasiyaa bottokonana mala, Axaaliyaa na7aa Saafaana, Yerusalaame katamaa haariya Ma7iseeyanne Yo7akaaza na7aa, waanna xaafiyaa Yo7aaha kiittiis.

⁹Kiitettidaageeti qeese ubbatu halaqaa Hilqqiyaakko yiidosona. Penggiyaa naagiya Leewati Minaaseppe, Efireemappe, attida Israa7eela asaa ubbaappe, Yihudaappe, Biniyaamappenne Yerusalaamen de7iyaageetuppe kase

shiishshidi, Xoossaa Beeta Maqidasiyaa ehiido miishshaa qeese ubbatu halaqaa Hilqqiyaayyo immidosona. ¹⁰Hegaappe guyyiyan, eti GODAA Beeta Maqidasiyaa bottokonissiya halaqatuyyo immidosona. Immin eti GODAA Beeta Maqidasiyaa bottokonanaadaaninne wotti yeggidi keexxanaadan oosanchchatuyyo immidosona. ¹¹Qassi Yihudaa kawoti moorissido Beeta Maqidasiyaa loitissanau he miishshan anaaxetinne gimbbiyaageeti mittaanne shuchchaa shammanaadan immidosona.

¹²Oosuwaa oottiya asati ammanettidaageeta. Eta bolli sunttettida oiddu Leewati, Maraara yaraappe Yahaatanne Obaadiyaanne, Qahaata yaraappe Mashulaamanne Zakkaariyaasa. Yettaa miishshaa eriya Leewati ubbai ¹³tookkiya asatu bollinne dumma dumma oosuwaa oottiyaageetu bolli sunttettidosona. Qassi hara Leewati xaafeta, halaqatanne penggiyaa naagiyaageeta gididosona.

¹⁴Eti GODAA Beeta Maqidasiyaa yiida miishshaa kessiyo wode, qeese Hilqqee GODAI Muuse baggaara immido Higgiyaa Maxaafaa demmiis. ¹⁵Hilqqee waanna xaafiyaa Saafaana, “Taani GODAA Beeta Maqidasiyaappe Higgiyaa Maxaafaa demmaas” yaagiis. Yaagidi he maxaafaa Saafaanayyo immiis.

¹⁶Immin Saafaani he maxaafaa kawuwaakko ehiidi, “Ne oosanchchati azazettido azazo ubbaa oottoosona. ¹⁷GODAA Beeta Maqidasiyan de7iya miishshaa wurssi ekkidi, bottokonissiya halaqatuyyonne bottokoniya oosanchchatuyyo immidosona” yaagidi yootiis. ¹⁸Qassikka waanna xaafee Saafaani kawuwaa, “Qeese Hilqqee taayyo maxaafaa immiis” yaagiis; yaagidi Saafaani maxaafaa kawuwaa sinttan nabbabiis.

¹⁹Nabbabin kawoi higgiiyaa qaalaa siyido wode, azzanidi ba maayuwaa pooshshiiis. ²⁰Hegaappe guyyiyan, kawoi Hilqqiyaa, Saafaana na7aa Ahiqaama, Mikaaya na7aa Abdoona, waanna xaafiyaa Saafaananne kawuwaa oosanchchaa Asaaya hagaadan yaagidi

azaziis; ²¹“Biite; biidi ta gishshaanne Israa7eelaaninne Yihudan attidaageetu gishshaa, ha beettida maxaafaa qaalaabaa ane GODAA oichchite. Aissi giikko, ha maxaafan xaafettida ubbabaa oottanau, nu maizza aawati GODAA qaalaa naagibeenna gishshau, nu bolli tigettida GODAA hanqqoi keehippe daro” yaagiis.

²²Yaagin Hilqqeenne kawoi kiittido asati hananabaa yootiya Hulddikko biidosona. Huldda Harihaasa na7aa Tiiqiwa na7a, Beeta Maqidasiyaa maayuwaa naagiya SHaaluuma” maccaasiyo. A Yerusalaaamen naa77antto shuchchan de7aasu. He biida asati iyyo ha yohuwaa yootidosona

²³Yootin Huldda eta, “GODAI Israa7eela Xoossai, ‘Inttena taakko kiittida bitaniyaayyo yootite’ yaagees. ²⁴GODAI hagaadan yaagees; ‘Be7ite, Yihudaa kawuwaa sinttan nabbabettida maxaafan xaafettida iita qanggettaa ubbaa, ha sohuwaa bollinne ha sohuwan de7iya asaa bolli ehaana hanais. ²⁵Eti tana aggidi, hara xoosatuyyo ixaanaa cuwayidosona; yaatidi eti bantta kushiyan ootidoban ubban tana hanqetissidosona. Hegaa gishshau, ta hanqqoi ha sohuwaa bolli tigettana; i mulekka teqettenna’ yaagees.

²⁶“GODAA oichchanau inttena kiittida Yihudaa kawuwaa hagaadan yaagite; ‘GODAI Israa7eela Xoossai neeni siyido qaalaabaa hagaadan yaagees; ²⁷“Ha sohuwaa bollinne ha sohuwan de7iya asaa bolli Xoossai haasayidobaa neeni siyido wode, ne wozanai shuggin, ta sinttan ne huuphiyaa kaushshido gishshaunne ne maayuwaa pooshshada, ta sinttan yeekkido gishshau, taani ne woosaa siyaas. ²⁸Hegaa gishshau, taani nena ne maizzan gattana; neeni saro moogettana. Taani ha sohuwaa bollinne ha sohuwan de7iya asaa bolli ehaana iitabaa ne aifec be7enna” yaagees’ yaagite” yaagaasu.

Yaagin eti biidi, ha haasayettidabaa kawuwaayyo yootidosona.

Yoosiyaasi GODAASSI Azazettanau Geppiis

(Kawotu Maxaafaa Naa77anttuwaa 23:1-20)

²⁹Hegaappe guyyiyan, Kawoi Yoosiyaasi kiittidi, Yihudaa cimatanne

⁴ 34:22 SHaaluuma: Ibraawettuwan SHaaluumi Hasiraha na7aa Toqaata na7aa geetettiis. Kawotu Maxaafaa Naa77anttuwaa 22:14 xeella.

Yerusalaame cimata ubbaa shiishshiiis.

³⁰Kawoi GODAA Beeta Maqidasiyaa pude kiyiis; Yihudaa asai ubbai, Yerusalaamen de7iya asai, qeesetinne Leewati, guuttaappe gitaa gakkanaassi de7iya asai ubbai aara issippe pude kiyidosona. Kiyin GODAA Beeta Maqidasiyaappe beettida maachchaa maxaafaa qaalaa ubbaa kawoi eti siyishin nabbabiis. ³¹Hegaappe guyyiyan, kawoi ba sohuwan eqqidi, GODAA ogiyan hemettanaunne a higgiiyaa, a wogaanne a azazuwaa ba kumetta wozanaaninne ba kumetta shemppuwan naaganau, qassi ha maxaafan xaafettida maachchaadan oottanau GODAA sinttan geppiis. ³²Yerusalaameeninne Biniyaaman de7iya asata ubbaa he maachchaa naaganaadan gefissiis; gefissin Yerusalaamen de7iya asai Xoossaa, bantta maizza aawatu Xoossaa maachchai giyoogaadan oottidosona.

³³Yoosiyaasi Israa7eela asau de7iya biittaappe tunabaa ubbaa diggiis. Diggidi yan de7iya ubbati GODAAYYO, bantta Xoossaayyo, oottanaadan oottiis. Yoosiyaasi de7ido laitta ubban, eti GODAA bantta maizza aawatu Xoossaa kaalliyoogaa aggibookkona.

Yoosiyaasi Paasikaa Baalaa Bonchchiis
(*Kawotu Maxaafaa Naa77anttuwaa*
23:21-23)

35 ¹Hegaappe guyyiyan, Yoosiyaasi Yerusalaamen GODAAYYO Paasikaa Baalaa bonchchiis. Koiro aginan tammanne oiddantto gallassi Paasikaa dorssa maraa shukkidosona. ²Yoosiyaasi qeeseta eta oosuwan oosuwan sunttiis; sunttidi eta GODAA Beeta Maqidasiyaa oosuwan minttettiis. ³GODAAYYO geeshsha gididi, Israa7eela ubbaa tamarissiya Leewata i hagaadan yaagiis; "Geeshsha Taabootaa Daawita na7ai, Israa7eela Kawoi Solomoni keexissido Beeta Maqidasiyan wottite. Hagaappe sinttan Taabootaa intte hashiyan tookkanau koshshenna. Ha77ikka GODAAYYO, intte Xoossaayyoonne, a asaa Israa7eelayyo oottite. ⁴Israa7eela Kawoi Daawitinne a na7ai Solomoni xaafidoogaadan, intte citan citaaninne intte aawatu keettan keettan inttena giigissite.

⁵"Intte Leewati intte dabbota, Israa7eela zaretu yarata maaddana mala,

intte yaran yaran shaahettidi, Beeta Maqidasiyaa gidдон eqqite; ⁶Paasikaa dorssa marata akka shukkite. Intte huuphiyaukka geeyite; GODAI Muuse baggaara haasayido qaalaa eti oottanaadan intte dabbotuyyo dorssa marata giigissite" yaagiis.

⁷Yoosiyaasi Paasikaa yarshshuwau hananaadan he sohuwan de7iya asaayyo hasttamu sha7u dorssa maratanne deeshsha marata immiis; qassi heezzu sha7u korimatakka immiis. Hageeta ubbaa kawoi ba wudiyaappe immiis. ⁸Kawoi sunttido halaqatikka asaayyo, qeesetuyyoonne Leewatuyyo banttabaa bantta sheniyan immidosona. Xoossaa Beeta Maqidasiyaa halaqati Hilqqee, Zakkaariyaasinne Yihi7eeli Paasikaa yarshshuwau haniya naa77u sha7anne usuppun xeetu dorssa maratanne deeshsha marata qeesetuyyo immidosona; qassi heezzu xeetu korimatakka immidosona. ⁹Leewatu halaqati Konaaneenne a ishantti SHamaa7eenne Nataani7eeli, qassi Hashaabee, Yi7i7eelinne Yozabaadi Paasikaa yarshshuwau haniya ichchashu sha7u dorssa maratanne deeshsha marata Leewatuyyo immidosona; qassi ichchashu xeetu korimatakka immidosona.

¹⁰Paasikaa Baalaayyo ubbabai giigiis; giigin kawuwaa azazuwaadan qeeseti bantta sohuwan sohuwan, Leewatikka bantta citan citan eqqididosona. ¹¹Paasikaa dorssa marati shukettiyo wode, Leewati galbbaa qaarishin, qeeseti suuttaa ekkidi, yarshshiyosaa bolli caccafididosona.

¹²Hegaappe guyyiyan, xuuggiyo yarshshuwaayyo giigida dorssatu ashuwaa Leewati ba keettaa asan asan shaahetti uttida Israa7eela zaretu yaratuyyo immidosona. Leewati heгаа immidoogee Muuse maxaafan xaafettidoogaadan asai GODAAYYO yarshshanaassa. Eti korimatakka heгааadan oottidosona. ¹³Leewati wogai azaziyoogaadan shukettida Paasikaa dorssa maratu ashuwaa taman xiixxidosona; geeshsha yarshshota xaaruwan, otuwaaninne disttiyan doissidosona. Yaatidi ka77idaagaa Israa7eela zaretu yaratu ubbau eesuwan shaakki shaakkidi immidosona.

¹⁴Hegaappe guyyiyan, Leewati banttayyoonne Aaroonaa zeretta gidiiya

qeesetuyyo Paasikaa yarshshuwaa giigissidosona. Aissi giikko, he qeeseti xuuggiyo yarshshuwaanne handdaa yarshshuwaa yarshshiiddi, gammaa gakkanaashin oottoosona. ¹⁵Daawiti, Asaafi, Hemaaninne kawuwaayyo hananabaa yootiya Yidutuuni kase azazidoogaadan, Asaafa yarati, mazamuriyaa yexxiyaageeti bantta sohuwan de7oosona. Penggiyaa naagiyaageetikka bantta naagiyo penggiyaa penggiyaa naagoosona. Eta dabboti, Leewati etayyo giigissido gishshau, eti bantta oosuwaa aggibookkona.

¹⁶GODAAAYO oottiyo oosoi ubbai, Paasikaa Baalaa bonchchiyoogeenne xuuggiyo yarshshuwaa GODAAYO yarshshiyosaa bolli yarshshiyoogee, Kawoi Yoosiyaasi azazidoogaadan hanidi, he gallassi giigiis. ¹⁷Hegan shiiqida Israa7eela asai he gallassi Paasikaa Baalaa bonchchiis; eti Oittaa Baalaakka laappun gallassi bonchchidosona. ¹⁸Hananabaa yootiya Sameela wodiyaappe doommin, heгаа mala Paasikaa Baalai Israa7eelan bonchchetti erenna. Yoosiyaasi, qeesetinne Leewati, he sohuwan shiiqida Yihudaa asai, Israa7eela asai ubbainne Yerusalaamen de7iya asai bonchchidoogaa mala Paasikaa Baalaa kase Israa7eela kawotuppe bonchchidai issoinne baawa. ¹⁹Ha Paasikaa Baalai Yoosiyaasi kawotido tammanne hospunnta laittan bonchchettiiis.

Yoosiyaasa Kawotaa Wurssettaa

(Kawotu Maxaafaa Naa77anttuwaa 23:28-30)

²⁰Ha ubbaappe guyyiyan, Yoosiyaasi Beeta Maqidasiyaa giigissido wode, Gibxxe Kawoi Nakoi Efiraaxiisa SHaafaa matan de7iya Karkkamiisha giyo kataman olettanau biis. Biishin Yoosiyaasi a teqqanau kiyiis. ²¹SHin Nakoi Yoosiyaasakko asa kiittidi, “Yihudaa kawuwau, tananne nena ooshshiyai aibee? Taani yiidoi ta morkketa olanaassappe attin, nena olanaassa gidenna. Ta morkketa taani eesuwan olanaadan Xoossai tana azaziis. Xoossai nena xaissennaadan, tanaara de7iya Xoossaara gaaddetiyoogaa agga” yaagiis.

²²Gidikkonne, Yoosiyaasi GODAI Nako baggaara odidoogaa siyennaaninne guyye simmennan ixxiis. Ixxidi morkketa bana erenna mala, ba kawotaa maayuwaa laammiis; laammidi Magiddo dembbaa olettanau geliis.

²³Gelin wonddafiyaasati Kawuwaa Yoosiyaasa dukkidi caddidosona. Caddin kawoi ba ashkkaratuuyo, “Taani keehippe cadettaas; tana olaa giddoppe kessite” yaagiis. ²⁴Yaagin ashkkarati Yoosiyaasa paraa gaariyaappe denttidi, ayyo de7iya naa77antto paraa gaariyan wottidi, a Yerusalaame ehiidosona. Ehin i yan haiqqiis; haiqqidi ba maizza aawatu makkaan mogettiiis. Yihudaa asainne Yerusalaame asai ubbai ayyo yeekkiis.

²⁵Ermmaasi Yoosiyaasayyo zilaaliyo zilaassaa kessidi xaafiis; xaafin yeeho yeekkiya maccaasatinne attumaasati Yoosiyaasa qoppi qoppidi yeekkiyo wode, ha Ermmaasi kessido zilaassaa zilaaliyoogee Israa7eela biittan woga gidiis. He zilaassai Israa7eelatu Yeehuwaa Zilaassaa Maxaafan xaafetti uttiis.

²⁶Yoosiyaasi hanido harabai, GODAA higgiiyan xaafetidoogaadan i oottido lo77o oosuwaabainne ²⁷koiroppe wurssettaa gakkanaassi i polidobai ubbai Israa7eela Kawotunne Yihudaa Kawotu Taarikiyaa Maxaafan xaafetti uttiis.

Yihudaa Kawuwaa Yo7akaaza

(Kawotu Maxaafaa Naa77anttuwaa 23:30-35)

36 ¹Hegaappe guyyiyan, he biittaa asai Yoosiyaasa na7aa Yo7akaaza dooridosona; dooridi a aawaa sohuwan Yerusalaamen kawoyidosona. ²Yo7akaazi kawotiyo wode, laittai ayyo laatamanne heezza; i Yerusalaamen heezzu agina kawotiis. ³Hegaappe guyyiyan, Gibxxe kawoi Yo7akaaza Yerusalaame kawotettaappe wottiis; wottidi heezzu sha7anne oiddu xeetu kilo giraame deexxiya xaqara biraanne hasttamanne oiddu kilo giraame deexxiya worqqaa Yihudaa asaa giirissiiis. ⁴Gibxxe kawoi Yo7akaaza ishaa Eliyaaqiima Yihudaa bollinne Yerusalaame bolli kawoyiis; kawoyidi a sunntaa Yo7aqeema yaagidi laammiis. Yaatidi Yo7aqeema ishaa Yo7akaaza Gibxxe efiis.

Yihudaa Kawuwaa Yo7aqeema

(*Kawotu Maxaafaa Naa77anttuwaa*
23:36-24:7)

⁵Yo7aqeemi kawotiyo wode, laittai ayyo laatamanne ichchasha; i Yerusalaamen tammanne isiini laitta kawotiis. GODAA ba Xoossaa sinttan iitabaa oottiis.

⁶Baabiloone Kawoi Naabukadanaxoori a olidi, Baabiloone efaanau nahaasiyaa sanssalatan qachchiis. ⁷Naabukadanaxoori qassi GODAA Beeta Maqidasiyaappe miishshaa ekkidi, Baabiloone efiidi, ba kawo keettan wottiis.

⁸Yo7aqeemi hanido arabai, i oottido tunabainne i oottido iitabai ubbai Israa7eela Kawotunne Yihudaa Kawotu Taarikiyaa Maxaafan xaafetti uttiis. I haiqqin, a sohuwan a na7ai Yo7aakiini kawotiis.

Yihudaa Kawuwaa Yo7aakiina

(*Kawotu Maxaafaa Naa77anttuwaa*
24:8-17)

⁹Yo7aakiini kawotiyo wode, laittai ayyo hospuna; ¹⁰i Yerusalaamen heezzu aginanne tammu gallassa kawotiis. GODAA sinttan i iitabaa oottiis. ¹⁰Laittai laamettiyo wode Kawoi Naabukadanaxoori asaa kiittidi, Yo7aakiinanne GODAA Beeta Maqidasiyan de7iya al77o miishshata aara issippe Baabiloone ehiissiis. Yaatidi a aawaa ishaa Sedeqiyaasa Yihudaa bollinne Yerusalaame bolli kawoyiis.

Yihudaa Kawuwaa Sedeqiyaasa

(*Kawotu Maxaafaa Naa77anttuwaa*
24:18-20; *Ermmaasa* 52:1-3)

¹¹Sedeqiyaasi kawotiyo wode, laittai ayyo laatamanne isiino; i Yerusalaamen tammanne isiini laitta kawotiis. ¹²GODAA ba Xoossaa sinttan i iitabaa oottiis; qassi GODAA sunntan hananabaa yootiya Ermmaasa sinttan bana kaushshibeenna.

Yerusalaame Kunddettaa

(*Kawotu Maxaafaa Naa77anttuwaa*
25:1-21; *Ermmaasa* 52:3-11)

¹³Sedeqiyaasi ammanettanaadan bana Xoossaa sunntan caaqqetida Naabukadanaxoori bolli makkaliis. GODAAKKO Israa7eela Xoossaakko

simmiyoogaa aggidi, ba morggiyaa zozzissiis; ba wozanaakka muumissiis.

¹⁴Qassi Yihudaa asainne eta kaalettiya qeeseti, mulekka ammanettennaageeta gididosona. Eti hara kawotettaa asai oottiyo sheneyiya oosota qullidi, GODAI Yerusalaamen geeshshido a Beeta Maqidasiyaakka tunissidosona.

¹⁵GODAI, eta maizza aawatu Xoossai ba asaayyoonne ba Beeta Maqidasiyaayyo qarettiyo gishshau, ba hananabaa yootiyaageeta etayyo zaari zaaridi kiittiis.

¹⁶SHin GODAA hanqqoi eta bolli wodhdhana gakkanaashiininne etayyo kessi ekkiiyoosai xayana gakkanaashin, eti GODAI kiittidoogeetu bolli qilliicidosona, a qaalaa karidosonanne hananabaa yootiyaageetu bolli miicidosona.

¹⁷Hegaa gishshau, GODAI Baabiloone kawuwaa eta bolli denttidi ehiis. Ehin eta yelaga attuma asaa Beeta Maqidasiyaa gidдон bisuwan woriis; yelaga attumaasatuyyo, woikko geela7otuyyo, woikko cimatuuyyo, woikko ceegatuuyyo qarettennan, Xoossai eta ubbaa Naabukadanaxoori kushiyan aattidi immiis. ¹⁸Baabiloone kawoi Xoossaa Beeta Maqidasiyan de7iya miishshata ubbaa, gitaanne guuttaa, GODAA Beeta Maqidasiyan de7iya buquraa, kawuwaa buquraanne a oosanchchatu buquraa ubbaa ekkidi, Baabiloone efiis. ¹⁹Hegaappe guyyiyan, Baabiloone olanchchati Xoossaa Beeta Maqidasiyaa taman xuuggidi, Yerusalaame dirssaa gimbbiyaakka laalidosona. Kawo keettata ubbaa taman xuuggidi, yan de7iya al77o miishsha ubbaa xaissidosona.

²⁰Xaissin kawoi bisuwaappe palahidi attidaageeta omooddidi Baabiloone efiis. Parsse kawotettaa wolqqaamana gakkanaassi, eti ayyoonne a naatuuyyo ashkkara gididosona. ²¹Hegan GODAI hananabaa yootiya Ermmaasa baggaara odido qalalai polettiis. Wurssettan biittai laappun tammu laitta kumettaa asi bainna soho gididi shemppiis; hegeenne, laappunnta laappunnta laittaa Sambbata oottidi, biittaa shemppiisyoogaa asai aggido gishshaassa.

²²Parsse Kawoi Qiirroosi kawotido koiro laittan, hananabaa yootiya Ermmaasa baggaara GODAI haasayidobaa poliis.

⁵ 36:9 Hospuna: Laittai ayyo hospuna woikko tammanne hospuna. Kawotu Maxaafaa Naa77anttuwaa 24:8 xeella.

Parsse Kawoi Qiirroosi ba kawotettaa
giddon ubbasan hagaadan yaagidi
awaajjanaadaaninne xaafidi wottanaadan
GODAI a ayyaanaa denttettiis; ²³“Parsse
Kawoi Qiirroosi hagaadan yaagees;
‘GODAI, saluwaa Xoossai ha sa7aa

kawotettata ubbaa taayyo immiis; qassi
Yihudan de7iya Yerusalaamen taani ayyo
Beeta Maqidasiyaa keexxanaadan tana
sunttiis. Xoossaa asaa gidida ooninne yaa
bo. GODAI a Xoossai aara gido!’
yaagees” yaagiis.